

NƏ QƏDƏR Kİ MÜSTƏQİL
AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİ VAR,
AZƏRBAYCAN XALQI VAR,
HEYDƏR ƏLİYEV ÜRƏKLƏRDƏ
YAŞAYACAQDIR!

iki sahil

VAHİD AZƏRBAYCAN UĞRUNDA!

www.ikisahil.az / www.ikisahil.tv

GÜNDƏLİK İCTİMAİ-SİYASİ QƏZET

№ 88 (7343) / Cümə axşamı, 16 may 2019-cu il

**Dünyanın
32 ölkəsini
təmsil edən
440 şirkət,
11 milli və
regional qrup
Bakıda bir
araya gəlib**

Prezident İlham Əliyev XXV Azərbaycan Beynəlxalq Qida Sənayesi
və XIII Azərbaycan Beynəlxalq Kənd Təsərrüfatı sərgiləri ilə tanış olub

Bax səh. 3

Yoakim Bröyer: Azərbaycan sosial
təminat sahəsində ciddi uğurlara imza atıb

Bax: səh. 2

Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin icrasında özəl
şirkətlərin roluna dair müzakirələr aparılıb

Bax: səh. 5

Ailə dəyərlərinin möhkəmləndirilməsi
cəmiyyətin mənəvi sağlamlığının əsasıdır

Bax: səh. 7

Bax: səh. 2

Dmitri Savelyev:
**Qonaqpərvərlik
Azərbaycanın
milli sərvətidir**

Bax: səh. 10

Mövlud Çavuşoğlu:
**Türkiyə Dağlıq
Qarabağ
münafişəsinin
həlli üçün fəal çalışır**

Bax: səh. 19

ABŞ-ın xarici
siyasətində
ikiləşmə:
**proses
daha da
dərindənləşir**

13

“The National Interest”dən adına
yarışmayan qeyri-peşəkarlıq...
... yoxsa erməni separatizminə dəstək...?!

14

“Azəriqaz”ın xidmətləri
“Səyyar ASAN xidmət”də

24

Gün eynəyi seçərkən
nəyə diqqət yetirməli?

PREZİDENTİN MƏTBUAT XİDMƏTİNİN MƏLUMATI

Mayın 15-də Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib. Rəcəb Tayyib Ərdoğan Prezident İlham Əliyevi və Azərbaycan xalqını Ramazan ayı münasibətilə təbrik edib, dövlətimizin başçısına və xalqımıza firavanlıq arzularını çatdırıb.

Prezident İlham Əliyev göstərilən diqqətə və təbrikə görə minnətdarlığını bildirib və öz növbəsində, Rəcəb Tayyib Ərdoğanı və Türkiyə xalqını bayram münasibətilə təbrik edib, Türkiyə Prezidentinə və xalqına ən xoş arzularını çatdırıb.

Söhbət zamanı dövlət başçıları Azərbaycan ilə Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bundan sonra da bütün sahələrdə uğurla inkişaf edəcəyinə əmin olduqlarını bildiriblər.

QUBA-QONAQKƏND AVTOMOBİL YOLUNUN TİKİNTİSİNƏ 20 MİLYON MANAT AYRILIB

Prezident İlham Əliyev Quba rayonunun Quba-Qonaqkənd avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən, altmış səkkiz min nəfər əhalinin yaşadığı 66 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Quba-Qonaqkənd avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsinin dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin 20,0 (iyirmi) milyon manatı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılır.

Maliyyə Nazirliyi göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etməli, Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etməlidir.

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV ŞİMALİ MAKEDONIYANIN YENİ PREZİDENTİNİ TƏBİRİK EDİB

Prezident İlham Əliyev Şimali Makedoniya Respublikasının Prezidenti Stevo Pendarovskiye təbrik məktubu göndərüb.

Təbrikdə deyilir: *"Hörmətli cənab Prezident, Şimali Makedoniya Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə seçilməyiniz münasibətilə Sizi ürəkdən təbrik edirəm.*

Ümidvaram ki, Azərbaycan ilə Şimali Makedoniya arasındakı dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin inkişafı yolunda birgə səylər göstərəcəyik.

Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, qarşıdakı məsul fəaliyyətinizdə uğurlar diləyirəm".

Azərbaycan-Belarus: ikitərəfli münasibətlər uğurla və dinamik şəkildə inkişaf edir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 15-də Belarus Respublikası Baş nazirinin müavini İqor Lyaşenkonun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Azərbaycan ilə Belarus arasında ikitərəfli münasibətlərin uğurla və dinamik şəkildə inkişaf etdiyini bildirərək, Belarus Respublikası Baş nazirinin müavini İqor Lyaşenkonun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin ölkəmizə səfərinin əlaqələrimizin perspektivlərinin müzakirəsi üçün yaxşı imkan yaratdığını dedi. Bakıda keçirilən XIII Azərbaycan Beynəlxalq Kənd Təsərrüfatı Sərgisinə toxunan Prezi-

dent İlham Əliyev Belarusun bu tədbirdə fəal şəkildə iştirakından məmnunluğunu bildirdi. Dövlətimizin başçısı Belarusun kənd təsərrüfatı məhsullarının keyfiyyətinin Azərbaycanda razılıq doğurduğunu dedi və özünün Belarusa səfəri zamanı orada da Azərbaycan Ticarət Evinin açılmasını bu sahədə əməkdaşlığın yaxşı göstəricisi kimi dəyərləndirdi.

Xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildiren Belarus Respublikası Baş nazirinin müavini İqor Lyaşenko Belarusun XIII Azərbaycan Beynəlxalq Kənd Təsərrüfatı Sərgisində fəal iştirakının Prezident İlham Əliyevin ölkələrimiz arasında əməkdaşlığa göstərdiyi diqqətin nəticəsi olduğunu bildirdi və qeyd etdi ki, Azərbaycan və Belarus dövlətləri baş-

çıllarının əlaqələrimizin inkişafı ilə bağlı verdikləri tapşırıqlara əsasən birgə layihələr uğurla həyata keçirilir. İqor Lyaşenko ölkəmizə səfəri zamanı Azərbaycanda istehsal olunan və birgə istehsalı planlaşdırılan kənd təsərrüfatı texnikası və eləcə də digər nəqliyyat vasitələri ilə tanış olduqlarını və bu sahədə işlərin uğurla həyata keçirildiyini diqqətə çatdırdı.

Görüşdə ölkələrimiz arasında kənd təsərrüfatı ilə yanaşı, maşınqayırma, avtomobil sənayesi sahələrində əlaqələrin perspektivləri müzakirə edildi, Azərbaycan məhsullarının, xüsusilə tütün və şərab ixracının önəmi qeyd olundu və bu sahədə əməkdaşlığımızın genişləndirilməsi ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Yoakim Bröyer: Azərbaycan sosial təminat sahəsində ciddi uğurlara imza atıb

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Novruz Məmmədov mayın 15-də Beynəlxalq Sosial Təminat Assosiasiyasının prezidenti, Almaniyanın İş Yerində Bədbəxt Hadisələrdən Sosial Sığorta Təşkilatının rəhbəri Yoakim Bröyerin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Baş Nazir Novruz Məmmədov Bakıda keçirilən Beynəlxalq Sosial Təminat Assosiasiyasının Avropa Regional Sosial Təminat Forumunun əhəmiyyətindən danışaraq bu tədbirin Azərbaycan üçün də mühüm önəm kəsb etdiyini diqqətə çatdırıb. "Hesab edirəm ki, Forumda aparılan müzakirələr Azərbaycanda bu istiqamətdə görülən işlərə öz töhfəsini verə-

cək", - deyərək Novruz Məmmədov vurğulayıb.

Azərbaycanın Beynəlxalq Sosial Təminat Assosiasiyasının fəaliyyətində yaxından iştirak etdiyini qeyd edən Baş Nazir ölkəmizdə sosial sahədə görülən işlər barədə qonağa məlumat verib. Bildirib ki, Azərbaycan Hökuməti fəaliyyətində sosial məsələlərə hər zaman diqqətlə yanaşır. Həmçinin ölkəmizdə dövlət büt-

cəsi formalaşdırılarkən onun sosialyönümlü olmasına xüsusi diqqət ayrılır.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən müxtəlif istiqamətlərdə, o cümlədən sosial sahədə reallaşdırılan islahatlardan, atılan addımlardan bəhs edən Novruz Məmmədov bildirib ki, Azərbaycanda Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyinin (DOST) yaradılması müxtəlif sosial xidmətlərin vətəndaşlara tam şəffaf və operativ şəkildə, yüksək keyfiyyətlə təqdim olunmasını təmin edir.

Yoakim Bröyer Forumun təşkilinə göstərilən dəstəyə, qonaqpərvərliyə görə minnətdarlığını ifadə edib. O, Azərbaycanda sosial sahədə aparılan islahatları yüksək qiymətləndirərək, bu istiqamətdə görülən işlərin möhkəm siyasi iradə sayəsində mümkün olduğunu bildirib. Qeyd edib ki, Azərbaycan sosial təminat sahəsində ciddi uğurlara imza atıb, ölkədə bu istiqamətdə vacib islahatların reallaşdırılması üçün əməli işlər görülür. "DOST" mərkəzində olduğunu, oradan çox müsbət təəssüratlarla ayrıldığını bildiren Yoakim Bröyer Azərbaycanın bu layihəsinin dünya miqyasında uğurlu yenilik olduğunu diqqətə çatdırıb.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Əli Əhmədov: Son iki ildə Azərbaycanda 250 minə yaxın iş yeri ləqəlləşib

Son iki ildə Azərbaycanda həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində 250 minə yaxın iş yeri ləqəlləşib. Bununla da Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənilən vəsait 200 milyon manata qədər artıb.

Trend-in məlumatına görə, bunu Azərbaycan Baş nazirinin müavini, Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının sədri Əli Əhmədov Bakıda keçirilən "Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri mövzusunda dövlət-özel sektor dialogu"nda deyib.

Ə.Əhmədov bildirib ki, bu, pensiya sisteminin dayanıqlılığına bir töhfədir və eyni zamanda özəl sektorda çalışan insanların gələcəkdə etibarlı pensiya sistemi ilə təmin olunması üçün əhəmiyyəti töhfə sayıla bilər.

Dmitri Savelyev:

Qonaqpərvərlik Azərbaycanın milli sərvətidir

Bakıda ən müxtəlif xalqların, mədəniyyətlərin və dinlərin nümayəndələri gəlir, bu halda heç kəs Azərbaycanda özünü qərrib hiss etmir, ən səmimi qəbulla qarşılaşır.

Rusiya-Azərbaycan Parlamentlərarası Dostluq Qrupunun rəhbəri, RF Dövlət Dumasının deputatı Dmitri Savelyev söyləyib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan global miqyaslı idman, mədəni və siyasi tədbirləri ən yüksək səviyyədə təşkil etməyi bacardığını əməli surətdə sübut edib.

Rusiyalı deputat deyib: "İki il bundan əvvəl Avropa Futbol Federasiyaları Assosiasiyası final matçlarının keçirilməsi üçün üç şəhər arasında seçim apararkən haqlı olaraq məhz Bakının namizədliyi üzərində dayandı. Mən özüm tez-tez Azərbaycanda oluram və açıq deyərəm ki, bu ölkədə qonaqpərvərlik ab-havası milli sərvətdir: azərbaycanlılar son dərəcədə xeyirxah və səmimi insanlardır. Böyük Britaniyanın Azərbaycandakı səfiri Kerol Kroftsun fikrincə, gözəl Bakı şəhəri ingilərlə fanatların xoşuna gələcək. Mən isə tam əminəm ki, Bakı Olimpiya Stadionunda keçiriləcək matç, necə deyirlər, hava şəraitindən asılı olmayaraq, dostluq ruhunda baş tutacaq, çünki idman ilk növbədə sülh və yalnız bundan sonra rəqabət deməkdir".

Dünyanın 32 ölkəsini təmsil edən 440 şirkət, 11 milli və regional qrup Bakıda bir araya gəlib

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV XXV AZƏRBAYCAN BEYNƏLXALQ QIDA SƏNAYESİ VƏ XIII AZƏRBAYCAN BEYNƏLXALQ KƏND TƏSƏRRÜFATI SƏRGİLƏRİ İLƏ TANIŞ OLUB

Mayın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Bakı Ekspo Mərkəzində XXV Azərbaycan Beynəlxalq Qida Sənayesi - "WorldFood Azerbaijan" və XIII Azərbaycan Beynəlxalq Kənd Təsərrüfatı - "Caspian Agro" sərgiləri ilə tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov və "Caspian Event Organisers" şirkətinin regional direktoru Edvard Straxan dövlətimizin başçısına sərgilərlə bağlı məlumat verdilər.

Bildirildi ki, dünyanın 32 ölkəsini təmsil edən 440 şirkət, eləcə də 11 milli və regional qrupu bir araya gətirən builki sərginin ekspozisiya sahəsi ötən illə müqayisədə 20 faiz artıb. Artım iştirakçıların sayında da qeydə alınıb. "WorldFood Azerbaijan" və "Caspian Agro" sərgilərində Azərbaycanla yanaşı, Litva, Rusiya, Sloveniya, Ukrayna, Xorvatiya və digər ölkələri təmsil edən şirkətlər də yer alır. Bu il İtaliya, Türkiyə və Şri-Lanka sərgidə milli stendlərlə çıxış

edirlər. Ənənəvi olaraq, sərgidə Rusiyanın Başqırdistan, Penza, Voronij, Vladimir, Kabarda-Balkar kimi regional qrupları da iştirak edir. Bu il sahəsi genişlənmiş Belarus Respublikasının milli stendinin ekspozisiyası iki zaldə - ikinci və sərginin tarixində ilk dəfə açılmış üçüncü zaldə təqdim olunur. Burada, eyni zamanda, qida sənayesi sahəsində fəaliyyət göstərən startaplar, mikro və kiçik sahibkarlıq subyektləri də

öz məhsul və xidmətlərini təqdim edirlər. Gürcüstan və Niderland Krallığı sərgidə milli qruplarla təmsil olunur.

Prezident İlham Əliyevə Aqrar Məşğulluğun Artırılması Layihəsi barədə məlumat verildi.

Dövlətimizin başçısı sərgidə "Azersun", "Grow Group Azərbaycan", "CASE", "Grimme", "Agro Dairy", "CLAAS", "John Deer", "Rostselmaş", "Cahan Tobacco", "Lind-

say", "Geoflow", "METAK", "GILAN, İMAGRO, "Agronaf", "Prior Leasing" şirkətlərinin, Gəncə avtomobil zavodunun, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin, Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin, Rusiya Federasiyasının Başqırdistan Respublikasının, Belarusun, İtaliyanın, Türkiyənin, Niderlandın, Gürcüstanın stendləri ilə tanış oldu. Stendlərdə ən müasir kənd təsərrüfatı texnikası, əkin-biçin aqreqlatları, kənd təsərrüfatı məhsulları təqdim olunur.

Sərgidə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi də fəal iştirak edir. Ümumilikdə isə sərgilər BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO), AZPROMO, Azerbay-

can Respublikası Sahibkarlar Təşkilatları Milli Konfederasiyası, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin dəstəyi ilə keçirilir. "Caspian Event Organisers" şirkəti və onun beynəlxalq agentlər şəbəkəsi sərgilərin təşkilatçısıdır.

Bu il "WorldFood Azerbaijan" sərgisi 25 illik yubileyini qeyd edir və bu sahənin regionda hərəkətverici qüvvəsinə çevrilib. Sərgi 25 illik uğurlu fəaliyyəti ərzində dünyanın 40-dan artıq ölkəsini təmsil edən 2137 şirkəti bir araya gətirib. Nəticədə bu şirkətlərin çoxu Azərbaycanda uğurlu biznes qurub.

Ənənəvi olaraq, sərgidə "Made in Azerbaijan" brendi altında geniş çeşiddə qida, o cümlədənət və süd məhsulları, çay, bal, şirələr və milli istehsalçıların digər məhsulları təqdim olunur. Burada, eyni zamanda, suvarma sistemləri, istixanalar və heyvandarlıq təsərrüfatları üçün avadanlıqlar, yem və toxumlar, kənd təsərrüfatı texnikası, baytarlıq preparatları, laboratoriya qurğuları və digər avadanlıqlar nümayiş olunur.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlər çərçivəsində digər sahələrlə yanaşı, kənd təsərrüfatının da bir çox istiqamətləri üzrə böyük işlər görülüb, dövlətimizin başçısı tərəfindən mühüm qərar və sərəncamlar, həmçinin konkret sahələr üzrə Dövlət proqramları qəbul olunub. Bütün bunlar bir daha göstərir ki, kənd təsərrüfatının inkişafı ölkəmizdə prioritet sahələrdən biri kimi müəyyənləşib. Bu sahələrə göstərilən dövlət dəstəyi nəticəsində kənd təsərrüfatı məhsullarının ixrac potensialının artırılmasına geniş imkanlar yaranıb. Aqrar sahəyə qoyulan investisiyaların həcmi də illəndən illə artır.

Ölkəmizdə taxıl tədarükü istiqamətində də çox mühüm işlər görülüb. Ötən il 3,3 milyon ton taxıl tədarük olunub ki, bu da 2017-ci ilə müqayisədə 13 faiz çoxdur. Bu il də artım gözlənilir. Belə ki, bu il ölkə üzrə 1 milyon 47 min 500 hektar sahədə yazlıq və payızlıq taxıl əkilib.

Həyata keçirilən bütün bu layihələr Azərbaycanda ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Kənd təsərrüfatının inkişafı, eyni zamanda, bu sahədə çalışanlara və fermerlərə göstərilən dövlət qayğısı ilə şərtlənir. Prezident İlham Əliyevin tapşırığı və göstərişlərinə uyğun olaraq fermerlər müasir kənd təsərrüfatı texnikası ilə təchiz edilir, onlara subsidiyalar, yanacaq, gübrə gü-

zətlili şərtlərlə verilir, fermerlər torpaq vergisindən başqa, bütün vergilərdən azad olunublar. Bütün bunlar kənd təsərrüfatının inkişafı üçün icra edilən tədbirlərin kompleks şəkildə davam etdirildiyini göstərir.

Kənd təsərrüfatı texnikasının ucuzlaşması isə bazarın liberallaşmasının, azad rəqabət mühitinin yaradılmasının nəticəsidir. Prezident İlham Əliyev tərəfindən aqrar texnologiyalar bazarında aparılan liberallaşma siyasəti şirkətlərin bu sahəyə marağını daha da artırıb.

Dövlətimizin başçısı "WorldFood Azerbaijan" və "Caspian Agro" sərgilərinin işinə uğurlar arzuladı.

“DOST”a dost olaq

Dövlət siyasətinin əsasında insan amilinin dayandığını bəyan edən Prezident İlham Əliyevin başlıca tövsiyələrindən biri budur ki, iqtisadi inkişafın dinamikasından asılı olmayaraq nəzərdə tutulan sosial islahatlar davam etdiriləcək. Cari ilin ilk günlərindən həyata keçirilən müxtəlif ünvanlı, əhatəli sosial islahatlar Azərbaycan vətəndaşları tərəfindən inqilabi addımlar kimi dəyərləndirilir.

Xatırladaq ki, ilin birinci rübündə dövlətimizin başçısı tərəfindən həyata keçirilən sosial islahatlar paketinin uğurlu nəticələri kimi əhalinin güzəranının yaxşılaşdırılması istiqamətində atılan mühüm addımlar 3 milyondan artıq vətəndaşın rifahına mühüm dəstək olub. O cümlədən minimum əməkhaqlarının və pensiyaların minimum məbləğinin 40 faizdək, sosial müavinət və təqaüdlərin orta hesabla 100 faiz artırılması təmin edilib. Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, ötən il şəhid ailələri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə 626 mənzil verilib, 265 nəfər isə avtomobillə təmin olunub. 2019-cu ildə isə azı 800 mənzilin və 600 avtomobilin qeyd olunan kateqoriyalara aid şəxslərə verilməsi nəzərdə tutulur. Ünvanından asılı olmayaraq islahatların hədəfi dəyişməzdir: Azərbaycan vətəndaşı yaxşı yaşamaqlıdır.

Dünya iqtisadiyyatının üzleşdiyi böhranın davam etdiyi müasir dövrümüzdə bütün dövlətləri narahat edən, insan amili ilə bağlı hesabatlarda hələ də istənilən rəqəmlərlə ifadə olunmayan işsizlik probleminin həlli, korrupsiyaya qarşı mübarizə üçün yollar axtaran ekspertlər bu sahədə Azərbaycanın təcrübəsini nümunə göstərirlər. Azərbaycan brendi “ASAN xidmət”i dünyada ilk və alternativ olmayan yenilik kimi dəstəkləyən BMT-nin rəsmiləri ölkəmizdə yaradılan bu sistemi iqtisadi, sosial inkişafın vəhdəti kimi dəyərləndirirlər. BMT-nin global inkişafı ilə bağlı bütün təşəbbüsələrində iştirak edən, çağırışlarına qoşulan Azərbaycanda Minilliyin İnkişaf Məqsədlərinin müvəffəqiyyətlə həyata keçirilməsi ölkəmizdə məşğulluq siyasətini aktuallaşdırır. Azərbaycan BMT-nin üzvü olan dövlətlərin iştirakı ilə təşkilatın Dayanıqlı İnkişaf Sammitində təsdiqlənmiş və qüvvəyə minmiş Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri adlanan 17 məqsədi və bu məqsədlərə müvafiq olaraq müəyyən edilmiş 169 hədəfi özündə birləşdirən “Dünyamızın transformasiyası: 2030-cu ilədək Dayanıqlı İnkişaf gündəliyi” razılaşmasına da qoşulub.

“Ailə Biznesinə Asan Dəstək” (“ABAD”) layihəsinin həyata keçirilməsi ilə iş yerlərinin yaradılması, əhalinin məşğulluq səviyyəsinin artırılması Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin hədəflərindəndir. “İş yerlərinin yaradılması üçün, əlbəttə ki, vacib amillərdən, vasitələrdən biri özünüməşğulluq proqramıdır. Biz buna da başlamışıq. Bu proqram çox böyük rəğbət qazanıb. Biz hər il özünüməşğulluq proqramı çərçivəsində təqribən 7 minə yaxın insanı işə cəlb etmək fikrindəyik. Ancaq yerlərdən gələn sifarişlər qat-

qat çoxdur. Bunu biz nəzərə almalıyıq və öz planımıza düzəlişlər etməliyik” söyləyən cənab İlham Əliyev təkəcə maliyyə vəsaiti deyil, mürəkkəb texniki məsələlərin də həllini tələb edən, istehsalın həcmi, əməyin dəyərini artıran “ABAD” layihəsinə hüquqi dəstəyi, insanların marağını sosial islahatların tərkib hissəsi kimi vacib hesab edir.

“Əhalinin özünüməşğulluğunun təmin olunması sahəsində əlavə tədbirlər haqqında”kı Fərmanın, “Azərbaycan Respublikasında əmək münasibətlərinin tənzimlənməsinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Sərəncamın tətbiqi ilə əmək bazarında təklif və tələb arasında tənzimləmə siyasətinə, işsizliyin və qeyri-formal əmək münasibətlərinin aradan qaldırılmasına diqqət artırıldı.

“Bizim özünüməşğulluq proqramına böyük ümidlərimiz var. Bu proqram həm iqtisadi inkişafımıza təkan verəcək, xüsusilə regionlarda həm məşğulluq probleminin həllini sürətləndirəcək, eyni zamanda, bəzi vətəndaşlarımızı ələbaxımlıq vərdişindən çəkindirəcək” sözləri ilə bu layihənin genişləndirilməsini özəl bölmənin inkişafına dəstək adlandıran cənab İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, bu proqramın icrasına cəlb olunan insanlar daxili potensialdan, əmək resurslarından istifadə etməklə ailə büdcələrini formalaşdıracaq, halal zəhmətləri ilə pul qazanacaq, eyni zamanda ölkə iqtisadiyyatına töhfələr verəcəklər.

İcərişəhərdə “ABAD” sənətkarlıq mərkəzinin, Heydər Əliyev Bey-

nəlxalq Aeroportunda özünüməşğulluq layihəsi çərçivəsində əl işlərindən ibarət sərgilərin yaradılması bu proqrama marağı artırmaqla qədim el sənətlərinin təbliğiə də imkan yaradır. Hazırda 7 mindən artıq ailənin bu proqramda iştirakı əhalinin sosial müdafiəsinin təminatına kömək göstərir. “ABAD” insanların əməyinin istismarının da qarşısını alır.

Bu gün Azərbaycanda təxminən 4,9 milyon əmək qabiliyyətli insan var. Bunun təqribən 4,7 milyon nəfəri məşğuldur. Onların 1,5 milyondan artığı muşdla işləyir, 1,7 milyon nəfəri kənd təsərrüfatında çalışır. Bunlardan 1,5 milyon nəfəri əmək müqaviləsi bağlayan, rəsmi fəaliyyət göstərən insanlardır. Respublikada qeyri-rəsmi formada əmək fəaliyyəti ilə məşğul olanlar da az deyil. İnsanların əməyinin istismarı ilə nəticələnən qeyri-leqal məşğulluq daha ciddi problemə yol açır, “qara mühasibatlıq”ın da ortaya çıxmasına zəmin yaradır. “Azərbaycan Respublikasında qeyri-rəsmi məşğulluğun qarşısının alınmasına dair Tədbirlər Planı”nın tətbiqi ilə əmək bazarında mövcud olan neqativ hallar aradan qaldırılır. Əsasən təhsilsiz, peşəsiz və ixtisasız şəxslərin əmək müqaviləsi olmadan qeyri-formal məşğulluğa cəlb olunan insanların əməyinin istismarı ilə nəticələnir ki, bu kimi hallar aztəminatlı ailələrə, gənclərə və miqrantlara mənfi təsir edir.

Azərbaycan brendi olan “ABAD”a marağın artması, sosial sahədə aparılan islahatlar, “ASAN

xidmət”in analoqu olan yeni layihənin - Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat mərkəzlərinin, “DOST”ların təşkilini aktuallaşdırdı.

Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın iştirakı Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat (DOST) Agentliyinin və ilk DOST Mərkəzinin açılışı sosial islahatların tərkib hissəsi olmaqla önəmi ilə də fərqlənir.

Gün ərzində 350 vətəndaşa xidmət göstərəcək, nazirliyin aidiyyəti qurumlarının fəaliyyətini əlaqəli şəkildə təmin edəcək mərkəzdə sorğulara cavablar vahid standartlar əsasında və bir-birinə inteqrasiya olunmuş şəkildə, elektron müstəvidə təqdim olunur.

İl ərzində 100 mindən artıq vətəndaşa “bir pəncərə” prinsipi ilə məşğulluq, əmək, əlillik və sosial müdafiə sahələrində 126 xidmət göstəriləcək. Yəni vətəndaşlar nazirlik üzrə bütün xidmətlərdən “bir pəncərə”yə müraciət etməklə istənilən məlumatı ala biləcəklər.

Mərkəzdə dövlətin islahatlar proqramının əsas hədəflərindən olan sosial xidmətlərin innovativ yanaşmalara əsaslanan modern, çevik və optimal mexanizmlər üzərində qurulması, sosial ədalət, şəffaflıq, ünvanlılıq, əlçatanlıq və bərabərlik prinsipləri təmin edilir.

2019-cu ildə bir neçə reabilitasiya və sosial xidmət müəssisəsi də istifadəyə veriləcək. Ötən il Özünüməşğulluq Proqramından 7267 ailə istifadə edib. Bu il 10 min ailənin bu proqrama qoşulması nə-

zərdə tutulur. Azərbaycanın yeni brendinə çevrilən 2019-2025-ci illərdə Bakıda və ölkəmizin regionlarında açılacaq 31 DOST mərkəzi lərində 2,8 milyon şəxsə xidmət göstərəcək. Birinci Avropa Oyunlarında ölkəmizə gələn qonaqları heyrləndirən könüllülərin də cəlb olunduğu DOST Agentliyində gənclərin iştirakı xüsusilə əhəmiyyətlidir.

“Vətəndaşlara yüksək xidmət göstərmək üçün burada bütün şərait, bütün imkanlar var. Bina çox gözəldir, müasirdir, həm xarici görünüşü, həm də dizayn-tərtibat baxımından. Bu, bir daha onu göstərir ki, sosial sahə bizim üçün prioritet sahədir. Hər mərkəzdə təqribən 100-150 iş yeri olacaq, bu da çox önəmlidir. Hər bir mərkəzdə könüllülər qrupu fəaliyyət göstərəcək. Beləliklə, bu mərkəzlər vətəndaşlara yüksək səviyyəli xidmət etmək üçün gözəl şərait yaradacaqdır” söyləməklə sosial sahənin dövlət üçün prioritet olduğunu diqqətə çatdıran cənab İlham Əliyev vurğulayıb ki, bu sahə ilə bağlı bizim siyasətimiz daha geniş miqyasda və məqsədyönlü şəkildə icra ediləcəkdir.

“Bizim siyasətimiz sosialyönümlü siyasətdir” vədinə sadıq qalan dövlət başçımızın xüsusilə son aylarda həyata keçirdiyi, işsizliyin aradan qaldırılmasına, qeyri-neft sektorunun inkişafına yönələn islahatlar paketi ölkə vətəndaşları tərəfindən rəğbətlə, sevincle qarşılanır.

ÜDM-də özəl sektorun payının artırılmasını şərtləndirən, dinamik inkişafın təmin edilməsinə istiqamətləndirilən islahatlarda iştirak edən vətəndaşlar bazarın tələb və təklif meyarlarının tənzimlənməsinə də töhfə verirlər. Dövlət başçısı “Qeyri-neft sektorunun, sahibkarlığın inkişafı bir-biri ilə bağlı olan məsələlərdir. Hesab edirəm ki, Azərbaycanda bu istiqamətdə işlər uğurla gedir. İqtisadiyyatımız çoxşaxəli iqtisadiyyata çevrilir. Bildiyiniz kimi, özəl sektor ümumi daxili məhsulumuzda təqribən 80 faiz təşkil edir. Beləliklə, iqtisadi artım, iqtisadi sahədə aparılan islahatlar, büdcə daxilolmalarının artımı, əlbəttə ki, sosial sahəyə böyük diqqət göstərmək üçün imkan yaradır” sözləri ilə ölkə iqtisadiyyatının yerli potensial və daxili əmək resursları ilə inkişafını həm də əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi baxımından yüksək dəyərləndirir.

Özünüməşğulluq Proqramının regionlarda tətbiqini əhəmiyyətli hesab edən cənab İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, bir neçə il bundan əvvəl başlanan bu layihəyə vətəndaş marağı böyükdür. “Mən çox şadam ki, vətəndaşlar bu proqrama çox böyük maraq göstərirlər. Biz artıq bir neçə ildir ki, bu işlərlə məşğulduq. Son dövrdə bu sahədə daha fəal iş aparılır və şadam ki, müraciətlərin sayı artır. Mənim təşəbbüslərlə biz Dünya Bankı ilə bu məsələni müzakirə etdik. Biz onları da bu işlərə cəlb etdik. Dünya Bankı da öz maliyyə resurslarından istifadə edərək bu sahəyə vəsait ayıracaq və beləliklə bu il təqribən 10 minə yaxın vətəndaş Özünüməşğulluq Proqramı ilə əhatə olunaçaq” söyləyən Prezident İlham Əliyev Özünüməşğulluq Proqramının, qeyri-neft sektorunun, kənd təsərrüfatının, xidmət sektorunun inkişafına diqqəti artırır.

“DOST” mərkəzlərində nəzərdə tutulan başlıca hədəflər - islahat, innovasiya, korrupsiyaya, rüşvət-xorluğa qarşı mübarizə, yeni texnologiyalar, gənclərin bu işlərə cəlb olunması, könüllülərin fəaliyyəti əksini tapır, müasir Azərbaycanın simasını əks etdirir. Müasir dünyanın başlıca hədəfləri də budur. Ona görə, “DOST”a dost olaq, “DOST”u dünyada tanıdaq.

Xuraman İsmayılqızı,
“iki sahil”

Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin icrasında özəl şirkətlərin roluna dair müzakirələr aparılıb

Mayın 15-də Bakıda Azərbaycan Respublikası Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurası, İqtisadiyyat Nazirliyi və Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnkişaf Proqramının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin birgə təşkilatçılığı ilə "Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin icrasında özəl şirkətlərin rolu" mövzusunda tədbir keçirilib.

İqtisadiyyat nazirinin müavini Sahib Məmmədov Azərbaycan Prezidentinin rəhbərliyi ilə ölkə iqtisadiyyatının inkişafı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər, aparılan iqtisadi islahatlar barədə məlumat verib. Sahibkarlığın inkişafının, biznes və investisiya mühitinin davamlı olaraq yaxşılaşdırılmasının ölkəmizdə həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının prioritet istiqamətlərindən olduğunu, son zamanlar köklü islahatların aparıldığını vurğulayan S.Məmmədov bu

O, əldə olunan nailiyyətlərin beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən də yüksək qiymətləndirildiyini qeyd edib. Belə ki, Dünya Bankı tərəfindən hazırlanan "Doing Business 2019" hesabatında Azərbaycan dünyanın ən islahatçı 10 ölkəsi siyahısına daxil edilmiş və ən çox islahat aparan ölkə elan olunub. Hesabatda Azərbaycanın mövqeyi 32 pillə irəliləyərək 190 ölkə arasında 25-ci yerə, MDB ölkələri arasında isə liderlik mövqeyinə yüksəlib.

Paneldə çıxış edən Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının prezidenti Məmməd Musayev, "Ernst & Young Holdings" şirkətinin Azərbaycan və Gürcüstan üzrə rəhbəri Günel Fərəcova, Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin

AZƏRTAC xəbər verir ki, Baş nazirin müavini, Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının sədri Əli Əhmədov "Dayanıqlı İnkişaf üzrə 2030 Gündəliyi"ndən irəli gələn məqsədlər və Azərbaycanın DIM-lərə nail olunması istiqamətində gördüyü işlər barədə danışıb. O, ölkəmizdə Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının yaradıldığını, Şura çərçivəsində aidiyyəti qurumların fəaliyyətinin əlaqələndirildiyini, Azərbaycanın inkişaf

şaf prioritetlərinin DIM-lərə uyğunlaşdırıldığını və ölkəmizdə həyata keçirilən dövlət proqramları və digər sənədlərdə DIM-lərin nəzərə alındığını qeyd edib. Baş nazirin müavini Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin həyata keçirilməsində dövlət-özəl əməkdaşlığının, bu sahədə maarifləndirmə tədbirlərinin əhəmiyyətini vurğulayıb, Azərbaycanın regionda ilk ölkə olaraq BMT-nin Yüksək Səviyyəli Siyasi Forumuna Azərbaycanın İkinci Könüllü Milli

Hesabatının təqdim olunacağını bildirib.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnkişaf Proqramının rezident nümayəndəsinin səlahiyyətlərini icra edən Alessandro Frakassetti DIM-lərə çatmaq üçün görülməli tədbirlər, bu sahədə Azərbaycanla əməkdaşlıq barədə fikirlərini bölüşüb. DIM-lərin həyata keçirilməsi istiqamətində ölkəmizin ciddi addımlar atıldığını vurğulayan A.Frakassetti bu sahədə Azərbaycan hökuməti ilə əməkdaşlıqdan məmnunluğunu bildirib, Azərbaycanın 2017-ci ildə Könüllü Milli Hesabatını təqdim edən ilk ölkələrdən olduğunu diqqətə çatdırıb.

İqtisadiyyat Nazirliyinin dayanıqlı inkişaf və sosial siyasət şöbəsinin müdiri Hüseyn Hüseynov "DIM-in global məqsəd, hədəf və göstəricilərin milli prioritetlərə uyğunlaşdırılması və DIM-lərdə özəl sektorun rolu" mövzusunda təqdimatla çıxış edib.

"Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri və özəl sektor" panel müzakirədə

sahədə görülən işlərin nəticəsi olaraq, ümumi daxili məhsulda özəl sektorun payının 85 faizə, məşğulluqda isə 76 faizə çatdığını qeyd edib. Bütün bunlar isə DIM-in səmərəli icrası baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Özəl sektora göstərilən çoxşaxəli dövlət dəstəyi tədbirləri dövlət-özəl sektor münasibətlərini daha da inkişaf etdirməklə qarşıya qoyulmuş hədəflərə nail olunmasına öz töhfəsini verir.

rəhbəri Aliyə Əzimova və "Azərbaycanda Qadın Sahibkarlığının İnkişafı Assosiasiyası" İctimai Birliyinin sədri Səkinə Babayeva DIM-lərin səmərəli icrasında özəl sektorun rolundan danışıblar.

Panel iclasda DIM-lərə nail olmaq üçün dövlət-özəl tərəfdaşlığının gücləndirilməsi, bu sahədə sahibkarlığın töhfəsi barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Parisdə UNESCO-nun mənzil-qərargahında qurumun himayədarlığı ilə Beynəlxalq Türk Akademiyasının (TWESCO) "Böyük Çöl: mədəni mirası və dünya tarixində rolu" adlı Beynəlxalq Forumunun açılışı olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Forumu Beynəlxalq Türk Akademiyasının prezidenti Darxan Kızıralı açaraq, Böyük Çölün tarixi və əhəmiyyəti haqqında məlumat verib.

UNESCO-nun baş direktorunun Afrika departamenti üzrə müavini Firmin Eduard Matoko Forum iştirakçılarını qurumun Baş direktoru adından salamlayıb və Forumu uğurlar diləyib. O, UNESCO yanında Azərbaycan daimi nümayəndəliyinə Forumun təşkilinə verdiyi töhfəyə görə təşəkkür edib.

Ölkəmizin Fransadakı səfiri Rəhman Mustafayev Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Forum iştirakçılarını ünvənladığı təbrik məktubunu oxuyub.

Məktubda "Böyük Çöl: onun mədəni mirası və dünya tarixində rolu" kimi aktual mövzuya həsr edilmiş Forumun UNESCO-nun himayədarlığı ilə qurum

"Böyük Çöl: mədəni mirası və dünya tarixində rolu"

mun mənzil-qərargahında keçirilməsi türk etnosunun qədim tarixinin türkdilli xalqların bəşər sivilizasiyasında misilsiz rolunun təbliği baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulanıb. Forum çərçivəsində böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 650 illiyinə həsr olunmuş tədbirin keçirilməsi məmnunluq doğurduğu, klassik Azərbaycan

poeziyasında ictimai fəlsəfi fikir tariximizdə İmadəddin Nəsiminin müstəsna yeri nəzərə alınaraq 2019-cu il ölkəmizdə "Nəsimi ili" elan olunduğu diqqətə çatdırılıb.

Məktubda ümumbəşər mədəniyyəti xəzinəsini öz yaradıcılığı ilə zənginləşdirmiş qüdrətli söz ustası İmadəddin Nəsimiyə həsr olunan yubiley tədbirinin Forum çərçivəsində təşkililə yüksək qiymətləndirilib.

"Ümidvaram ki, dövlət xadimlərinin, tarixçilərin və türkoloqların iştirakı ilə türk dünyasının ortaq mədəni-mədəni dəyərlərinə dair fikir mübadiləsi və müzakirələrin aparılacağı bu Forum türkdilli ölkələr və xalqlar arasında əlaqələrin daha da dərinləşməsinə töhfə verəcəkdir. Tarixi irsimizin araşdırılması sahəsində ardıcıl fəaliyyət göstərən Beynəlxalq Türk Akademiyasının təşəbbüsü

lərini təqdir edir, Forumun işinə uğurlar arzulayırıq",- deyə məktubda bildirilib.

Türkiyə və Qırğızistanın Fransadakı səfirləri, Beynəlxalq türk Akademiyasının prezidenti, Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti çıxış edərək Forumun əsas məqsədləri haqqında məlumat veriblər. Bildirilib ki, Forum işini üç paneldə türk xalqları və dövlətlərinin dünya sivilizasiyasına, universal mədəni dəyərlərin formalaşmasına verdiyi töhfələrin elmi müzakirələri ilə davam etdirəcək.

Böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2019-cu ilin ölkəmizdə "Nəsimi ili" elan edilməsini nəzərə alaraq, Forum çərçivəsində UNESCO-da böyük mütəfəkkir İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 650, Balasaqlı Yusif Xas-Hacibin "Kutadqu bilik" əsərinin yazılmasının 950, böyük türkoloq Əhməd

Ağaoğlunun anadan olmasının 150 illik yubileyi, Mustafa Kamal Atatürkün Milli Mücadiləni başlatmasının 100 illiyi qeyd olunacaq.

Forumu Beynəlxalq Türk Akademiyasına üzv ölkələrdən Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Türkiyə və Macarıstanla yanaşı, Özbəkistan, ABŞ, Rusiya, Çin, Hindistan, Fransa, Böyük Britaniya, Hollandiya və digər ölkələrdən 70-dən artıq alim, tədqiqatçı və dövlət xadimləri gətirilib.

Ölkəmizdən Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti Günay Əfəndiyeva, Milli Məclisin deputatı, akademik Rafael Hüseynov, Macarıstandakı səfirimiz Vi-layət Quliyev çıxış edərək "Böyük Çöl" konsepsiyası, bu məkanda ümumi fikirləri və mədəniyyəti yaranan dəyərlər, fəaliyyətlər, tendensiyalar və əlaqələndirici şəxsiyyətlər haqqında müzakirələrə qoşulacaq və fikirlərini bildirəcəklər.

İslahatların əsası: insan kapitalı, insan haqlarının müdafiəsi, demokratiyanın inkişafı

Sabitliyin, qanunun aliliyinin təmin olunması demokratiyanın əsas elementləridir, bu halda böyük əminliklə deyə bilərik ki, Azərbaycan demokratik, hüquqi, sivil dəyərlərə sadıqdır və bunu davamlı addımları ilə təsdiqləyir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Belçika Krallığına işgüzar səfəri zamanı keçirdiyi görüşlərdə də Azərbaycanın demokratik inkişafı təqdir olunmuş, Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında əlaqələrin yüksələn xətlə inkişafında bu amilin rolu xüsusi vurğulanmışdır. O da məlumdur ki, ötən il Azərbaycanla qurum arasında imzalanan "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədində ölkəmizin tolerantlıq ənənələri, multikultural dəyərlərin inkişafına töhfələri, ən əsası insan hüquqlarının qorunması istiqamətində atdığı addımlar yüksək dəyərləndirilmişdir. Ötən il Almaniyanın Federal Kansleri Angela Merkelin Cənubi Qafqaza səfəri çərçivəsində Azərbaycanda keçirdiyi görüşlərdə də ölkəmizin demokratik inkişafına xüsusi diqqət yönəldilmişdir. Səfərin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi dövrünə təsadüf etdiyini önə çəkən Almaniyanın Kansleri "Azərbaycan artıq ənənələri olan bir dövlətdir" söyləyərək münasibətlərin inkişafında demokratik inkişafın düzgün dəyərləndirilməsinin böyük rolu olduğunu qeyd etmişdir.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev daim çıxışlarında, bu və ya digər xarici ölkələrə səfərləri zamanı keçirdiyi görüşlərdə Azərbaycanın demokratik inkişaf yolunda inamla irəlilədiyini, uğurlarımızı həzm etməyən dairələrin daim ölkəmizə qarşı əsassız iddialarla çıxış etdiyini xüsusi vurğulayır. "Azərbaycan demokratik dəyərlərə, insan haqlarına sadıqdır" söyləyən ölkə Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycana qarşı əsassız iddialarla çıxış edən Avropa Şurası kimi demokratik prinsiplərin inkişafı ilə bilavasitə məşğul

olan qurumların yanaşmalarına münasibət bildirərkən qeyd edir ki, təkcə Azərbaycanı yox, bir çox ölkələri tənqid edir. Biz bu tənqiddə normal yanaşıırıq: "Əgər tənqid əsaslıdırsa, biz, əlbəttə, nəticə çıxarıyıq. Əgər biz hesab edirikse, bu tənqid əsassızdır, qərəzlidir, ikili standartlara əsaslanır, əlbəttə ki, öz sözüümüzü deyirik, açıq şəkildə bildiririk... Azərbaycan müasir, demokratik ölkə kimi bundan sonra da uğurla inkişaf edəcək, bizim siyasi və iqtisadi islahatlarımız biri-birini tamamlayaraq Azərbaycanı daha da yüksək səviyyəyə çıxaracaqdır."

İqtisadi müstəqillik olmadan siyasi müstəqilliyə nail olmaq qeyri-mümkündür. Yoxsulluq səviyyəsi bu gün 5 faiz səviyyəsidir. Bu onun nəticəsidir ki, maddi resurslar insan kapitalına çevrilir. Cənab İlham Əliyev uğurların təməlinə dayanan əsas amillərdən bəhs edərkən ölkəmizdə mövcud olan sabitliyi xüsusi qeyd etmişdir. İnvestorlar və şirkətlər tam əmindirlər ki, inkişaf təhlükəsizlik və sabitlik olan yerdə mümkündür.

"Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında bu gün müzakirə olunan yeni sazişdə də demokratik məsələlərə geniş yer ayrılır. Yeni biz bu yola şüurlu şəkildə getmişik, heç kim bizi məcbur etməyib" söyləyən ölkə Prezidenti İlham Əliyev bu realığı da diqqətə çatdırır ki, Azərbaycanda bütün fundamental azadlıqlar, o cümlədən söz və mətbuat azadlığı təmin edilir. Azərbaycanda yüzlərlə mətbu orqanı fəaliyyət göstərir ki, onların arasında müxalifət mətbuatı da kifayət qədər çoxdur. Yəni Azərbaycanda heç kim tənqiddə, fərqli baxışa görə təqib olunmur, heç kim cəzalandırılmaz. Azərbaycanda sərbəst toplaşma azadlığı da təmin edilir və istənilən siyasi qüvvə bu imkanlardan istifadə edə bilər.

Bir əsas məqamı da xüsusi qeyd etməliyik ki, ölkəmizdə internet azaddır, senzura yoxdur. Ölkə əhalisinin 85 faizdən çoxu internet istifadəçisidir. Əvvəldə də qeyd etdiyimiz kimi, 2016-cı ilin ölkəmizdə "Multikulturalizm ili", 2017-ci ilin isə "İslam Həmrəyliyi ili" elan edilməsi Azərbaycanın tolerant, multikultural dəyərlərin inkişafına davamlı töhfələr verən ölkə olduğunu bir daha dünyaya nümayiş etdirdi. Azərbaycan müxtəlif dini və etnik qrupların nümayəndələrinin sülh şəraitində birgə yaşayışına yaxşı nümunədir. Müasir dövrdə globallaşma prosesləri hər şeydən əvvəl beynəlxalq münasibətlərin güclənməsi, ölkələr arasında əlaqələrin genişlənməsi, ayrı-ayrı xalqların mədəniyyətində ümumi elementlərin artması ilə səciyyələnir.

Məhz demokratik inkişaf ölkəmizdə iqtisadi tərəqqiyə geniş yol açır. İqtisadi və siyasi islahatların paralelliyi fonunda Azərbaycanın davamlı inkişafı təmin edilir, ölkə iqtisadiyyatına qoyulan sərmayələrin həcmi artır. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, son 15 ildə ölkə iqtisadiyyatına 250 milyard dollar sərmayə qoyulub ki, bunun da təxminən yarısı xarici sərmayədir.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin xarici ölkələrə səfərləri çərçivəsində keçirilən mətbuat konfranslarında demokratik inkişafı bağlı qərəzdən yaranan sualların mövcudluğu məlum

olaylardandır. Cənab İlham Əliyevin bu suallara cavabları ümumilikdə dünyaya bir çağırış kimi də dəyərləndirilməlidir. Bu baxımdan ki, daim dünyanın ikili siyasəti ilə üz-üzə qalan Azərbaycan demokratik inkişafın dəyərləndirilməsində də bu yanaşmanı açıq şəkildə görür. Ölkə Prezidentinin Almaniya səfərlərinin birində müxbirin "İnsan hüquqları məsələsi ilə əlaqədar xanım Kansler Sizinlə söhbət etmişdir. Bilmək istədim, Sizin bu məsələ ilə əlaqədar fikriniz necədir? Yəni Siz hakimiyyəti tənqid edən mətbuat üzvləri ilə əməkdaşlığa hazırsınız mı, açıqsınız mı?" sualına cavabını xatırlatmaq istədik: "Əlbəttə, şübhəsiz. Çünki Azərbaycan artıq 2001-ci ildən Avropa Şurasının üzvüdür və Avropa Şurası qarşısında götürdüyü bütün öhdəlikləri vaxtında, şərəflə yerinə yetirir. Azərbaycanda qanunvericilikdə Avropa standartlarına yaxın olmaq üçün çoxsaylı qanunlar qəbul edilmişdir, praktik həyatda biz bunu görürük. Bir daha demək istəyirəm ki, Azərbaycanda bütün insan hüquqları təmin edilir və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində bu məsələlər müzakirə olunur. Mən xanım Kanslərə dedim ki, insan hüquqlarının qorunmasında heç bir ölkə özünü kamil hesab edə bilməz. Hər bir ölkədə problemlər var, o cümlədən Azərbaycanda. Əsas məsələ ondadır ki, bu problemlər öz həllini necə tapır və hökumətin niyyəti nədən ibarətdir. Azərbaycanda tənqidi fikrə görə, ümumiyyətlə, fikrə görə heç kim təqib olunmur, heç kim həbs edilmir. Bir daha demək istəyirəm ki, Azərbaycanda söz azadlığı tam şəkildə təmin olunur, yüzlərlə mətbu orqan var. Bir daha xatırlatmaq istəyirəm ki, sərbəst və azad internet olan bir ölkədə söz azadlığı boğula bilməz... Azərbaycanda müasir dövlət qurulur."

Realıq budur ki, Azərbaycan mətbuat azadlığı, şəffaflıq, demokratiya, insan hüquqlarının qorunması sahəsində heç bir Qərb və Avropa dövlətindən geri qalmır. Heç bir dövlətdə bu sahədə vəziyyət bizdəkindən yaxşı deyil. Ölkəmizdə hazırda 40-dan artıq siyasi partiyanın, 3 minə yaxın qeyri-hökumət təşkilatının qeydiyyatdan keçməsi də de-

moqratik inkişafın göstəriciləridir. Onların fəaliyyəti üçün mövcud qanunvericilik bazasının ildən-ilə təkmilləşdirilməsi dövlətimizin siyasətində müasirləşmənin, yeniləşmənin əsas xətt kimi qəbul edildiyini təsdiqləyir. Bu kimi faktlar eyni zamanda göstərir ki, siyasətində insan hüquqlarının qorunmasına və demokratik islahatların sürətləndirilməsinə xüsusi diqqət yetirən Azərbaycanın dünya dövlətləri, beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığı tərəflərin maraqlarına uyğun şəkildə davam etdirilir. Ölkəmizdəki sabitlik, davamlı inkişaf və vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması ilə xarakterizə edilən iqtisadi tərəqqi demokratik təsisatların inkişafı üçün etibarlı zəmin yaradır. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev uğurlarımızın təhlili fonunda bir daha bildirir ki, əsas məqsədimiz Azərbaycanda bütün sahələrdə işləri ən yüksək səviyyədə təmin etməkdir.

2019-cu ilin təkmil islahatlar ili kimi xarakterizə olunacağını əsaslandıran amillərdən biri idarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsinə xidmət edən Fərman və sərəncamlarıdır. Dövlətimizin başçısı ölkədə aparılan islahatların əsas strategiyasının sosial-iqtisadi inkişafın təmin edilməsinə, demokratik dəyərlərin inkişafına və dövlət idarəçiliyi sisteminin təkmilləşdirilməsinə yönəldiyini bildirir. Cənab İlham Əliyevin 3 aprel 2019-cu il tarixli "Məhkəmə-hüquq sisteminə islahatların dərinləşdirilməsi haqqında" Fərmanı bir daha demokratik təsisatların inkişafının prioritetliyinə işıq saldı. Qeyd etdiyimiz kimi, demokratik dəyərlərə sadıqlıq, insan hüquq və azadlıqlarının qorunması üçün mükəmməl qanunvericilik bazasının yaradılması hüquqi, demokratik, dünyəvi dövlət quruculuğu yolunda inamla irəliləyən dövlətimizin siyasətinin əsas tərkib hissəsidir. Ölkədə aparılan islahatlar insan amilinə verilən dəyərin aydın ifadəsidir. İslahatların əsasında insan kapitalı, insan haqlarının müdafiəsi və demokratiyanın inkişafı dayanır. Azərbaycanın Avropa Şurası, Avropa İttifaqı ilə, həmçinin bu qurumlara üzv olan ölkələrlə əlaqələrinin bu dəyərlər üzərində inkişafı ölkəmizin demokratik prinsiplərə sadıqlığını sözdə deyil əməldə təsdiqlədiyini nümayiş etdirir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümünə və Heydər Əliyev Fondunun yaradılmasının 15 illiyinə həsr olunmuş təntənəli mərasimdə bu məqama xüsusi diqqət yönəltmişdir: "Məhkəmə-hüquq sisteminə islahatların dərinləşməsi ilə bağlı bu yaxınlarda Fərman imzalanıb. İndi əməli işlər aparılır ki, Fərmanın icra edilməsinə başlansın... Biz qabağa baxmalıyıq. Dünya dəyişir, bir daha demək istəyirəm, biz ön sıralarda olmalıyıq və olacağıq da. Çünki üfüqlər açıqdır, siyasətimiz tam aydındır və gələcəyə nikbinliklə baxmaq üçün bütün əsaslar var."

Əsas məqsədimizin gələcəyə baxışımız olduğunu bildiren cənab İlham Əliyev, eyni zamanda, bu əminliyi ifadə etmişdir ki, bütün planlar reallaşacaq: "Necə ki, bu günə qədər reallaşmış, bundan sonra da reallaşacaq. Çünki buna bizim iradəmiz də çatır, gücümüz də var, xalq da bizim siyasətimizi dəstəkləyir. Biz bundan sonra yalnız və yalnız uğurlar və qələbələr yolu ilə gedəcəyik."

Yeganə Əliyeva,
"iki sahil"

Əli Əhmədov: İcbari tibbi sığortanın baza hissəsi bütün vətəndaşlara şamil ediləcək

İcbari tibbi sığortanın baza hissəsi bütün vətəndaşlara şamil ediləcək. Amma elə xidmətlər də var ki, onların tətbiq olunması icbari tibbi sığortada nəzərdə tutulmayıb.

Trend-in məlumatına görə, bunu Baş nazirin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədr müavini - İcra katini Əli Əhmədov jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

Əli Əhmədov hesab edir ki, icbari tibbi sığorta böyük sosial layihə olaraq 2020-ci ildən tətbiq olunacaq:

"İcbari tibbi sığorta ilə bağlı paketdə hansı xidmətlərin göstəriləcəyi nəzərdə tutulub. Bütövlükdə icbari tibbi sığortanın tətbiqi səhiyyə xidmətlərini əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirəcək".

Azərbaycanın təbii qaz ixracı 2 dəfədən çox artıb

Cari ilin ilk 4 ayında Azərbaycandan 4 milyard 39 milyon 658 min kubmetr təbii qaz ixrac olunub.

Dövlət Gömrük Komitəsindən (DGK) verilən məlumata görə, yanvar-aprel aylarında ixrac olunan təbii qazın dəyəri 637 milyon 955 min ABŞ dolları təşkil edib.

Xatırladaq ki, keçən ilin eyni dövründə ölkədən 1 milyard 893 milyon 203 min kubmetr təbii qaz ixrac edilmiş, həmin ixracın dəyəri isə 342 milyon 922 min dollar olmuşdu.

Məhkəmə-Hüquq Şurasının (MHS) iclası keçirilib.

Şuradan AZƏRTAC-a bildiriblər ki, iclasda məhkəmə-hüquq islahatlarının dərinləşdirilməsi haqqında dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin 2019-cu il 3 aprel tarixli Fərmanı üzrə görülən işlər müzakirə edilib.

Ədliyyə naziri Fikrət Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən tədbirdə bildirilib ki, Fərmanın icrasından irəli gələn məsələlər dərhal bütün apellyasiya məhkəmələri

Məhkəmə-Hüquq Şurasının iclası

sədrlərinin, hakim assosiasiyaları rəhbərlərinin, vətəndaş cəmiyyəti və KİV nümayəndələrinin iştirakı ilə Şurada geniş müzakirə edilərək kompleks tədbirlər müəyyən olunub.

Qarşıya qoyulmuş məsələlərin icrasının təşkili məqsədilə Ədliyyə Nazirliyi, Məhkəmə-Hüquq Şurası, Ali Məhkəmə və Baş Prokurorluğun məsul vəzifəli şəxslərindən ibarət xüsusi işçi qrupu yaradılıb. Ədalət mühakiməsinin səmərəliliyinin artırılması, sahibkarlığın inkişafının sürətlənməsi, məhkəmələrə müraciət imkanının asanlaşması, "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tam tətbiqi üzrə vətəndaş cəmiyyəti və KİV nümayəndələrinin iştirakı ilə geniş və silsilə ictimai müzakirələr keçirilib, televiziya və digər kütləvi informasiya vasitələrində yüzrlə çıxışlar edilib.

Həmçinin məhkəmə fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi üzrə mütərəqqi beynəlxalq təcrübələrin öyrənilməsi məqsədilə xarici dövlətlərə ezamlar təşkil edilib, birgə işçi qrupu tərəfindən bu sahədə bir sıra mühüm qanunvericilik layihələri hazırlanıb.

İclasda hakimlərin müstəqilliyinin təmin edilməsi, məhkəmələrin fəaliyyətinə müdaxilə və digər neqativ halların aradan qaldırılması məqsədilə Şurada "qaynar xətt" in yaradılması, zəruri layihələrin hazırlanması vurğulanıb. Qeyd edilib ki, məhkəmələrdə monitorinqlər keçirilərək qeyri-prosessual münasibətlərə şərait yaranan və vətəndaşların haqlı narazılığını doğuran pozuntular yerində dərhal aradan qaldırılıb, daha kobud nöqsanlara yol vermiş iki hakim barədə intizam icraatı başlanılıb.

Eyni zamanda, iclasda Fərmandan irəli gələn məsələlər üzrə əlavə tədbirlər müəyyən olunub, təcrübəli hakimlərin və "ASAN xidmət"lə əməkdaşlıq çərçivəsində könüllülərin Şuranın fəaliyyətinə cəlb olunması təqdir edilib.

Şurada qanunvericiliyin tələblərinin kobudcasına pozulmasına və korrupsiyaya şərait yaranan hallara, süründürməçiliyə və digər pozuntulara yol verdiklərinə görə bir sıra hakimlər intizam məsuliyyətinə cəlb edilib, o cümlədən Tərtər Rayon Məhkəməsinin hakimi Mübariz Məmmədovun hakimlik səlahiyyətlərinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi, Quba Rayon Məhkəməsinin hakimi Zamin Tahirovun tutduğu vəzifədən azad olunaraq başqa işə keçirilməsi barədə qərarlar qəbul edilib.

Ailə dəyərlərinin möhkəmləndirilməsi cəmiyyətin mənəvi sağlamlığının əsasıdır

Mayın 15-də Bakıda "Ailə dəyərlərinin möhkəmləndirilməsi cəmiyyətin mənəvi sağlamlığının əsasıdır" mövzusunda konfrans keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi (AQUPDK) və Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi (DQİDK) tərəfindən keçirilən tədbir 15 may - Beynəlxalq Ailə Günüə həsr edilib.

Əvvəlcə dövlət-ailə siyasətinə dair sənədli film göstərilib.

Tədbirdə çıxış edən AQUPDK-nın sədri Hicran Hüseynova Azərbaycan dövlətinin ailə siyasəti barədə məlumat verib. Bildirilib ki, tarixən ailə xalqımızın yüksək mənəvi dəyərlərinin qoruyucusu, genofondumuzun daşıyıcısı kimi milli inkişafımızda mühüm rol oynayır. Azərbaycan xalqının tarixi köklərinə, mənəvi dəyərlərinə bağlılığı böyük amildir. Bu qiymətli sərvət yad təsirlərdən qorunmaqla yanaşı, dünyanın mütərəqqi mənəvi dəyərlərindən istifadə edilməklə zənginləşdirilir. Buna görə də hazırda Azərbaycan ailəsi dünyada ən yaxşı ailə modellərindən hesab olunur.

Qeyd edilib ki, Azərbaycanda dövlət ailə siyasətinin formalaşması ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Milli-mənəvi

vi dəyərləri xalqımızın ən böyük sərvəti hesab edən Ulu Öndərimiz bu dəyərlərin qorunmasının vacib olduğunu bütün çıxışlarında dəfələrlə qeyd edirdi.

Ulu öndər Heydər Əliyevin ailə siyasəti Azərbaycanda bu gün də məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilir. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasına böyük diqqət və qayğı göstərirlər. Prezident İlham Əliyev hər zaman qeyd edir ki, bizim siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı, onun maraqları, rifahı durur. Bunun bariz nümunəsi hər il dövlətimizin başçısının imzaladığı fərman və sərəncamların 65 faizinin məhz sosialyönümlü olmasıdır. Dövlətimiz daim öz vətəndaşına qayğı ilə yanaşır və onun sosial problemlərinin həllini prioritet vəzifə kimi görür, bu istiqamətdə məqsədyönlü siyasət həyata keçirilir. Ölkəmizdə aparılan bu sosial və iqtisadi quruculuq işləri ailə institutunun möhkəmlənməsinə öz töhfəsini verir.

DQİDK-nın sədri Mübariz Qurbanlı çıxışında Azərbaycanda ailə dəyərləri, ailə institutunun formalaşması və qorunub saxlanılmasında milli və dini dəyərlərin əhəmiyyəti barədə danışıb. Bildirib ki, müasir dünyanın

global problemlərdən biri sosial-mənəvi mühitin saflığının qorunmasıdır. Bu baxımdan, ailə istər şəxsiyyət, istərsə də bütövlükdə cəmiyyət üçün əhəmiyyəti artmaqda olan ümumbəşəri dəyər, mədəni irs, əxlaqi norma və qaydaların ötürücüsü rolunu oynayır. Ailə institutunun möhkəmləndirilməsi məqsədilə milli-mənəvi dəyərlərin cəmiyyətdə düzgün təbliği, qadın və uşaq hüquqları sahəsində maarifləndirmənin təşkilində Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi ilə sıx əməkdaşlığa toxtanan Mübariz Qurbanlı vurğulayıb ki, din adı altında ailə dəyərlərimizə mənfi təsir etməyə çalışanlara qarşı təbliğatı gücləndirməliyik. Bütün dinlərin özündə həm əxlaqi-mənəvi, həm də tər-

Azərbaycan ailəsi özündə Şərqlə Qərbin yüksək dəyərlərini cəmləşdirir.

Komitə sədri, eyni zamanda, ölkəmizdəki nümunəvi ailələrin gənclərə təbliğ edilməsinin vacibliyinə toxunub. "Ümummilli lider Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyev hər zaman ailə dəyərlərinə yüksək qiymət veriblər. Bu, bütün gənclərə nümunə olmalıdır", - deyə Mübariz Qurbanlı vurğulayıb.

Milli Məclisin ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Aqiyə Naxçıvanlı bildirib ki, xalqımız hər zaman ailə dəyərlərini hər şeydən uca tutub və bu, bizim milli adət-ənənəmizə çevrilib. Biz bu qiymətli sərvəti yad təsirlərdən qorumaqla yanaşı, dünyanın mütərəqqi mənəvi dəyərlərindən istifadə edərək zənginləşdirir, gənc nəslin sağlam ruhda tərbiyə olunmasına çalışırıq. Milli-mənəvi dəyərləri xalqımızın ən böyük sərvəti hesab edən ulu öndər Heydər Əliyev bu dəyərlərin qorunmasının vacibliyini daim vurğulayırdı.

Konfransda BMT-nin Əhali Fondunun baş müşaviri Fərid Babayev, təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov, gənclər və idman nazirinin müavini Fərhad Hacıyev çıxış ediblər.

Tədbir müzakirələrlə davam edib.

YAP gəncləri ölkənin ictimai-siyasi həyatında fəallıq göstərirlər

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Ağsu rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin V konfransı keçirilib.

YAP rayon təşkilatının üzvləri konfransdan əvvəl ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsi önünə gül dəstələri düzərək, xatirəsini ehtiramla yad ediblər.

Tədbir YAP Ağsu rayon təşkilatının iclas zalında davam etdirilib. Konfransda YAP Ağsu rayon təşkilatının sədri Əli Hüseynov çıxış edərək partiyanın yaranmasından, onun ölkənin ictimai-siyasi həyatında oynadığı roldan bəhs edib. Ə.Hüseynov ölkədə

gənclərə olan diqqət və qayğıdan söz açaraq qeyd edib ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin əsası qoyduğu gənclər siyasəti hazırda Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Ölkəmizdə həyata keçirilən dövlət gənclər siyasətindən, gənclər üçün yaradılan əlverişli şəraitdən danışan YAP Ağsu rayon təşkilatının sədri bildirib ki, bu gün dövlətimiz tərəfindən gənclərə böyük qayğı göstərilir, onların hərtərəfli inkişafına xüsusi diqqət yetirilir.

Daha sonra Gənclər Birliyinin sədri Elnur Fərzəlizadə hesabat məruzəsi ilə çıxış edib. Məruzəçi əsas ümummilli liderimiz Hey-

dər Əliyev tərəfindən qoyulmuş gənclər siyasətinin bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini bildirib və bunun nəticəsində ölkədə yüksək intellektual səviyyəyə, vətənpərvərlik hissəsinə, milli düşüncəyə malik gənclərin formalaşdığını qeyd edib. Gənclər Birliyinin sədri hesabat dövründə görülən işlər, qazanılan uğurlar barədə məlumat verib, qarşıda duran vəzifələrdən danışaraq bildirib ki, YAP rayon təşkilatına üzv olan gənclər rayonun ictimai-siyasi həyatında xüsusi fəallıq göstərirlər. Nətiq çıxışında onu da qeyd edib ki, Azərbaycan Pre-

zidenti İlham Əliyevin ölkədə uğurla həyata keçirdiyi siyasi kursa uyğun olaraq YAP Ağsu rayon təşkilatının əşğlam düşüncəli, vətənpərvər, yüksək intellektə və biliyə sahib gəncləri ölkəmizin inkişafı üçün daim çalışırlar.

Fəal gənclərdən Növcü kənd tam orta məktəbinin direktoru Dilbər Məmmədova, YAP Ağsu rayon təşkilatının təlimatçısı Altun Şeydayev, Ülgüc kənd tam orta məktəbinin müəllimi Leyla Bəşirova çıxış ediblər.

Konfransda Milli Məclisin deputatı Hadi Rəcəbli, Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyinin sədri, partiyanın Siyasi Şura-

sının üzvü Seymur Orucov, Ağsu Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı, YAP Ağsu rayon təşkilatının İdarə Heyətinin üzvü Ənvər Seydaliyev çıxış edərək ölkəmizin sosial-iqtisadi, ictimai-mədəni həyatında gənclərin uğurlarından, gənclərə göstərilən diqqət və qayğıdan danışdılar. Nətiqlər ölkəmizdə ictimai-siyasi sabitlik və iqtisadi inkişaf sahəsində əldə olunmuş nailiyyətlərin məhz dövlət başçısının səmərəli və yorulmaz fəaliyyəti sayəsində mümkün olduğunu diqqətə çatdırıblar. Respublikamızda gənclər üçün yaradılan böyük imkanlardan və yüksək şəraitdən danışaraq bu gün gəncliyin artıq siyasi cəhətdən formalaşmış, yetkinləşmiş səviyyədə olduğunu diqqətə çatdırıblar. Qeyd olunub ki, müasir Azərbaycan dövlətinin memarı Heydər Əliyev hakimiyyətdə olduğu bütün dövrlərdə gənclərə böyük diqqət və qayğı ilə yanaşıb. Ulu öndər Heydər Əliyevin yaratdığı Yeni Azərbaycan Partiyasının keçdiyi şərəfli yoldan da danışan nətiqlər bu gün ölkə rəhbəri cənab İlham Əliyevin gənclərə verdiyi önəmi vurğulayaraq, bütün ictimai-siyasi proseslərdə gənclərin aktiv şəkildə iştirakını qeyd ediblər.

Konfransda təşkilatı məsələlərə baxılıb. Elnur Fərzəlizadə YAP Ağsu rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri seçilib. Eyni zamanda 13 nəfərdən ibarət Şuranın üzvləri, 9 nəfərdən ibarət İdarə Heyəti, sədr müavinləri, YAP Gənclər Birliyinin ümumrespublika konfransına nümayəndələr seçilib.

Orxan Vahidoğlu, "iki sahil"

YAP Beyləqan rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin V konfransı

Dünən YAP Beyləqan rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin V konfransı keçirilib. Konfransda Milli Məclisin deputatları Rüstəm Xəlilov, Şahin İsmayilov, Beyləqan Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Asif Ağayev və rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri iştirak ediblər.

YAP Beyləqan rayon təşkilatının sədri Rəfail Pəsiyev bildirib ki, ölkəmizdə gənclər siyasətinin formalaşdırılması müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Azərbaycan gəncliyinə diqqət və qayğının davamlılığının nəticəsidir ki, hazırda onlar ictimai həyatın bütün sahələrində fəal iştirak edir, cəmiyyətin avanqard qüvvəsinə çevriləblər. Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan, ən əsası ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdırdan sonra gənclərin dövlət idarəçiliyində irəli çəkilməsi prioritet məsələ oldu. Ulu öndər Heydər Əliyevin yaradıcısı olduğu və bu

gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla inkişaf edən, sıralarını gündən-günə kəmiyyət və keyfiyyət baxımından zənginləşdirən Yeni Azərbaycan Partiyasında gənclərə fəaliyyətlərini daha da genişləndirmələri üçün lazımı şərait yaradılıb.

YAP Beyləqan rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədr müavini Elgün Quliyev hesabat məruzəsi ilə çıxış edib. sonra hesabat məruzəsi ətrafında çıxışlar olub.

Milli Məclisin deputatı Rüstəm Xəlilov vurğulayıb ki, bu gün gənclərimiz bütün sahələrdə fəallıq nümayiş etdirir, yeni-yeni hədəflərə doğru inamla addımlayan Azərbaycanın daha da qüdrətlənməsinə töhfələrini verirlər. Gənclər ölkənin ictimai-siyasi həyatında fəal rol oynayan Yeni Azərbaycan Partiyasının sıralarında böyük çoxluq təşkil edirlər. Partiyanın 730 mindən artıq üzvünün 40 faizdən çoxunu gənclərin təşkil etməsi onların ulu öndər Heydər Əliyev ideyalarına sədaqətlərinin, Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətə dəstəklərinin, onun ətrafında sıx birləşərək gələcəyə daha böyük inamla baxmalarının göstəricisidir.

Milli Məclisin deputatı Şahin İsmayilov gənclərin inkişafına xidmət edən Dövlət proqramlarının qəbulunu, Gənclər Fondunun yaradılmasını, Gənclər üçün Prezident Mükafatının təsis edilməsini onlara göstərilən diqqətin göstəricisi kimi qeyd edib.

Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Asif Ağayev azərbaycançılıq məfkurəsi ruhunda tərbiyə almış gənc nəslin dövlətimizin iqtisadi və mədəni inkişafında mühüm rol oynayaraq ildən-ilə potensiallarını artırmaq üçün daha geniş imkanlar əldə etdiklərini diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, Beyləqanın gənc YAP-çıları ulu öndər Heydər Əliyevin ideyalarının davamçıları olmaqla hər zaman rayonun ictimai-siyasi həyatında öz fəallıqları ilə seçiliblər və Beyləqanın əldə etdiyi bütün uğurlarda, nailiyyətlərdə hər zaman ön sıralarda yer alıblar. Asif Ağayev YAP Beyləqan rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin özünün uğurlu fəaliyyəti ilə hər zaman seçiləcəyinə və ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu müvəffəqiyyətlə davam etdirəcəyinə əminliyini ifadə edib.

də edib.

Tədbirdə Beyləqan rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Yeganə Məmmədova, rayon Gənclər və idman idarəsinin məsləhətçisi Yafes Hüseynli, Beyləqan şəhər 3 saylı tam orta məktəbin müəllimi Ruhyyə Əliyeva, Kəbirli kənd tam orta məktəbinin müəllimi Eyruz Pəsiyev çıxış edərək YAP-ın uğurlarından söz açıblar.

Sonra təşkilatı məsələlərə baxılıb. Gənclər Birliyinin 15 nəfər Şura, 9 nəfərdən ibarət İdarə Heyətinin üzvləri seçiliblər. İsmayil Rafiz Sədi oğlu isə YAP Beyləqan rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri seçilib. Quliyev Elgün Tofiq oğlu və Əliyeva Ruhyyə Rövşən qızı Gənclər Birliyinin sədr müavinləri seçiliblər. Həmçinin YAP Gənclər Birliyinin növbəti konfransına nümayəndələr müəyyənləşib.

Sonda konfrans iştirakçıları adından YAP-ın Sədri, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə müraciət qəbul edilib.

Elçin Zaman, "iki sahil"

Ekspert:

Bu, antimilli ünsürlərin son çırpıntılarıdır

Son zamanlar Azərbaycanın böyük uğurlar qazanması, beynəlxalq mövqeyinin daha da möhkəmlənməsi anti-Azərbaycan dairələri, ermənipərəst qüvvələri ciddi şəkildə narahat edir. Onlar müxtəlif vasitələrdən istifadə edərək ölkəmizin müsbət beynəlxalq imici üzərinə kölgə salmağa çalışırlar. Təəssüf doğuran və acınacaqlı hal odur ki, Orduxan Teymurxan və onun kimi “sapı özümüşdən olan baltalar” da bu cür proseslərdə “fəallıq” göstərərək müxtəlif təxribatlara əl atırlar. Həmin şəxslərin Prezident İlham Əliyevin Brüssel səfəri öncəsi yənidən “fəallaşmaları” üç-beş nəfərdən ibarət aksiyalar təşkil etmələri də bu qəbildəndir.

sində bir qrup antimilli ünsürün sözde aksiya keçirmək cəhdləri arxasında dayanan əsas gerçəklik erməni diasporu və lobbisi tərəfindən maliyyələşdirilən xarici fondların pulları dayanır: “Bu kimi məsələlərdə Orduxan Teymurxan və onun kimi bir neçə xəyanətkarların dərhal ortaya atılaraq, sirk tamaşaları göstərmələri nəinki Azərbaycan xalqı, eyni zamanda, avropalılar tərəfindən də ciddi qarşılanmır, əksinə onlar belə vasitələrlə özlərini daha da rüsvay etmiş olurlar. Küçə təfəkküründən daha çox mağara təfəkkürü ilə ortalıqda var-gəl edən bu antimilli ünsürlər özləri də dərk edirlər ki, onların Azərbaycan dövlətinə qarşı tətbiq etməyə çalışdıqları xain planları işə düşməyib. Onlar sadəcə erməni lobbisinə köləlik edərək, xüsusilə erməni diasporunun maliyyələşdirdiyi, donorluq etdiyi xarici fond və təşkilatlardan nökrəpulu alaraq missionerlik edirlər. Daha dəqiq desək, hazırda bir çox

mühüm və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanın yüksələn xətlə sosial-iqtisadi inkişafını görür və bunu qiymətləndirirlər. O cümlədən ermənilər də artıq anlayırlar ki, Azərbaycana qarşı yürütdükləri işğalçılıq siyasətləri get-gedə onları dünyadan təcrid edir. Bu baxımdan Azərbaycan dövlətinin və rəhbərliyinin mötəbər tədbirlərə Qarabağın işğalı faktı barədə irəli sürdüyü dəlillərdən ciddi şəkildə narahat olurlar. Yeni, erməni lobbisi özünü sıqortalamaqdan ötrü Azərbaycan dövlətinə qarşı müxtəlif qarayaxma, şantaj, böhtan xarakterli təxribatlar düzənləyirlər və çox təəssüf ki, həmin təxribatlarda orduxanlar və onların kimiləri “siyasi mühacir” adı altında ermənilərin əlində oyuncaq vasitə olaraq ipli kuklalar kimi oynadılırlar. Amma fakt və sübut budur ki, onlar birbaşa düşmən marağına xidmət etməklə daxilindəki çirkin məkrini daha çox üzə çıxarmış olurlar. Təəssüf ki, bu cür dirnaqarası adamlar üçün nə Vətən, nə dövlət, nə də xalq anlayışı mövcud deyil. Çünki onlar bütün varlıqları ilə özlərini pula-paraya satmış siyasi əxlaqsızlar yığnağıdırlar”.

B.Quliyev onu da qeyd etdi ki, belələrinin azərbaycanlı adını daşımağa nə mənəvi, nə də digər hüquqları qalmayıb: “Onlar əvvəlki kimi, indi də ağır meğlubiyyətlə qarşı-qarşıya qalıblar. Meğlubiyyətə uğradıqca isə daha da qıcıqlanırlar erməni ağalarının verdikləri təlimatları yerinə yetirə bilmirlər. Bu, əslində antimilli ünsürlərin son çırpıntılarıdır. Onlar birbaşa çirkəblə dolu olan bataqlığa doğru yuvarlanırlar və oradan çıxış yolu əlbəttə ki, yoxdur”.

Mənsümə Babayeva,
“iki sahil”

Sədaqət Vəliyeva:

Avropa İttifaqı Azərbaycana vacib və əhəmiyyətli tərəfdaş kimi baxır

“Azərbaycan hər bir beynəlxalq təşkilatla münasibətlərini və əməkdaşlığını dövlət və xalq maraqları çərçivəsində qurur. BMT, ATƏT, AŞPA, İOT, Qoşulmama Hərəkatı və başqa təşkilatlarla olan münasibətlərdəki ölkəmizin qətiyyətli mövqeyi və nüfuzu daim milli maraqlarımızın qorunmasına və təmin edilməsinə əsas yaradıb. Bu kontekstdə Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə əlaqələri də istisna təşkil etmir”. Bunu Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Nizami rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputatı Sədaqət Vəliyeva deyib.

Sədaqət Vəliyeva bildirib ki, Avropa İttifaqı Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşdır və təşkilatın üzv dövlətləri ölkəmizdə aparıcı sərmayəçi qismində çıxış edirlər: “Hətta Avropa İttifaqına üzv ölkələrlə sıx əlaqələrə malik olan Azərbaycanın İttifaqın üzvü olan doqquz ölkəsi ilə əlaqələri strateji tərəfdaşlıq xarakter daşıyır. Eləcə də ölkəmizin təşəbbüsü və iştirakı ilə reallaşdırılan enerji layihələrində hasilatçı, tranzit və istehlakçı ölkələrin maraqları onların əməkdaşlığı çərçivəsində birgə şəkildə qorunur. Eyni zamanda, Azərbaycan Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizinin reallaşdırılmasında mühüm rol oynayır, ölkəmiz Avropa İttifaqı ilə nəqliyyat sahəsində də uğurla əməkdaşlıq edir”.

“Ötən il Brüsseldə Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında parafanmış “Tərəfdaşlıq prioritetləri” sənədində Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə bir daha dəstək ifadə olunub” deyən Sədaqət Vəliyeva vurğulayıb ki, ölkəmizin beynəlxalq nüfuzuna və imicinə zərər verməyə çalışanların bu məsələ ilə bağlı iddiaları əsassız, qərəzli və qeyri-obyektivdir.

Sədaqət Vəliyeva əlavə edib ki, ölkəmizdəki “5-ci kolon” və Qərbdəki iasə müxalifəti anti-Azərbaycan mərkəzlərinin direktivləri ilə cənab Prezident İlham Əliyevin Brüssel səfəri ərəfəsində siyasi təxribatlar törətməyə, səfərin əhəmiyyətini azaltmağa yönəlmiş qarayaxma kampaniyası təşkil etsələr də bu, nəticəsiz qaldı: “Çünki səfər çərçivəsində dövlətimizin başçısının keçirdiyi görüşlərdə ortaya qoyulan mövqe və səsləndirilən fikirlər bir daha isbatladı ki, Avropa İttifaqı Azərbaycana vacib və əhəmiyyətli tərəfdaş kimi baxır, strateji əməkdaşlığa xüsusi önəm verir. Bütün bunlar isə növbəti dəfə radikal müxalifətin uydurma iddialarından ibarət antimilli fəaliyyətini ifşa etdi”.

Nəzakət Məmmədova:

Azərbaycan Avropa Birliyindən konkret, prinsipial, ədalətli mövqe gözləyir

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Belçika Krallığına işgüzar səfəri ölkə və dünya mətbuatında geniş müzakirə olunur. Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələrində yeni mərhələ kimi dəyərləndirilən bu səfər çərçivəsində keçirilən görüşlər, aparılan müzakirələr bir daha ölkəmizin beynəlxalq münasibətlər sistemində yeri və rolunun aydın ifadəsini yaradır. Politoloq Nəzakət Məmmədova səfərlə bağlı “iki sahil” qəzetinə açıqlamasında bildirdi ki, Prezident İlham Əliyevin Brüsseldə Azərbaycan-Avropa İttifaqı münasibətlərinə dair səsləndirdiyi fikirlər ölkəmizin qurumla əlaqələrini ən yüksək səviyyədə əks etdirir. Dövlətimizin başçısının qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında münasibətlər uğurla inkişaf edir və ölkəmiz bu əlaqələrin genişlənməsinə böyük önəm verir.

“Bildiyimiz kimi, həmin görüşdə ötən il Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında imzalanmış “Tərəfdaşlıq prioritetləri” sənədinin əhəmiyyəti vurğulanıb, həmçinin tərəflər arasında üzərində danışıqlar aparılan tərəfdaşlıq sazişi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb. Bu da yaxın zamanlarda tərəfdaşlıq sazişinin Azərbaycanın milli maraqlarına uyğun müddəalarla birgə imzalanacağını deməyə əsas verir” söyləyən politoloq qeyd etdi ki, Azərbaycan istər Şərq Tərəfdaşlığı Proqramı çərçivəsində, istərsə də ikitərəfli formatda Avropa İttifaqı ilə yaxından əməkdaşlıq edir. Müxtəlif istiqamətlər üzrə əlaqələrin inkişafı gələcəkdə bu əməkdaşlığın daha yüksələn xətlə inkişafına stimül verir.

N.Məmmədova vurğuladı ki, Avropa Birliyi Cənubi Qafqaz regionuna böyük önəm verir və region ölkələri ilə əməkdaşlıq qurum üçün mühüm istiqamətlərdən biridir: “Şərq Tərəfdaşlığı Proqramına üzv olan münafişə vəziyyətində və ərazisinin bir hissəsini itirmiş ölkələr, o cümlədən Azərbaycan Avropa Birliyindən münafişələrə yanaşmada konkret, prinsipial, ədalətli mövqe gözləyir. Əgər Avropa Birliyi bu məsələlərdə prinsipiallıq nümayiş etdirsə, o zaman o, tərəfdaş ölkələrlə münasibətdə uğur qazanacaq, əks halda münasibətlər qeyri-mümkəmməl, yarımçıq xarakter alacaq ki, bu da qurumun nüfuzunun azalmasına gətirib çıxaracaq”.

Nilufər Mustafazadə,
“iki sahil”

Yeni qanun ictimai nəqliyyatda təhlükəsizliyi təmin edəcək

Xəbər verildiyi kimi, Milli Məclis ictimai nəqliyyatdan istifadə zamanı həm sürücülərə, həm də sənişinlərə siqaret çəkməyin qadağan edilməsi barədə qanun qəbul edib.

Müntəzəm şəhərdaxili (rayondaxili), şəhərlərarası (rayonlararası) və beynəlxalq marşrutlar üzrə hərəkət edən avtobuslar siqaret çəkməsinə 40 manatdan 50 manatadək məbləğdə cərimə tətbiq olunacaq. Bundan əlavə, sənişin daşımaları üzrə ümumi istifadədə olan avtomobil nəqliyyatı vasitəsində və taksi minik avtomobilində bütün çəkişlər də cərimələnəcəklər.

Qeyd edək ki, yeni qanuna qədər ölkəmizdə avtobus, metro, təyyarə, qatar kimi ictimai nəqliyyatdan istifadə zamanı siqaret çəkmək qadağan idi. Yeni deyil-

şikliklə taksi də nəqliyyat vasitəsi kimi onların sırasına daxil oldu. Azərbaycanda ilk dəfədir ki, taksidə siqaret çəkmək qadağası qoyulur.

Yeni qanun haqqında nəqliyyat eksperti Azər Alahverənov “iki sahil”ə açıqlamada bildirdi ki, sürücülər kəmərlə taxmadıqları, sükan arxasında telefonla danışdıqları üçün cərimə olunurlar, artıq siqaret çəkərkən də cərimə olunacaqlar. Fikrimcə, bu qanun lazım idi: “Mən belə halların tez-tez şahidi olurdum. Hətta elini avtomobilin yan pəncərəsindən çıxarıb siqareti saxlayırlar. Bu zaman da bir əl ilə avtomobili idarə edirlər. Bu da çox təhlükəlidir. Ona görə də bu qanun çox vacibdir.”

“Tütün məhsullarının istifadəsi özü də sükan arxasında həyatı təhlükəyə sə-

bəb olan ən birinci amildir. Siqaretin orqanizm üçün nə qədər zərərli bir vərdiş olduğu hər kəsə məlumdur. Bunu ictimaiyyətin olduğu yerdə etmək isə heç doğru deyil. Bu, təkəcə öz həyatını deyil, həm də başqalarının həyatına mənfi təsir etmək deməkdir. Sənişinlər bu məsələ qəti mövqe tutmalıdırlar. Çünki sənişinlər sürücüyə siqaret çəkərkən buna etiraz edirlər. Amma yol polisi əməkdaşı sürücünü saxladıqda, cərimə tətbiq etdikdə isə etiraz edirlər ki, “biz gecikirik, niyə biz gecikməliyik ki?” kimi fikirlər səsləndirirlər. Beləliklə də, sənişinlərin fikirləri üst-üstə düşür. Belə problemlərin olmaması üçün avtobuslarda və taksilərdə kameralar quraşdırılmalıdır. Məhz o kameralar vasitəsilə cərimələr tətbiq edilməlidir. Əks halda problemlər hələ də qalmaqda davam edəcək. Eyni zamanda, avtomobildən kimsə, istər sürücü, istərsə də sənişinlər avtomobilin yan pəncərələrindən çölə zibil atarsa, onlar da cərimələnirlər. Vətəndaşlar qayda pozduqları üçün 30-50 manat arası cərimə olunur”, - deyərək ekspert bildirdi.

“iki sahil” olaraq yeni qanun haqqında sürücü və sənişin münasibətlərini də öyrəndik:

Bakı şəhər sakini, sənişin Bakir Hüseynov yeni qaydanın qəbulunu labüd hesab etdiyini bildirdi: “Fikrimcə, həm avtobusda, həm də taksidə bütün məhsulların istifadəsi sağlamlıq və etika baxımından doğru deyil. İnsanların hamısı eyni sağlamlıq imkanlarına malik deyil. Bütün bunları isə nəzərə almaq lazımdır. Cərimə yazmasınlar deyə yox, sağlamlığıma, ən əsası da həyatımızın təhlükəsizliyini qorumaq üçün nəinki sükan arxasında, hətta adi həyatda da siqaretdə, bütün zərərli vərdişlərdə “yox” deməli, imtina etməliyik.”

Paytaxt sakini, sürücü Nəsimi Qurbanov isə qeyd etdi ki, bu qanun həm sürücülər, həm də sənişinlər üçün düşünüldü: “Taksilərə nisbətən avtobusda sənişinlər daha çox narazılıq edirdilər. Taksi sürücüləri isə adətən sənişindən icazə alıb sonra çəkirdilər. Avtobus sürücülərinin bəziləri isə bu icazəni almadan sükanı idarə edirdilər. İndi isə bu problem hər iki nəqliyyat vasitəsi üçün konkret şəkildə həll olunacaq. Beləliklə, bu qanunla ictimai nəqliyyat vasitələrində həm asayış, həm də təhlükəsizlik bərpa olunacaq.”

Yaqut Ağashəhrazadə,
“iki sahil”

Antimillî ünsürlərin siyasi hoqqabazlıqları və...

Sevinc Azadi

Bu gün düşmənlə bir sırada duranların taleyinin necə olacağı və onların gələcək nəsillərin üzünə necə baxacaqları qaranlıqdır

Azərbaycana qarşı qarayaxma kampaniyasının müxtəlif dairelər tərəfindən aparıldığı çoxdan məlumdur. Əslində söhbət, ümumiyyətlə, ikili standartlar siyasətinin dünya dövlətlərinə vurduğu zərərdən gedir. O cümlədən Qərbin bir sıra dairələrinin düşər olduqları islamofobiya getdikcə daha ağır nəticələr verməkdədir. Azərbaycan əleyhinə kampaniyalar bunun işığında kifayət qədər düşündürücü görünür. Məqsəd aydındır: Azərbaycanı gözədən salmaq, onun antidemokratik obrazını formalaşdırmaq və inkişafına əngəl yaratmaq. Ermənilər və onların havadarları Ermənistanın inkişafına nail ola bilmirlər və əlacları Azərbaycanın qarşısını kəsməyə qalıb. Bu prosesdə bir sıra "sapı özümüzədən olan baltalar" da iştirak edirlər. Bu adamlar hakimiyyətə deyil, Azərbaycan dövlətinə və xalqına qarşı düşmən münasibətlərini artıq gizlətmirlər və pərdələməyə də çalışmırlar. Onlar öz dövlətlərinin əleyhinə elə sözlər işlədirlər ki, sağlam düşüncə onları heç qəbul etmər. Belə olan halda bir-iki nəfər mənəviyyatsız erməni köləsinin özlərini azərbaycanlı adlandırmağa mənəvi haqqı yoxdur. Elə Orduxan Teymurxan və onun ətrafındakılar kimi... Bu şəxslərin Prezident İlham Əliyevin Brüssel səfəri öncəsi "fəallaşması", bir-iki nəfərdən ibarət aksiyalar təşkil etmələri, haray-həşir salmaları bir daha göstərdi ki, onlar ayrı-ayrı xarici siyasi və iqtisadi anti-Azərbaycan mərkəzlərindən aldıkları ianələr və qrantların əvəzi olaraq xəyanət missiyasını davam etdirirlər. Həmin antimillî ünsürlərin Brüsseldə aksiya keçirmək cəhdi bu insanların Azərbaycan dövlətinə və xalqına düşmən münasibətini əyani şəkildə bir daha nümayiş etdirdi.

Lakin mayın 13-də Avropa azərbaycanlılarının təşəbbüsü ilə Azərbaycan Prezidentini qarşılama və ona dəstək aksiyası keçirildi. Bu aksiya azərbaycanlı mənşəyindən sui-istifadə edərək erməni maraqlarına oynayan orduxanlara sərt sille oldu desək, yənilməli. Azərbaycan-Belçika Dostluq Cəmiyyətinin təşkilatçılığı ilə keçirilən aksiyada Almaniya, Hollandiya, Macarıstan, Belçika, Fransa və bəzi başqa Avropa ölkələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatlarının rəhbərləri və üzvləri iştirak edirdilər. Aksiyada "Cənab Prezident, Avropaya xoş gəlmisiniz", "Cənab Prezident, Sizi salamlayıq" və sair kimi şüarlar səsləndirən soydaşlarımız Azərbaycanın dövlət başçısını və onun siyasi kursunu daim dəstəklədiklərini bəyan ediblər. Onlar azərbaycanlı olduqları ilə fəxr etdiklərini bildiriblər. Aksiya iştirakçıları, həmçinin bundan sonra da ölkə başçısına daim dəstək olacaqlarını bəyan etdilər. Aksiya iştirakçıları bir sıra beynəlxalq təşkilatların Azərbaycan qarşı münasibətlərində kök salan ikili standartlara, həmçinin düşmən dəyirmanına su tökən bəzi "özümüzünkülər"ə də etiraz edərək, ölkəmizin demokratik prinsiplərə hərtərəfli yiyələndiyini bir daha diqqətə çatdırdılar.

Göründüyü kimi, xaricdən Azərbaycan əleyhinə nəse dəyən hər hansı şəxs öz vicdanı, milləti və dövləti qarşısında məsuliyyət daşıyır. Hər bir vətəndaş öz mövqeyini dəqiq müəyyənləşdirməli və yerini düzgün seçməlidir. Bu gün düşmənlə bir sırada duran vətəndaşların taleyinin necə olacağı və onların gələcək nəsillərin üzünə necə baxacaqları qaranlıqdır. Bu barədə düşünmək gerəkdir. Siyasi mübarizə Vətəni, milləti və dövləti aşağılamaqla bir araya sığmır. Bu yolla gedən heç bir kəs hələ şərəf qazana bilməyib. Onların hamısının aqibəti eynidir: oyuncağa çevrilmək!

0 gün uzaqda deyil

"1941-1945-ci illərdə İkinci Dünya müharibəsində iştirak etmiş, eləcə də həlak olmuş və ya sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dul arvadlarına, arxa cəbhədə fədakar əməyinə görə orden və medallara layiq görülmüş şəxslərə ümummillî liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən daim yüksək diqqət və qayğı göstərilir. Prezident İlham Əliyev də bu istiqamətdə çox uğurlu addımlar atır". Bu fikirləri "İki sahil" qəzetinə açıqlamasında dünyasını dəyişmiş Böyük Vətən müharibəsi veteranı Əhmədiyyə Muqtadir oğlu Abdullayevin 92 yaşlı həyat yoldaşı Xumar Abdullayeva söylədi.

Bildirdi ki, bu yaxınlarda Prezident İlham Əliyevin imzaladığı Sərəncamla 1941-1945-ci illər İkinci Dünya müharibəsi iştirakçılarının hər birinə 1000 manat, həlak olmuş və ya sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dul arvadlarına isə 500 manat məbləğində birdəfəlik maddi yardım da verilib: "Onların arasında mən də varım. Qeyd edirəm ki, həmin yardımı alan kimi adətım üzrə evvəlcə həyat yoldaşımın, həmçinin həmin döyüşlərdə həlak olanların ruhlarına dualar oxutdurdum. Qalan qismini isə babalarının payı kimi nəvələrimin arasında bölüşdürdüm. Buna görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığımı bildirirəm. Yeri gəlmişkən, onu da deyim ki, Prezidentin bu Sərəncamı bir daha göstərir ki, bütün təbəqələrdən olan vətəndaşlarımızın sosial müdafiəsi, onların rifahının yaxşılaşdırılması dövlətimizin daim diqqətindədir.

dir. Şübhəsiz, dövlətimizin başçısının bu məqsədlə həyata keçirdiyi ardıcıl sosial siyasət gələcəkdə daha da gücləndiriləcək".

40 ildən çox birgə həyat sürdüyü Əhmədiyyə Abdullayevdən söz açan müsahibimiz vurğuladı ki, onun keçdiyi həyat yolu ilə bağlı albomu vərəqləyərək sanki o illərə qayıdır: "Əhmədiyyə Abdullayev 1918-ci ildə Oğuz rayonunun Xacmaz kəndində anadan olub. Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun (indiki Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti) fizika-riyaziyyat fakültəsində təhsil alıb. 1941-ci il avqustun 1-də ordu sıralarına çağırılıb. Həmin ilin noyabr ayına kimi Gürcüstanda hərbi xidmətdə olub və orada hərbi məktəbdə təhsil alıb, ona kiçik leytenant rütbəsi verilib.

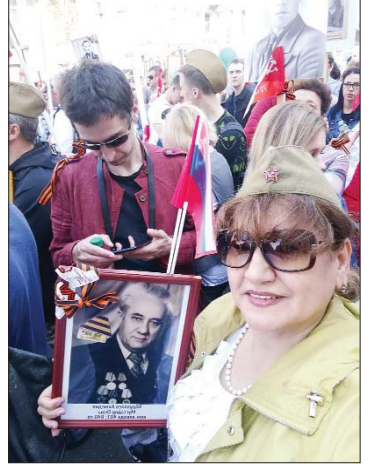

Daha sonra 840-cı polkda vzvod komandiri kimi fəaliyyət göstərən, Avropanın bir sıra ölkələrində olub. 1945-ci ilin əvvəllərində Əhmədiyyənin itkin düşməsi ilə bağlı xəbər gəlib. Amma sonradan Əhmədiyyə Abdullayevin birdən-birə kənddə peyda olması ilə əlaqədar onun itkinlik xəbəri nə son qoyulub".

Xumar xanım daha sonra bildirdi ki, həyat yoldaşı müharibədən sonra Oğuz rayonunun Xacmaz kəndində müəllim işləyib: "Biz 1946-cı il avqust ayının 1-də ailə qurduq. Daha sonra Mingəçevirə gəldik və bu nur şəhərinin quruculuğunda fəal iştirak etdik. 40 ildən çox pedaqoji fəaliyyəti olan həyat yoldaşım 1, 13, 6 nömrəli məktəblərdə direktor müavini kimi fəaliyyət göstərmiş. O, 65 yaşında dünyasını dəyişib. 5 övladımız olub. Hazırda 10 nəvəm, 12 nəticəm var. Hər il ailə üzvlərimizlə, həmçinin bizə yaxın olan bəzi insanlarla bir yere yığılıb onu yad edirik. Məsələn,

bu 9 mayda 40 ildən artıq Rusiyada yaşayan sabiq qonşum Dima Şamanov bizə təşrif buyurmuşdu".

Xumar xanım vaxtilə həyat yoldaşının şagirdləri olmuş şəxslərin də onları unutmadıqlarını söylədi: "Elə bu yaxınlarda Əhmədiyyə Abdullayevin Moskvada yaşayan şagirdlərindən biri - Sənuşer xanım Rusiya mətbuatın-

da müəllimi haqqında yazı ilə çıxış edib. Üstəlik, həmin xanım Moskvada Böyük Vətən müharibəsində Qələbənin 74-cü ildönümünə həsr olunmuş hərbi paradada həyat yoldaşının fotosu ilə qatılıb".

Xumar xanım söhbətinin sonunda bildirdi ki, Böyük Vətən müharibəsi illərində xalqımız çox böyük sücaətlər göstərmiş, faşist Almaniyanın darmadağın olunmasına öz töhfəsini vermiş, müharibə başa çatandan sonra isə qələbəyə sevinib: "Mən də hazırda erməni işğalı altında olan ərazilərimizin azad ediləcəyi günü səbirsizliklə gözləyirəm. Şübhəsiz, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində, beynəlxalq təşkilatların qəbul etdikləri qərar və qətnamələr əsasında öz həllini tapacaq. Digər tərəfdən, Azərbaycan aprel döyüşləri ilə heç vaxt işğalla barışmayacağına bir daha dünyaya göstərmiş. Bu mənada inanıram ki, qələbə tezliklə bizimlə olacaq. Fikrimcə, o gün də uzaqda deyil".

Qvami Məhəbbətoğlu, "İki sahil"

Mövlud Çavuşoğlu: Türkiyə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üçün fəal çalışır

Türkiyə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üçün fəal şəkildə çalışır.

"Trend"-in məlumatına görə, bunu Türkiyənin xarici işlər naziri Mervat Çavuşoğlu deyib.

Nazirin sözlərinə görə, ümumilikdə Türkiyə Cənubi Qafqazdakı münaqişələrin sülh yolu ilə həllini dəstəkləyir.

Mövlud Çavuşoğlu qeyd edib ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli Türkiyə üçün vacibdir.

1988-ci ildə Ermənistan Azərbaycanla qarşı ərazi iddialarına başladı. Bir müddət sonra isə Ermənistan tərəfindən Azərbaycan ərazilərinə hərbi təcavüz başlan-

dı. Dağlıq Qarabağ və ətraf 7 rayon - Azərbaycan ərazisinin 20 faizi - Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal olundu. Bu işğal faktı hələ də davam edir.

1994-cü ilin mayında tərəflər atəşkəs rejiminə nail olublar. O dövrdən bu günə kimi ATƏT-in Minsk qrupunun himayəsində - Rusiya, Fransa və ABŞ-in həmsədrliyi ilə nəticəsiz sülh danışıqları davam edir. İşğal olunmuş Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonların azad edilməsi haqqında BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi dörd qətnamə isə Ermənistan tərəfindən bu günədək icra olunmayıb.

GALLUP INTERNATIONAL: Ermənistan ən aqressiv ölkədir

Ermənistan aqressiv ölkələr arasında reytingdə birinci yerdə qərarlaşıb.

Trend-in məlumatına görə, bu barədə "Gallup International" agentliyinin "Global Emotions" reytingində deyilir.

Qeyd olunur ki, dünyanın 140-dan çox ölkəsində keçirilmiş sorğuda gülüş, narahatlıq, aqressivlik, heyranlıq, təəccüb və digər emosiyalar barədə suallar verilib.

Sorğuya əsasən, Ermənistan əhalisinin 55 faizi daha çox eşəbiləşdiyini deyib.

Bu reytingdə ilk beşlikdə Ermənistandan sonra İraq, İran, Fələstin və Mərakeş qərarlaşıb.

Bir monoqrafiyanın təəssüratı

Bu məqaləni yazmaq fikrində deyildim o baxımdan böyük şairimiz, mərhum Məmməd Araz haqqında monoqrafiyanı oxumasaydım. Kafedrada idim, bəzi kitabları vərəqləyirdim. Qapı açıldı, gələn mənim köhnə dostum, məndən həmişə xəbər tutan, tanınmış pedaqoq - alim, analitik qələm sahibi Allahverdi Eminov içəri girməşdi və "Məmməd Arazın poeziyası" (Bakı, "Elm və Təhsil" nəşriyyatı, 2018. 366 səhifə) kitabını avtoqrafı ilə bağışlamasaydı...

Oxuyur, uzaq illərə qayıdırəm. Xüsusilə, atalı vaxtlarıma. Atam Manaf müəllimin lirik şairimiz Məmməd Arazla və onun böyük qardaşı İbrahimlə - onlar institutda bir yerdə oxumuşdular - səmimi dostluğu vardı. Məmməd Arazın dərin fəlsəfi şeirlərini, lirikasını çox bəyənidirdi, onun şeirləri dilinin əzbəri idi.

Azərbaycan, qayalarda bitən bir çiçək,
Azərbaycan, çiçəklərin içində bir qaya.
Mənim könlüm bu torpağı vəsf edəylərək,
Azərbaycan dünyasından baxar dünyaya.

Azərbaycan, mayası nur, qayəsi nur ki
Hər daşından alov dilli ox ala bilər.
Azərbaycan deyəndə ayağa dur ki,
Füzulinin üreyinə toxuna bilər.

Atam böyük fəxrlə dostunun poetik şeirini əzbərdən söylər, sonra da özünü mənə tutub deyirdi:

- Nizami, Məmməd Arazın şeirləri mənə ona görə doğmadır ki, onun gəzib dolaşdığı yerləri mən də qarış-qarış gəzməmişəm, onun sonsuz məhəbbətlə vəsf etdiyi bulaqları, meşələri, dağları, dərələri, qayaları, yamacları mən də duyunca seyr etməmişəm. Mənim şair dostum Vətən sevgisini oxucusuna hər kəsin dəyə bilmədiyi tərzdə çatdırır. Onun Vətən sevgisi, onun bu sevgini oxucuya aşılamaq qabiliyyəti bənzərsizdir. Görünür, Məmməd Araz kimi şair olmaq üçün xalqın bütün maddi, mənəvi sərvətlərini təkcə bilmək yox, həm də incədən-incəyə duymaq, sevmək lazımdır.

Səndən ötən mənə deydi,
Məndən ötən sənə deydi.
Səndən, məndən ötən zərbə,
Vətən, Vətən, sənə deydi...

Vətən sevgisini hər bir insan öz taleyi ölçüsündə: sənətində, peşəsində, əməlinə, bir sözlə, duyğularında, hissiyatında yaşayır və yaşadır. Belə düşünürəm ki, orijinal qələmə, tematikasına malik ədəbiyyatşünas, pedaqoq S.Vurğun, Musa Yaqub, Adil Cəmil haqqında sanballı monoqrafiyalar müəllifi Allahverdi Eminov nə dənə lazımcına tanıyırmı, qiymətləndirmirik. Çünki o, son dərəcə təvazökar insandır, onu yaxından tanıdığım üçün ısrarımda qalıram. Xüsusən, Məmməd Arazın poeziyasının poetikasına dərinliyi ilə, estetik meyarı ilə yanaşan müəllif tamam fərqli üslubda mövzunu araşdırmışdır. Bunu məhz kitabına yazdığı ön sözündən hiss etmək çətin olmadı mənim üçün. M.Arazın şeir dünyasının mühüm çalarlarını: gözənilməz məqamları, sətiraltı nüansları, poetik "kodu"nu və sairini açıqlayır, sanki deyəcəyinin fabulası hesab edir: "Məmməd Arazın poeziyasında zamanın nəbzi döyünür, onunla dövr arasında adekvantlıqla qeyri - adekvatlıq arasında bir harmoniya qurulur, öz yaradıcılığını subyektiv illuziyalardan kənarda saxlayır. Əlbəttə, belə hallarda şeir janrına xas rəmzləşdirmə daha qabarıq üzə çıxır..."

Mən mərhum şairimiz Əli Kərimin "Vəsiyyət" şeirini dəfələrlə oxumuşam, bir insan itkisinin ağırlığını dadmışam. Şairin uşaqlarına öyüdüür. Atam ağır xəstə olanda, son dəqiqələrdə biza vəsiyyət elədi. Müəllim - pedaqoq vəsiyyəti idi. Məmməd Arazın "Vəsiyyət"ində fəlsəfi motiv qara rəngi işıqlandırır, kədər bu rəngə boyanır və elə bil şairin ömründən keçmişdir. Allahverdi Eminov sual verir: - Bəs nə üçün qara rəng? Bəlkə rəmzləşdirilmişdir bu rəngi? Bəlkə qara torpağa haçansa qovuşacağı üçündür? Həqiqətən, bu sualların mənə yükü vardır.

...Mən o rəngi sevdirdim,
Boynu bükülü dərdim,
Pardaxlı sevincim
O rəngdə geyinirdi.
Mən o rəngi sevdirdim.

Rəngdən danışan A.Eminov şairdə "gecə" məfhumuna öz münasibətini bildirir və yazır ki, Məmməd Araz poeziyasında "gecə" nə sirdir qırmızı xətlə keçir? Gündüzlər daim hərəkətdə, insanlar qaynaşmada, beyinlər düşüncədə - bu "üçlük"dən sonra gecə həyatı başlayır. Gecə növbəsində çalışanlar üçün nə fərqi: qaranlıqdakı ulduzlar, bədirlənmiş Ay, haralardasa uçan quşların mürğüsü hey təkrarlanır, şairin gecəsi isə romantik ovqat getirir, qələm vərəqləri görür-şə çağırır..

Allahverdi müəllimin fikirləri oxucunun beyinində sərt ovqat yaratmış, əksinə, ədəbiyyatçı əhvalı səni də həzinləşdirir. Oxuyuruq: "Daha bir gecə şairin qonağıdır, bəli, şairin qonağıdır. Bu xəyali - romantik gecədə oxucusunun düşüncələrini dinləyir. İlahi, nə söyləmiş, özünə-məxsus obrazlıqla".

Bu gecə, gecənin son qatarındayam,
Bu gecə, bir qəndil qanadındayam.
Sağımda bir dərə - qara hörükdür,
Solumda bir dərə - qara hörükdür.
Dövrəmdə buludlar bölük-bölkükdür,
Dünyanın damına çıxmışam nədir?

"Məmməd Arazın poeziyası"nda birinci fəsil müəllif "Məmməd Araz: şeirdən poeziyaya yol" adlandırmışdır. Belə təxmin elədim ki, şeir ayrılıqda, ümumi kontekstdə götürəndə hələ poeziya deyil. Poeziya ötürü hissələrin misralarda inikası deyil - bu, şeir nümunələridir. Poeziya bütün ədəbiyyatın tərkib hissəsidir, ən kübar sənətdir. Allahverdi Eminov Məmməd Araz poeziyasında bu nüansı axtarmışdır, yazmışdır: "Məmməd Araz üçün həqiqəti poetik təfəkkürlə əks etdirən, insan hissələrinə hörmətlə yanaşan, habelə axtarıları irəliləyir. Effemer, imperativ və vizioner olmalıdır, dəcəl, mürtəd, məzhəbsiz təsiri oymatmamalıdır. Belə vəziyyət dünya poeziyasında da yaxşı qarşılanmamışdır". Bu analitik fikrin fonunda "Ömür" şeirini xatırladır. İnsanın ən yarıları yeridir, xəyali mübhəm uzaqlara çəkmək hissələri oyadır. Və onu da xatırladım ki, Məmməd Araz az yaşadı, bu ömürdə çox poeziya nümunələri yaradardı. Digər tərəfdən ədəbiyyatçı - müəllif oxucunu kövrək bir ovqata da aparmaq istəyir.

Bir gün həyatımda yellər qopacaq,
Ömür öz tağından salacaq məni.
Neçə il üstündə gəzdiiyim torpaq
Bir gün qoynuna alacaq məni.

Qəbrimdə göyərən otları külək,
Yayıb göyərəcəm dərədə, düzdə.
Bəlkə sinəm üstə bitən bir çiçək,
Gəzəcəm nə qədər sinələr üstə.

Ömür də bir borcdur əlli il, yüz il,
Bədbəxtidir az yazıb, çox yaşayanlar.
Şair dost, ömrünü yaşımda deyil,
Yazdığı nəğmənin özündə axtar.

Məmməd Araz poeziyasını öz tənqidi - analitik üslubunda təhlil edən müəllif şeirdə assosiasianın əsas psixoloji faktor olduğunu nümunələrlə oxucuya çatdırır: bu cəhətdə hər ədəbiyyatşünas diqqət yetirmir, ona görə ki, poetik qavrayışın tələbindən az məlumatlıdır, yaxud xəbərsizdir. Allahverdi Eminovun qeydi: "Bu amil keçmiş xatırladır, qavrayış zamanı qonşuluq, oxşarlıq, əksilik bağlılıqların formalaşması təşkil edir. Şübhəsiz, poetik qavrama aparıcıdır. Belə ki, poetik qavrayışın məzmunundan asılı olaraq faktlar, hadisələr başqa bir cisimlərlə, əhvalatlarla qarşılaşdırılır, müqayisələr aparılır". Və şairin "Mən tələsmirəm", "Unudulmuş tələməz", "Şair, nə tez qocaldın sən" kimi - unikal Səməd Vurğun poeziyasından təsirlənmiş, gözəl şeirlər qələmə almışdır. "Sən tələmədin", "Müqəddəs məzar" şeirləri bu gün də poetikliyini saxlamışdır.

Məmməd Araz təbiəti sevir, onun qoynunda özünü rahat və sərbəst hiss edirdi, bu baxımdan o, gözəl şairimiz Musa Yaqubun vurğunu idi. O, Məmməd Arazla şeirlər həsr etmişdir. Belə bir misraları vardır:

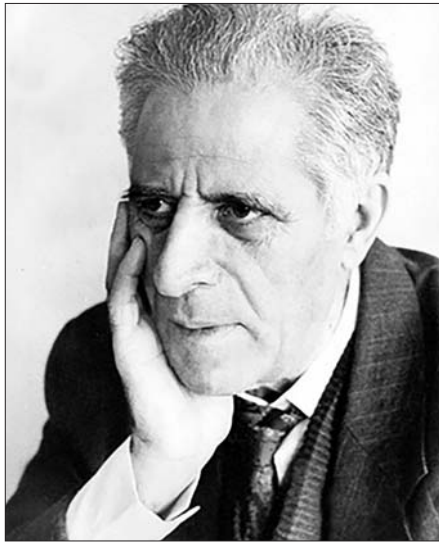
Bir eşqimə hicran möhrü basılmış,
Heç bilmirəm necə yazmış yazanım?
Söhbət var ki, bəxtimə də yazılmış
Daha onu poza bilməz pozanım.

Hər iki şairin münasibətlərinə (M.Yaqub bir müddət Bakıda yaşamış, Yazıçılar İttifaqında işləmişdir, M.Araz isə "Ulduz" jurnalında çalışmışdır) müəllif mövqeyi monoqrafiyada təbii verilmişdir: "Məmməd Araz Musa Yaqubun məxsusi poeziyasına inanmış, alqışlamış və daima yaradıcılığını izləmişdir, hər iki sənətkarın təmiz, ləkə götürməyən poeziyasından gəlir. Hər iki şair təbiətin vurğunu, ecəzkarlığı duyan, poetikləşdirən dahilərdir".

Məmməd Araz "Dağlara çağırış"ı yazdı başqa əhvalla, ancaq müəllifin sehrindən uzaqlaşmadı:

Dağlar sevgisində bir ulu ata,
Dağlar erköynülər atası deyil.
Kimini xurcuntək çiyinə atan,
Dərələr dibinə atası deyil...

Məmməd Araz poeziyasında insan fenomeni varlıq kimi tərənnümünü tapır, o, hansı peşədə, sənətdə olursa xalqına xidmət etməyə

borcludur. Belə hissələrdən "Tarixçi alimə" adlı şeirini 1983-cü ildə çap etdirdi. Şeirinin poetikası xeyli mətləblərdən soraq verir. Xatırlayıram ki, Məmməd Araz geoloq olsa da savadlı, müaliç, elmə maraqlanan idi, sözünü alimlərlə bölüşürdü, ideyalarını poetik dilə çevirirdi. Filosof Helvetsinin fikridir ki, aydın və səmimi ideyaların sahibi olmaq azdır, bu ideyaları başqalarına çatdırmaq üçün həm də aydın ifadə bacarığı lazımdır. Bəli, şair bu şeirində bu tələbi gözələdi:

Tarixə dəyməsin yalan barmağı,
Həqiqim yox quşun da haqqını danam.
Mən öz keçmişimə heykəl yonmağı
Alnıma yazdıran oğullardanam...

Şeiri oxudum A.Eminovun təhlilindən sonra. Mən onu da sezdirdim ki, Məmməd Arazı ən çox narahat edən tariximizə qara yaxan tarixçilərdir və quraşdırılan "tarixçə"dir ki, məsələ bəynəlxalq səviyyəyə qaldırılmışdır. 1983-cü il, daşnaq xülyaları hələ ortaya atılmamışdı, amma iş qeyri-leqal formalaşdırdı, "sapı özümüzdən olanlar"da yox deyildi. Şair Məmməd Araz elmi və poetik praqnozla duymuşdu ki, biqeyrət ziyalılar, istedadsız bəstəkarları, tarixi olmayan tarixçiləri altından altından iş görürlər. Şeir çapdan çıxdı, ciddi reaksiya olmadı, çünki titullu professorlarımız, şöbə rəislerimiz, "kafedra" müdirlərimiz və b. yalmanırdılar, "yuxarılara" saxta məlumatları ötürürdülər. Xatirələrimizi "yeniləşdirirdilər". Alban kilsələrini uçururdular, ulu abidələrini yerlə-yeksan edirdilər. Şair isə ayıqlıqda səsləyir:

... Dünənki tarixi bugünkü daşa,
Yamayıb basdıran əməllərdən qorun.

Allahverdi Eminov kütləviləşən biganəliyin Məmməd Arazın poeziyasında tənqidini qabarıq verib, şairin "Biganələr iqlimində", "Məndən ötdü, qardaşıma deydi", "Ərim gəldi qalası", "Ağ şəhərli qapılar" və s. şeirlərinin poetikasına varır.

Monoqrafiya müəllifinin Məmməd Araz yaradıcılığına verdiyi qiymət obyektivdir., bəzi ədəbiyyatşünaslar kimi tərəfkarlıq yoxdur: "Məmməd Araz üçün poeziya bir taledir, üreyinə sirlərini açmasıdır, ənənəvi mənada istiladır! Poeziya insanla dünya, kainat və təbiəti oyadan möcüzədir. Poeziya insanları insanlığa çağırır" - yazır və şairdən "Bir axşamım balladası" şeirindən son misraları nümunə gətirir:

Ey ilham pərisi, varsansa əgər,
Bu axşam üstümə qanadını gər.
Mənə məhəbbətli bir nəğmə gətir,
Məhəbbət imzalı bir namə gətir.
Oxuyum, oxuyum, o yarım üçün,
Onu cəhiz verim qızlarım üçün.
İlahi, qəlbimə bir sevgi göndər,
İlahi, yazıqdır məni sevvələr...

"Bu hissi necə verər adi bir şair? Mümkünsüzdür! Bu şeirin "xasiyyəti" elə səslərdir - o, oxucuları ilə sərt davranmağı bacarmaz, hakiyyətinə dikte etməz. Şeir bitmir axı, son nöqtə formaldır, keçmişini dartıb gətirir və gələcəyə aparır". - A.Eminovun poeziyaya həssas münasibəti. Xatırlayıram ki, yalnız bu şeirin poetikası haqqında bir neçə il əvvəl o, "Ədalət" qəzetində silsilə məqaləsini çap etdirmişdi. Bu o deməkdir ki, Allahverdi müəllim böyük şairimizin poeziyası ilə çox-çox əvvəllər də maraqlanmış, nəhayət, "Məmməd Arazın poeziyası" fundamental monoqrafiyasını hasilə gətirmişdir.

Allahverdi Eminovun elmi təhkiyəsi orijinal üslubu ilə seçilir, bir şeirin fəlsəfəsinin inceliyinə qədər gedir, hər halda oxuyuruq. Eləsi də olur ki, gücü çatmayan şairə xüsusilə, girişir, kiçik məqalədə 80-100 və daha çox misralar verir, bəs tənqidçi sözü? Məncə, birinci olaraq

şairin xarakterini, mövzusunu, üslubunu "tuta-san" ki obyektiv fikir deyəsən. Sonra paralellər aparasan. Yeri gəlmişkən, A.Eminovun S.Vurğun, Musa Yaqub, Adil Cəmil kimi istedadlı şairlərin poeziyası haqqında monoqrafiyalarını oxuyanda bu məziyyəti duymuşam. Mənim tədqiqat sahəm dilimizin tarixindən müasir dövrümüzə qədər poeziya nümunələri ilə tutuşdurmalar zəminində aldığım nəticələrdir. Şairlərin poetikasını fərqləndirirəm. Belə yanaşma imkan verir ki, poeziyanın ilahi vəhy olduğunu fikrən təsdiq edəsən. Məsələn, tənqidçi - müəllif Məmməd Arazda insan konsepsiyasına şairin fəlsəfi yanasması baxışı ilə yanaşır və yazır: "Məmməd Arazın poeziyasında insan konsepsiyasını yaratmaq (elmi aspektdə yox) arzusu (məqsədi) ilk yaradıcılığından özünü göstərmişdi və çalışmışdı insan davranışının məntiqini daha yaxşı dərk etsin, amma o da bəllidir - bu, başdan-ayağa sirdir, xislətdən doğulur. Şair insanı dünyəvi dəyərlərdə: xeyirxahlıq, səmimiyyət, nəfsi tox... kontekstində görürdü". Və şairin poeziyasının bəzi nüanslarını açıqlayır: "Mən səni taparam", "Professor Gilə məktub", "Nobel mükafatı", "Qarabağ düzü", "Araz üstə Çinar gördüm", "Azərbaycan dünyam mənim" və sair şeirlərin nümunələrində Babaların uzaq əsrlərdən gələn hayqırtısını eşidirik:

Qoy bu günün düşməni də
At çapmasın harın-harın.
Torpaq altında gizlətməmişik,
Gur səsinə babaların.

Monoqrafiyada Allahverdi Eminovun Məmməd Arazla bağlı bir ədəbi tezisilə qarşılaşdım: "Məmməd Arazın poeziyası polifonik olduğu qədər də "modern"dır, əgər sənət və ədəbiyyat ölməzdirsə, onun bir qolu - budağı olan poeziyaya da həmin səlahiyyət verilmişdir... Şair onun üçün gerçək, gözəl və ölməzlik pəncərəsindən görünmüşdür. Belə baxış heç zaman "modern" naminə əsər üçün darıxmamışdır. Şeirdirsə insan adına, cəmiyyət adına, inkişaf adına yazılmalıdır. Başqa necə olardı, əgər poeziya sənət üçündürsə cəmiyyətdən, insan fenomenindən bəhs etməməlidir, reallıqdan uzaq olmamalıdır. Belə əsərlər dövrülər üçün moderndir" - tamamilə haqlıdır.

Müəllif hər iki anlayışla əlaqədar ədəbi mübahisə açmır, lakin şairin yaradıcılıq mizanlarını təhlilə cəlb edir. "Şeirim", "Şeire gətir", "Şair vüqarı", "Poeziya, poeziya", "Mən bir zaman şair idim" və s. şeirləri geniş, poetik aspektdə təhlil edir. Mən bu şeirlərdə onu da hiss etdim ki, poeziyanın poetik obrazı şairdir, şairin "Məni"dir. Və Allahverdi Eminov bu şeirlərin poetikasını belə ümumiləşdirmişdir: "Hadisələrin və əhvalatların poetik faktı inikası, mənəvi varlığın duyulması və məftunluğu, ideya və bədii obraza müəllifin münasibəti, habelə bədii obrazın mahiyyətindən doğan təzahürlər: dünyanı və insanı əks etdirən ifadə üsulu, inkişafın əsas meyili və istiqamətliyi, xalqın və dövrün idealalarının təcəssümü".

Poeziya, poeziya!
Ey qələm qardaşım!
Mənimlə düz-düzə,
Üz-üzə oturun
Sirdaş bacım,
Həmdəm qardaşım!
Bu dünya yolunda
Sən ömrür karvanım!
Haradasa bürdreyib
Əbədi yıxılma
Saribanım,
Tufanlar səhrası
Boranlar gədiyi adlayan,
Böhtanlar ətəyi qatlayan
Cürətin olarmı?
Qüvvətin olarmı?

Ədəbiyyatşünaslıqda bu cür yanaşmalar həqiqi poeziya ilə şeir xətrinə yazılan poeziyanın fərqi oxucular üçün bir "seçim" vasitəsi olur, poeziyanın fəal estetik və intellektual qüvvəsini bürzə verir: "Poeziyanın hər bir şairə verilmiş ünvanı var, bunun köməyiylə oxucu arasında vasitəçilik var" - yazır.

Allahverdi Eminov Məmməd Arazın poeziyasının dili və üslubu haqqında, mövzu dairəsi barədə geniş danışıqlar, orijinallığını xüsusi vurğulamışdır. Plastiklik, proporsiyalıqlıq xüsusi səslənir. İlk dəfə olaraq şairdə "patetiklik" anlayışının mahiyyətini müsbətə əsaslandırır: "Patetiklik estetik kateqoriyadır və həyəcanlı, ehtiraslı mənanı verir, həyatın dönüş anında mühüm qərar etməsilə bağlı yaranan güclü hissələrin təsir bağışlaması kimi də səciyyəlidir". Bu qənaətlə bir dilçi olaraq razılaşaram, alimin ədəbi-bədii dünyagörüşünün üstünlüyü ilə əlaqələndirmək istərdim.

"Məmməd Arazın poeziyası" monoqrafiyası şairin yaradıcılığı haqqında ilk geniş tədqiqat əsəridir, ümumiyyətlə, şairin poeziyası kontekstində atılan layiqli addımdır. İntehasız və gərgin zəhmətin nəticəsidir. Etiraf edirəm ki, son illərdə belə səpkilli monoqrafiya oxumamışam, yazılanlar da seyirçi, qeyri-estetik, biçimsiz əsərlərdir. İndi, həqiqət deyən yaşımız və zövqümüzüzdür.

 Nizami Xudiyev,
professor, **Əməkdar elm xadimi**

Azərbaycanda gənclərin fəallığını stimullaşdıran hüquqi baza mövcuddur

"Bu gün Azərbaycan gəncləri müstəqillik dövründə yaşayırlar. Bu, böyük xoşbəxtlikdir. Bu gün hər bir vətənpərvər azərbaycanlı haqlı olaraq fəxr edir ki, o, müstəqil Azərbaycan Respublikasının vətəndaşıdır. Ölkəmizin hərtərəfli inkişafında gənclərimizin çox böyük rolu vardır. Gənclər müxtəlif sahələrdə çox uğurla fəaliyyət göstərirlər, ölkəmizin ümumi inkişafına böyük töhfə verirlər".

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Azərbaycan Gəncləri Gününə həsr olunmuş respublika toplantısında söylədiyi bu fikirlər arxada qalan illərin aydın mənzərəsini yaradır. Təbii ki, hansı sahədən bəhs edirikse, ilk növbədə, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, ulu öndər Heydər Əliyevin xidmətlərini xüsusi qeyd etməyə böyük zərurət duyulur. Gənclərə diqqət və qayğı ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətinin hər iki dövründə həyata keçirilən siyasətin əsasında dayanıb. Gəncləri Azərbaycanın gələcəyi kimi dəyərləndirən Ulu Öndər, eyni zamanda, bildirdi ki, cəmiyyətin gələcək tərəqqisi bir çox cəhətdən indi gənclərimizə nəyi və necə öyrətməyimizdən asılı olacaq. Gənclərimiz mükəmməl təhsil almalı, həyatı dərinlən öyrənməli, dünyada gedən prosesləri bilməli, lazımı fəaliyyət göstərərək, öz xalqına, dövlətinə xidmət etməlidir.

Tarixi paralellər fonunda təhlil apardıqda görürük ki, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev hakimiyyətinin birinci dövründə daha çox gənclərin bir kadr kimi yetişməsinə çalışdırsa, 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdırdı, sonra onların dövlətin idarə edilməsində fəal iştirakını təmin etmək üçün biri-birindən mühüm addımlar atmışdır. Ümummilli Liderin hakimiyyətinin birinci dövründə minlərlə Azərbaycan gəncinin keçmiş ittifaqın ən nüfuzlu ali məktəblərində müxtəlif ixtisaslar üzrə təhsil almağa göndərilməsi də bu istəyin göstəricisidir. 1993-cü ildən başlanan Heydər Əliyev yolunun mühüm uğurları sırasında da gənclərin dünyanın müxtəlif ali məktəblərinə göndərilməsi siyasətinin davam etdirilməsi əsas yer tutur. Müxtəlif ölkələrlə əməkdaşlıq müqavilələri çərçivəsində ayrılış təqaüdü yerləri hesabına gənclərimiz bu və ya digər ölkələrdə ali təhsil almağa göndərilmişdir.

Bu fakt da inkaredilməzdir ki, Azərbaycan dövlətinin gənclər siyasətinin formalaşmasında, gənc nəslin geniş fəaliyyət meydanına çıxarılmasında Ulu Öndərin təşəbbüsü və iştirakı ilə keçirilən Gənclərin I Forumunun xüsusi rolu olub. 1996-cı il fevralın 2-də keçirilən bu Forum Ümummilli Liderin gənclərlə bağlı strategiyasının ilk tentənəsi kimi dəyərləndirildi. 1997-ci ildə ulu öndər Heydər Əliyevin Sərəncamı əsasında I Forumun keçirildiyi tarix, 2 fevral Azərbaycan Gənclər Günü elan edildi. Növbəti illərdə ənənəvi olaraq keçirilən Gənclər forumları gənclərin fəallığında mühüm dönüş yaratmaqla, fəaliyyət istiqaq

SƏLİM RƏHİMZADƏ,
AZƏRTAC-ın müxbiri,
Yeni Azərbaycan Partiyası
Yasamal rayon təşkilatı
Gənclər Birliyinin sədr müavini

mətlərinin genişləndirmələrində stimullaşdırıcı amil rolunu oynadı. Qeyd edək ki, ötən il "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli"ndə "Cümhuriyyətin varisləri-Azərbaycanın gələcəyi" şüarı altında Azərbaycan Gənclərinin VIII Forumu keçirildi.

Əvvəldə də qeyd etdiyimiz kimi, Azərbaycan gənclər ölkəsidir. Bu gün bu fikri böyük fəxr hissi ilə qeyd edirik ki, ulu öndər Heydər Əliyevin yaradıcısı olduğu, hazırda Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla inkişaf edən, sıralarını günbəgün kəmiyyət və keyfiyyət baxımından daha da zənginləşdirən Yeni Azərbaycan Partiyasında gənclərimiz çoxluq təşkil edirlər. Ümummilli Lider Yeni Azərbaycan Partiyasının II qurultayında partiyanın sıralarında gənclərin çoxluq təşkil etməsinin vacibliyini bildirərək xüsusi qeyd etmişdir ki, gənclər bu partiya da birləşməlidir. Bu mühüm məqam da diqqətə çatdırılmalıdır ki, gənclər Azərbaycanın müstəqillik yolunun nə qədər ağır dövr keçməsindən xəbərsizdirlər. Onlara həmin dövrün reallıqlarının olduğu kimi çatdırılması vacib şərtir. Partiyanın gələcəyinə böyük inamla yanan dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev bildirmişdi: "Həm indi partiya-mızda üzv olan, həm də gələcəkdə üzv olacaq gənclərin hamısı bizim gələcək nəsillərimizdir. Onlar Naxçıvanda əsas qoyulan işlərin davamçıları və 1993-cü ildən hakimiyyətdə olan partiyamızın həyata keçirdiyi işin davamçıları olmalıdırlar. Hesab edirəm ki, biz elə nəsil tərbiyə etməliyik ki, onlar nəinki bizim dövrümüzdə, hətta bizdən sonra da Azərbaycanı fəlakətdən qorusunlar. Onlar düzgün, doğru yolla, milli hisslər yolu ilə getməli və partiya-mıza sadıq olmalıdırlar". Məhz bu diqqət və

qayğının nəticəsidir ki, partiyanın sıralarında təmsil olunan gənclər onlara potensial imkanlarını ortaya qoymaq üçün böyük meydan verildiyini, gələcəyin liderləri kimi yetişmələri üçün biri-birindən önəmli layihələrin həyata keçirilməsindən məmnunluqlarını ifadə edirlər. Bu gün hər bir Azərbaycan gənci Heydər Əliyev ideyalarının təbliğatçısı olmaqla yanaşı, onlara yaradılan şəraitdən bəhrələnmək üçün bütün qüvvə və bacarıqlarını Azərbaycanın daha qüdrətli, zəngin dövlətə çevrilməsinə yönəldirlər.

Son 15 ildə ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu bütün istiqamətlərdə uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev gənclərin böyük qüvvə olduğunu, Azərbaycanın gələcəyinin onlara məxsusluğunu, eyni zamanda, müasir dövrün informasiya-kommunikasiya texnologiyaları əsri olduğunu önə çəkərək, yüksək ixtisaslı gənclərin yetişdirilməsini qarşıya mühüm vəzifə kimi qoyur: "Peşəkar kadrların hazırlanması bu gün nəinki təhsil sahəsində, yaxud da ki, hansısa ayrı bir neft-qaz sahəsində, ümumiyyətlə, ölkə qarşısında duran ən vacib problemlərdən biridir və biz bütün sahələrdə buna nail olmalıyıq". Ulu öndər Heydər Əliyev siyasətinin davamı olaraq dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin 2007-ci il 16 aprel tarixli Sərəncamı ilə təsdiqlənən "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı" Azərbaycan gənclərinin intellektual səviyyəsinin artırılmasına, elmi biliklərə dərinlən yiyələnmələrinə, dünyanın qabaqcıl ölkələrinin təcrübəsini öyrənmə, ölkəmizdə tətbiqinə, eyni zamanda, yeni texnologiyaların mənimsənilməsinə xidmət edir. Prezident İlham Əliyevin "neft kapitalını insan kapitalına çevirək" tezi bu günümüzün reallıqlarında öz əksini tapıb. Neft-qazın Tanrıdan verilən böyük nemət olduğunu önə çəkən ölkə Prezidentini vurğulayır ki, gec-tez, bu təbii sərvətlər tükənəcək və bilik, zəka, səviyyə isə ölkəmizin dayanıqlı inkişafını uzun illər bundan sonra da təmin edəcək. Ən yaxşı inkişaf etmiş ölkələrin təcrübəsinə baxsaq görürük ki, o ölkənin inkişafında ən aparıcı rol oynayan neft-qaz deyil, bilikdir, elmi-texniki tərəqqidir, yeni texnologiyalardır.

Son 15 ildə təsdiqlənən Dövlət proqramlarına, imzalanan fərman və sərəncamlara diqqət yetirsək, Azərbaycan gəncliyinin inkişafının prioritetliyi daha aydın

şəkildə diqqət çəkir. Belə ki, dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin 2011-ci il 7 iyul tarixli Sərəncamı ilə təsdiqlənən "Azərbaycan gəncliyi 2011-2015-ci illərdə Dövlət Proqramı"nın uğurlu icrasının davamı olaraq 2017-ci il 15 sentyabr tarixli Sərəncamla "Azərbaycan gəncliyi 2017-2021-ci illərdə" Dövlət Proqramı təsdiqləndi. Qəbul olunan və uğurla icra edilən Dövlət proqramlarında bütün həlləvacib məsələlər öz əksini tapır. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin 2015-ci il 26 yanvar tarixli "2015-2025-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin inkişaf Strategiyası"nın təsdiq edilməsi haqqında Sərəncamı da gənclərin inkişafına yönələn addımların davamlılığından xəbər verir. Məqsəd gənclərin hərtərəfli inkişafını, cəmiyyətin həyatında fəal iştirakını təmin etməkdir. Azərbaycan Prezidentinin fərmanları əsasında Gənclər Fondunun, Elmin İnkişafı Fondunun yaradılması, "Gənclər üçün Prezident Mükafatı"nın təsis edilməsi gənclərin nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi və stimullaşdırılması baxımından xüsusi önəm kəsb edir. Bu məqamı da xüsusi qeyd etməliyik ki, dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2007-ci il ölkəmizdə "Gənclər İli" elan edilmişdi. İstər həmin il çərçivəsində görülməli tədbirlər, istərsə də ölkə Prezidentinin tapşırığına uyğun olaraq növbəti illərdə davam etdirilən işlər Azərbaycanın gələcəyi olan gənclərin potensial imkanlarından səmərəli istifadəni əsas tələb kimi ortaya qoyub.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Gənclər Gününə həsr edilməsi respublika toplantısında "Mən bütün gənclərə üz tutub deyirəm ki, təhsilə çox böyük fikir versinlər. Çünki bugünkü dünyada bilik, savad ən plandadır. Bu gün dünya o qədər sürətlə inkişaf edir, texnologiyalar o qədər sürətlə qabağa gedir ki, bilik, savad olmadan həyatda öz layiqli yerini tapmaq çox çətindir. Gənclər peşəkar olmalıdırlar. İstənilən sahədə işləyən gənclər çalışmalıdırlar ki, öz peşəkarlıqlarını artırınsınlar" çağırışına uyğun olaraq təkcə son bir ildə gənclərin təhsilinin inkişafı istiqamətində atılan addımlara diqqət yetirək. 2018-ci il 16 noyabr tarixli "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin rəqabətliyinin artırılması üzrə Dövlət Proqramı"nın, həmçinin 2018-ci il 23 noyabr tarixli "Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğunun

inkişafına dair 2019-2025-ci illər üçün Strategiya"nın təsdiqlənməsi, cari ildə "Ali təhsil müəssisələrində təqaüd sisteminin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər barədə, "Doktorantura, ali təhsil, orta ixtisas və peşə təhsili müəssisələrində, həmçinin Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsində təhsil alan tələbələrə təqaüdlərin verilməsi haqqında" sərəncamlar, həmçinin "Azərbaycan Respublikasının ali məktəb tələbələri üçün Prezident təqaüdü"nin təsis edilməsi haqqında" Fərman gənclərə öz bilik və bacarıqlarını artırmaq üçün geniş imkanlar açacaq.

Dövlətin gənclərə diqqət və qayğısı onların daha səylə çalışmalarında, davamlı uğurlarında stimullaşdırıcı amildir. Bu gün böyük fəxr hissi ilə qeyd edirik ki, gənclərimiz müxtəlif beynəlxalq tədbirlərdə Azərbaycanı yüksək səviyyədə təmsil edir, keçirilən yarışlarda Azərbaycanın bayrağını ən yüksəklərə qaldırırlar. Gənclərimizin reallıqlarımızın təbliğində əhəmiyyətli rolu dövlətimiz tərəfindən daim yüksək dəyərləndirilir. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın fəaliyyəti, gördüyü işlər gənclərimiz üçün örnəkdir. Onun fəaliyyətində tariximizin, mədəniyyətimizin təbliği prioritet istiqamətlərdəndir. Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə keçirilən "Xocalıya ədalət" kampaniyası çərçivəsində bütün dünya xalqlarına bəyan edilir ki, ermənilər tərəfindən əsl soyqırımına məruz qalan, torpaqları işğal olunan Azərbaycan xalqıdır. Leyla Əliyeva xaricdə yaşayan soydaşlarımızın təşkilatlanması və Azərbaycan haqqıqlarının dünyaya çatdırılması istiqamətində göstərdiyi xidmətlərə görə Dünya azərbaycanlılarının III qurultayında "Tərəqqi" medalı ilə təltif olunmuşdur.

28 ilə yaxın müstəqillik tariximizin səhifələrini vərəqlədikcə hər günün Azərbaycan gəncliyinin həyatında, ictimai-siyasi fəallığında mühüm rol oynadığını görür və bundan qürur hissi keçiririk. Təbii ki, dövlətimizin gənclər siyasətini bir yazı çərçivəsində əhatə etmək qeyri-mümkündür. Atılan addımların davamlılığı bu çağırışa işarədir ki, Azərbaycan gəncliyi bilikli, savadlı, müasir dünyagörüşünə malik, yenilikçi, ən əsas vətənpərvər olmalı və milli maraqlarımızı qoruyandır.

2016-cı ildə keçirilən ümumxalq səsverməsinə çıxarılan əlavə və dəyişikliklər sırasında yaş həddinin aradan götürülməsi də gənclərə diqqət və qayğının bariz nümunələrindəndir. Məqsəd dövlət idarəciliyində gənclərin iştirakını daha da artırmaqdır. Gənclərin bələdiyyələrdə və parlamentdə təmsilçilik fəaliyyətlərini artırılması da onların ictimai-siyasi fəallıqlarında əhəmiyyətli rol oynayır.

Sonda bu ümumiləşdirməni apara bilirik ki, Azərbaycan günbəgün yeniləşir, müasirləşir, yeniyeni hədəflərə doğru inamla irəliləyir. Bu hədəflər daim Azərbaycan gəncliyindən yenilikçi olmağı, yeni texnologiyaların öyrənilməsinə və tətbiqinə maraq göstərməyi bir tələb kimi qarşıya qoyur. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Gənclər Gününə həsr olunmuş respublika toplantısında gənclərə bu çağırışını xatırlatmaq istədik: "Sizin üçün ən başlıca vəzifə müstəqilliyi, milli maraqları qorumaq, Azərbaycanı yad təsirlərdən qorumaq və xalqımızın rahat həyatını təmin etməkdir. Mən şübhə etməyirəm ki, siz buna hazırsınız. Azərbaycan gəncləri fəaldır, vətənpərvərdir, biliklidir, savadlıdır. Gənclər, mən sizə inanıram, güvənirəm".

“The National Interest”dən adına yaraşmayan qeyri-peşəkarlıq... ... yoxsa erməni separatizminə dəstək...?!

Ermənistan mətbuatında qondarma separatçı rejimin saxta xarici işlər naziri Masis Mailyanın atəşkəsin 25 illiyi ilə bağlı məqaləsinin ABŞ-da (Vaşinqton) çıxan “The National Interest” nəşrində işıq üzü görməsi ilə bağlı məlumat yayılıb. Doğrusu, belə həssas bir məsələdə Amerika nəşrinin bu cür addım atması məni təəssüfqa-rışiq maraqla məlum informasiyanı sonacan oxumağa vadar etdi. Bəli, yazının sonunda “ədəb-ərkanla” nəşrin linkinə də istinad edilib:

nationalinterest.org/feature/nagorno-karabakh-cease-fire-25-57522?fbclid=IwAR0FM6Mpx8uLHletO8h7fYLLve6XGChUZiB-vuPPqNTRBGR0hB5tChOIEnM&page=0%2C1

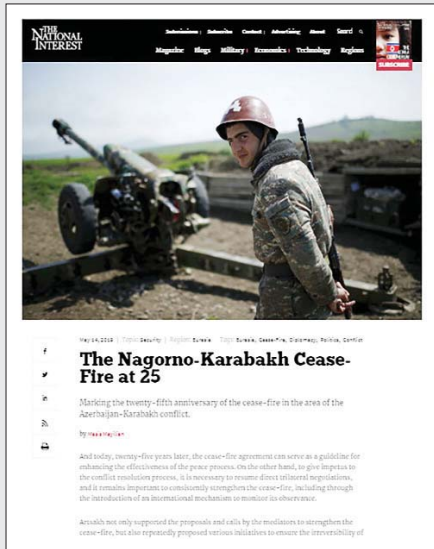
Təbii ki, biz separatçı ermənilərin hiyləgər lobbisinin dünyanın dörd bir tərəfinə səpələnib hansı aqlaşımaz avantüra və təxribatlarla məşğul olduqlarından yaxşı xəbərdarlıq. Lakin açıq, “The National Interest” kimi bir nəşrin bu avantüralara alət, vasitə olacağını düşünməzdik.

Məlumat üçün bildirik ki, 1985-ci ildə tanınmış ekspert İrving Kristol tərəfindən təsis edilən hərbi-siyasi nəşr olan “The National Interest”in saytına ay ərzində 2-8 milyon arası baxış sayı olur.

Sözügedən məqalənin dərci ilə erməni separatçılarına meydan verən nəşrin redaksiyasının prinsipləri arasında yer alan müddəalarda yazılır ki, ekspert heyəti yazılan məqalələrə müdaxilə etmir, yazı ya qəbul olunur, ya da rədd edilir. Maraqlıdır, doğrudanmı hərbi-siyasi sahədə ixtisaslaşmış bir nəşrin bir neçə nəfərdən ibarət redaktor və ekspert heyətindən birçə nəfər də olsa tapılmadı ki, Azərbaycanın tarixi torpaqlarında yaradılan qondarma rejimin M.Mailyan adlı nümayəndəsinin cəfəngiyyətlə dolu cizma-qarasını rədd etsin?! Əgər bunu bilməyərəkdən ediblərsə, bu nüfuzlu bir hərbi-siyasi dərginin peşəkarlığı adına böyük ləkədir. Çünki çoxmilyonlu auditoriyaya malik hərbi-siyasi tematikalı bir jurnalın redaksiya heyətinin Cənubi Qafqaz kimi strateji bir regionda baş verənlərdən və gerçək həqiqətlərdən məlumatı yoxdursa bu, ən azından siyasi savadsızlıqdır.

Yox, əgər bu məqalə bilərəkdən, həm də seçmə yazılar bölümündə gözəçarpan mənşətdə işıqlandırılırsa, deməli, bu, təkçə peşəkarlıq və tərəfsizlik adına ləkə olmaqla qalmır, separatçı ermənilərin açıq-aşkar təxribat cəhdinə rəvac verməkdir.

Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarında üzəndirən rejimin “səlahiyyətli” məqaləsinin dərc etmək haqlı hiddətimizə səbəb olmaqla yanaşı, münəfiqə ilə bağlı danışqların gətirdiyi ərəfədə bu-

nu kövrükləyici və təxribatçı addımdan başqa nə adlandırmaq olar?

İşğalçı ölkənin mediasında bu məlumatın bəh-bəhlə tirajlanması da onu göstərir ki, separatçı ermənilər əllərini “The National Interest”in redaksiyasına qədər uzatmaqdan və həmin əlin orada “tutulmasından” xeyli məmnundurlar. İndiki məqamda bizi düşündürən dünyanın tanınmış “informasiya mətbəxlərinə” əl uzadacaq qədər cəsarətlənən erməni həyasızlığından daha çox, həmin əli tutmağa kimin, yaxud kimlərin bu qədər maraqlı olmasıdır.

Kifayət qədər böyük həcmli məqalədə qondarma sakit tonla və saxta liberal ahənglə hansı sayıqlamaların və cəfəngiyyətlərin yer almasından asılı olmayaraq daha çox yazının altındakı imzanın qarşısında qeyd edilən “vəzifənin” absurdluğu hiddət doğurur.

Bizi narahat edən əsas məqam “demokratiya qarçısı” imici yaratmağa çalışan Amerika nəşrinin Azərbaycan torpağında qurulan qondarma rejimin-legitim qurumu kimi “səlahiyyətli”ni təqdim etməsidir.

“The National Interest” ingilis dilindən hərfi tərcümədə “milli maraqlar” mənasını daşıyır. 30 ilə yaxındır ki, dünyanın nüfuzlu nəşrləri ilə əməkdaşlıq edən və xeyli oxucu auditoriyası toplamış Amerika nəşrinin ən azından öz adına uyğun hərəkət etməsini tələb etmək haqqımızdır. Çünki Ermənistanın işğal etdiyi torpaqlarımızda “yaratdığı” qondarma rejimin az qala təbliğati fonunda təqdim edilən yazı birbaşa Azərbaycan xalqının və dövlətinin milli maraqlarına ziddir və sözügedən nəşr ən azından tərəfsiz media orqanı olduğunu sübut etmək üçün belə məsələlərə xüsusi həssaslıqla yanaşmalı, fəaliyyətində zəruri məqamları mütləq nəzərə almalıdır.

Sevinc Abdullayeva,
“iki sahil”

Ermənistan ordusu atəşkəsi 23 dəfə pozub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 23 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Ermənistanın Noyemberyan rayonunun Voskevan kəndində, İcevan rayonunun Berkaber kəndində yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Məzəm, Qızılhacılı kəndlərində, Berd rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Göyax, Çiləbürt, Ağdam rayonunun Tağıbəyli, Cəvahirli, Sarıcalı, Aclarlı, Yusifcanlı, Füzuli rayonunun Qərvənd, Aşağı Seyidəhmədli kəndləri yaxınlığında, həmçinin Göygöl, Goranboy, Tərtər, Füzuli və Cəbrayıl rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə məruz qalıb.

IV sənaye inqilabı: kiçik sahibkarlığı nələr gözləyir?

Dünyada hər bir ölkədə sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişaf etdirilməsi prioritetlərdən sayılır. Bu məqsədlə özünəməxsus münbit ekosistemin yaradılması istiqamətində çoxlu işlər görülür, layihələr hazırlanır və sair. Cənab Prezident İlham Əliyevin müvafiq Fərman və sərəncamlarına uyğun olaraq Azərbaycanda da bu istiqamətdə bir sıra böyük layihələr həyata keçirilir, uğurlar əldə olunur.

Şübhəsiz ki, kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri ölkə iqtisadiyyatının inkişafında çox böyük əhəmiyyətə malikdir. İşsizliyə qarşı mübarizədə və innovasiyaların tətbiqində bu biznes sahəsinin rolu dənizdir. Etiraf etməliyə ki, bu gün dünyada yeni sənaye inqilabı baş verir və burada ən önə çıxan sahələrdən biri də kiçik sahibkarlıq və eləcə də sosial biznesdir. Ümumiyyətlə, sosial biznes və IV sənaye inqilabı nədir, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafında rolu nə dərəcədədir?

Bu sahənin mövcudluğu işsizliyin aradan tam qaldırılması baxımından hər bir ölkə üçün çox vacib amildir. Təsədüfi deyil ki, bu gün Amerika Birləşmiş Ştatlarında əmək fəaliyyəti ilə məşğul olanların təxminən 90%-i kiçik biznes subyektlərində çalışır. Həmçinin tədqiqatlar göstərir ki, iqtisadi böhranlar zamanı digər sahibkarlıq subyektlərindən fərqli olaraq ilk işə götürənlər də elə kiçik biznes müəssisələridir. Kiçik sahibkarlığın inkişafı üçün bir neçə komponentdən ibarət münbit sahibkarlıq sisteminin mövcudluğu önəmlidir. Bu komponentlərə uyğun mövcud bazara çıxışın olması, ölkədə insan kapitalının mövcudluğu, maliyyə resurslarının olması, mentor və dəstək sisteminin təmin edilməsi, dövlət dəstəyi və müvafiq qanunların mövcudluğu, təhsil və təyinatlar, universitetlərin bu işləri həyata keçirmək üçün katalizator rolunu oynama imkanları, sahibkarlıq mədəniyyəti və ya sahibkarlığın fəaliyyətinin milli mədəniyyətdə dəstəklənməsi kimi amillər daxildir.

İnternetin kəşfi və istifadəsi ilə başlayan məlumatların sürətlə yayılması və paylaşılması prosesi texnologiyaların inkişafı ilə yanaşı, insanların sosial və iqtisadi həyatını da yenidən şəkilləndirməyə başladı. Bunun nəticəsi olaraq III sənaye inqilabından IV sənaye inqilabına keçid səssiz bir şəkildə baş verdi. Aparılan araşdırmalar 2017-2022-ci illərdə dünyada internetə bağlı sistemlərin 15% artacağını və sensor texnologiyasının inkişafı nəticəsində ağıllı infrastrukturun genişlənməyə başlayacağını, şəhərlərin pərakəndə sektorunda ağıllı evlərin, ictimai nəqliyyat, səhiyyə, təhlükəsizlik və kənd təsərrüfatından tutmuş bir sıra sektorlara tətbiqinin genişlənməyini söyləməyə əsas verir. Bu müddət ərzində internetə bağlı cihazların sayının 30 milyarda çatacağı və bunun da dünya iqtisadiyyatına 3-6 trilyon dollar əlavə dəyər verəcəyi proqnozlaşdırılır.

IV sənaye inqilabı iqtisadiyyatda və biznes həyatında bir sıra dəyişikliyə əsas olacaq. Bu dəyişikliklərin çox müsbət cəhətləri mövcuddur. Bunlardan ən əsası sahibkarlığın sürətlə inkişafı, kiçik və orta biznes sahələrinin genişlənməsi, araşdırma və inkişaf sahələrinin dərinləşməsi, “home office”lərin sayının və qadınların iş həyatında rolunun artması, innovasiya sahəsində çalışanların çoxalması və digər aspektləri qeyd etmək olar. IV sənaye inqilabı nəticəsində sahibkarlıq fəaliyyətinin genişlənməsi və yeni bizneslər üçün şərait yaranması ilə yanaşı, bir sıra sektorda avtomatlaşdırma və yeni texnologiyaların tətbiqində dolayı insan əməyinin məşinlərlə əvəzlənmə prosesi də gedəcək. Belə ki, bəzi araşdırmalara görə, gələcəkdə təxminən insan əməyinin 47%-i məşinlərlə əvəz olunacaq. Bunun nəticəsində inkişaf etmiş ölkələrdə işlərin itirənlər yeni bilik və bacarıqlar əldə etməklə əmək bazarında özlərinə müvafiq iş tapa biləcəklər. Lakin inkişaf etməkdə olan ölkələrdə bu prosesin nə qədər uğurlu olacağı ən

çox müzakirə olunan məsələlərdən biri kimi qalmaqdadır. Belə ki, araşdırmalara əsasən inkişaf etməkdə olan və nisbətən kasıb ölkələrdə olan işçilərin yeni bilik və bacarıqları əldə etməsi və bir sektordan digər sektora keçmə prosesi inkişaf etmiş ölkələrdən daha uzun zaman alacaq. Bu səbəbdən yarana biləcək işsizliyin əngəllənməsi və azaldılması yollarından biri də sosial biznes konseptinin daha da dəstəklənməsi və inkişaf etdirilməsi hesab olunur. Çünki bugünkü sosial biznes cəmiyyətinin yoxsul təbəqəsinin işlə təmin olunmasında, onların sosial rifahının və yaşam standartlarının yaxşılaşdırılmasında özünü doğrultmuş bir konseptdir.

Bu biznesi digərlərindən fərqləndirən əsas əlamət onun cəmiyyətin hər hansı bir sosial probleminin həllinə yönəlməsi və qoyulan investisiyanın geri götürülməsi, həmçinin şəxsi investorun cüzi miqdarda mənfəətin əldə olunmasından başqa özəl marağının olmamasıdır. Sosial biznesin uğuru əldə olunacaq gəlirin səviyyəsi ilə deyil, onun cəmiyyətə və ətraf mühitə olan təsiri ilə müəyyən olunur. Sosial biznesi keyriyyəçilikdən fərqləndirən əsas cəhət qoyulan pulun investora geri dönmə faktıdır. Sözügedən biznes konseptini yaradan Muhammad Yunus onun iki növünü qeyd edir. Bunlardan biri sırf sosial problemin həllinə yönələn biznes fəaliyyətinin qurulması, ikincisi isə əhalinin aztəminatlı hissəsinə uğurlu biznes qurulmasında köməklik göstərilməsi və bu biznesin nəticəsində investordan da birbaşa və ya dolayı yolla gəlir əldə etmə imkanının saxlanmasıdır. Hər iki halda cəmiyyətdə əhalinin aztəminatlı təbəqəsi sosial imkanlar əldə etməklə yanaşı, investorlar da qoyduğu investisiyanı geri götürür. Hal-hazırda dünyada yoxsul əhalinin çoxluq təşkil etdiyi ölkələrlə yanaşı, inkişaf etməkdə olan ölkələrin də aztəminatlı qisminin sosial problemlərinin aradan qaldırılmasında və işlə təmin olunmasında sosial biznes uğurla tətbiq olunmaqdadır. Eyni zamanda internet və kommunikasiya texnologiyalarının inkişafı nəticəsində dövlət və qeyri-dövlət sektorunda bir sıra yeni xidmət sahələri yaranacaq ki, bu da əksər hallarda kiçik və böyük sahibkarlıq müəssisələri tərəfindən həyata keçirilə biləcək. Qərb dünyasında sosial biznesin inkişaf tempinə baxdığımız zaman məlum olur ki, texnoloji yeniliklər nəticəsində dövlət və qeyri-dövlət sektorunda fəaliyyət göstərən və sosial bizneslə məşğul olan sahibkarlıq fəaliyyəti artmaqdadır.

Qeyd etmək lazımdır ki, IV sənaye inqilabında sosial bərabərliyin qorunması üçün dövlətlərin və böyük transmilli şirkətlərin üzərinə çox önəmli vəzifə düşür. Belə ki, yarana biləcək çətinliklərin aradan qaldırılması üçün sahibkarlıq ekosistemi daim genişləndirilməli, yeni sənaye və biznes sektorlarında kiçik və orta sahibkarlığın fəaliyyət göstərməsi üçün münbit şərait daha da yaxşı səviyyədə olmalıdır. Böyük transmilli şirkətlər üzərilərinə düşən sosial məsuliyyət və biznes etikasının tərkib hissəsi kimi gəlirlərinin bir qismini müxtəlif ölkələrdə gəlir bərabərliyinin aradan qaldırılması və ətraf mühitin qorunması məqsədi ilə sosial biznesə yönəltməlidirlər.

Turan Süleymanov,
UNEC-in Strateji inkişaf şöbəsinin müdiri,
biznes-menecment müəllimi

Yeraltı qaz anbarlarının strateji əhəmiyyəti

Neft və təbii qaz kimyəvi xüsusiyyətləri baxımından bir-birinə bənzərsə də, neftdən fərqli olaraq təbii qazın saxlanması və nəqli daha çətindir. Neft dəmir yolu, dəniz yolu və quru yolu vasitəsilə asanlıqla dünyanın müxtəlif bölgələrinə nəql edilə bilər. Bu səbəbdən neft dünyada qlobal əmtəə olaraq qəbul edilir. Təbii qazın nəqli isə boru kəmərləri və dəniz yolu vasitəsilə həyata keçirilir. Dəniz yolu vasitəsilə təbii qaz maye şəklində və ya sıxılmış formada daşıya bilər, bu da öz növbəsində böyük investisiyalar tələb edir. Belə ki, təbii qaz maye şəklində nəql olunarkən, ixracatçı ölkədə mayeləşdirmə, id-xalatçı ölkədə isə qazlaşdırma terminallarının tikilməsinə ehtiyac duyulur. Bu səbəbdən qazın maye şəklində daşınması əsasən 4500 km-dən çox məsafələr üçün əlverişli sayılır.

ye şəklində və yer altında əsasən 3 müxtəlif formada saxlanıla bilər.

1. Tükənmiş neft və qaz yataqlarında
2. Yeraltı mineral su hövzələrində
3. Duzlu yerlərdə

Yeraltı qaz anbarları dünyada əsasən tükənmiş neft və qaz yataqlarında tikilir. Bu istiqamətdə təbii qaz, tələbatın az olduğu yay aylarında ucuz qiymətdən alınaraq anbarlara vurulur və tələbatın yüksək olduğu qış aylarında istifadə edilir. Hər nə qədər qaz anbarlarının tikintisi böyük investisiyalar tələb etsə də, ölkələr üçün bu anbarlar strateji əhəmiyyət daşıyır. Çünki ölkələrin iqtisadi inkişafına və enerji təhlükəsizliyinə böyük töhfələr verir. Belə ki, təbii qaz istilik sisteminə,

1. Qaz kəsintilərinə qarşı sığortalanmaq məqsədi ilə: Gələcəkdə hər hansı siyasi, iqtisadi və texniki problemlərdən ötrü yaşana biləcək qaz kəsintilərinə qarşı ölkələr özlerini təminat altına almağa çalışırlar. Bu istiqamətdə, yeraltı qaz anbarlarının həcminin ölkələrin daxili tələbatının ən az 20%-i nisbətində olması enerji təhlükəsizliyi baxımından məqsədə uyğun sayılır.

2. Boru kəmərlərində qaz axını balanslaşdırmaq məqsədi ilə: Bu əsasən qazın nəqlini həyata keçirən şirkətlər tərəfindən istifadə edilən metodudur.

3. Hasilatı tənzimləmək məqsədi ilə: İstehsalçı ölkələr/şirkətlər tələbatın aşağı olduğu yay aylarında istehsal etdikləri qazı ucuz qiymətə satmaq yerinə, anbarlarda saxlayaraq qış aylarında daha əlverişli qiymətlərə satmağı üstün tuturlar.

4. Qiymət dəyişikliyi azaltmaq məqsədi ilə: Bu da əsasən bazarda dalğalanmaların yüksək olduğu vaxtlarda müşahidə edilir.

Göründüyü kimi, qaz anbarları strateji baxımdan ölkələr üçün böyük əhəmiyyət daşıyır və dünyadakı qaz anbarlarının həcmi ildən-ilə artır. Hal-hazırda qlobal miqyasda yeraltı qaz anbarlarının həcmi 417 milyard kubmetrdir. Bu rəqəmin 2021-ci ildə 530 milyard kubmetrə və 2035-ci ildə 640 milyard kubmetrə çatacağı proqnozlaşdırılır. Gələcək illərdəki artımda xüsusilə Asiya ölkələrindən Çinin və Hindistanın böyük rol alacağı düşünülür.

Qaz anbarlarının həcminə görə dünyada ilk 3 yerdə olan ölkələr ABŞ, Rusiya və Ukraynadır. Ancaq qaz saxlama həcminin

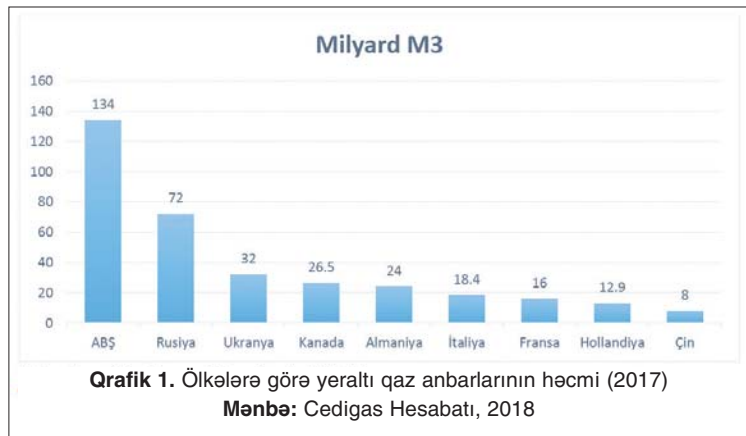

daxili tələbat ilə nisbətində görə Ukrayna dünyada ilk sırada qərarlaşır. Belə ki, Ukrayna daxili tələbatının 110% nisbətində qaz saxlama tutumuna sahibdir. İkinci və üçüncü yerləri isə müvafiq

nisbətində qaz saxlama tutumu-na malikdirlər.

Ölkəmizdə isə Qalmaz və Qaradağ olmaqla iki yeraltı qaz anbarı mövcuddur və bu anbarların ümumi həcmi 3.5 milyard kubmetrə bərabərdir. Azərbaycanın illik qaz istehlakının 11,2 milyard kubmetr olduğu diqqətə alınsa, ölkəmizdə daxili tələbatın təqribən 32%-i nisbətində qaz saxlama tutumunun olduğu görülməkdədir. Bu göstərici ölkəmiz üçün yüksək hesab olunur. Belə ki, Azərbaycan qaz anbarlarının həcminə görə Türkiyə, Belçika, Çexiya, Xorvatiya, Bolqarıstan, Danimarka, Slovakiya kimi bir sıra Avropa ölkələrindən irəlidedir.

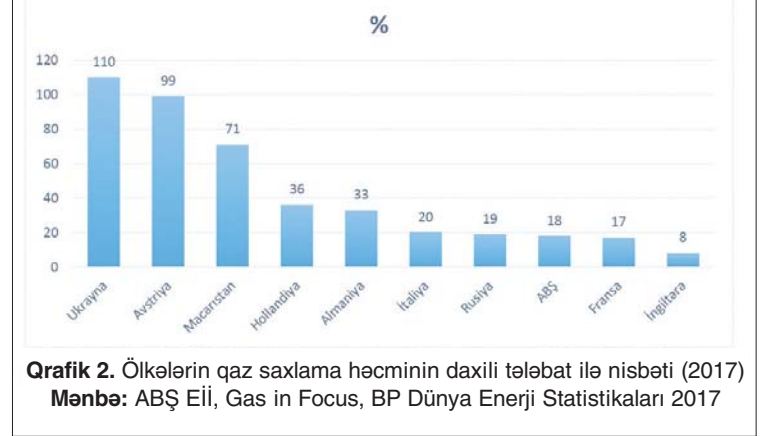
Hazırda ölkəmizdə yeraltı qaz anbarlarının həcminin 5 milyard kubmetrə çatdırılması istiqamətində işlər aparılır. Nəzərə alsaq ki, ölkəmizin qaz hasilatı yaxın gələcəkdə "Abşeron", "Ümid" kimi qaz yataqları və "Babək", "Şəfəq-Asiman", "Əsrəfi-Dan Ulduzu-Aypara", "Zəfər-Məşəl", Naxçıvan kimi perspektiv strukturların hesabına artırılacaq, yeni qaz anbarlarının tikintisinə

Neftdən fərqli olaraq təbii qazın saxlanması da çətindir. Belə ki, neft bərellərə doldurularaq müxtəlif məkanlarda rahatlıqla saxlanıla bilər və bunun üçün böyük vəsaitlər tələb olunmur. Təbii qaz isə yer üstündə sadəcə ma-

elektrik enerjisinin istehsalında, emal sənayesində, nəqliyyatda və digər bir sıra müxtəlif sahələrdə istifadə edilir.

Yeraltı qaz anbarları əsasən aşağıdakı məqsədlər üçün istifadə edilir.

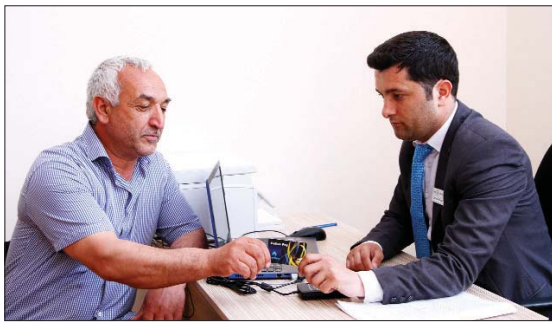
olaraq Avstriya və Macarıstan bölüşür.

Hər nə qədər qaz anbarlarının həcminə görə ABŞ və Rusiya dünyada ilk sıralarda qərarlaşsalar da, bu ölkələr müvafiq olaraq daxili istehlaklarının 17% və 18%

qoyulacaq investisiyalar strateji baxımdan böyük əhəmiyyət daşıyacaqdır.

Emin Axundzadə,
Enerji məsələləri üzrə ekspert,
fəlsəfə doktoru

“Azəriqaz”ın xidmətləri “Səyyar ASAN xidmət”də

“Səyyar ASAN xidmət” çərçivəsində SOCAR-ın “Azəriqaz” İstehsalat Birliyi (İB) tərəfindən Sabuncu rayonunun Nardaran qəsəbəsində səyyar formada xidmətlər həyata keçirilir. Xüsusi tərtibatla hazırlanmış səyyar avtomobillər vasitəsilə birbaşa kütləvi

sayğac dəyişikliyi olan ərazilərdə abonentlərə tam şəkildə “ASAN kommunal” standartlarına uyğun xidmət göstərilməsi təmin edilir. (ünvan: Nardaran qəsəbəsi Mədəniyyət mərkəzinin binası)

İstehlakçılar bu layihə çərçivəsində sayğacların əvəz olunması səbəbindən yeni smart kartların verilməsi, müqavilələrin bağlanması, itirilmiş və zədələnmiş smart kartın bərpası, borc və ödəniş barədə arayışların verilməsi, abonent məlumatlarında dəyişikliklərin edilməsi və koda düşmüş kartların bərpası da daxil olmaqla ümumilikdə 20 növ xidmətdən yararlanırlar.

“Səyyar ASAN xidmət”in həyata keçirilməsində əsas məqsəd “Azəriqaz” İstehsalat Birliyi tərəfindən xidmətlərin daha rahat, yeni və innovativ üsullarla təqdim edilməsi, abonentlər üçün əlçatanlığın təmin edilməsi və istehlakçı məmnunluğuna nail olunmasıdır.

“Eni” Afrikada yeni kəşfə imza atıb

İtaliyanın “Eni” neft və qaz şirkəti Anqolada dərin ofşor sahədə ehtiyatları 250 milyon barrel həcmində qiymətləndirilən yeni kəşfə imza atıb.

“Mpungi” yatağından 2 km aralıda yerləşən “Ndungu” kəşfinin gündəlik hasilatı 10 min barrel həcmində olacağı proqnozlaşdırılır. “Eni” yaxınlıqdakı sualtı hasilat sistemlərindən istifadə etməklə qısa zaman ərzində hasilata başlanılacağını bəyan edib.

Afrikada başlıca hasilatçılarından biri olan “Eni” hazırda təkcə

Anqolada günə 155 min barrel neft ekvivalenti həcmində hasilatla malikdir.

Xatırladaq ki, Anqolada son illər bir çox yataqların vaxtının keçməsi səbəbindən hasilatda ardıcıl olaraq, azalma baş vermişdi. Ötən ildən etibarən, ölkədə neft hasilatının yüksəldilməsi və bu sahəyə beynəlxalq investisiyanın cəlb edilməsi məqsədilə əsaslı addımlar atıldı. Anqola Prezidenti Joao Lourenco 2018-ci ilin yayında ölkənin neft yataqlarının idarəsinin “Sonango” dövlət

lət neft şirkətindən alınması və bu məqsədlə yeni agentliyin yaradılması haqqında qərar verdi. Bundan əlavə, 2018-ci ildən ölkədə rezervlərinin həcmi 300 milyon bareldən aşağı olan neft yataqlarının istismarı üzrə vergi dərəcələri də yarıya qədər endirildi.

BANM-in NEFT-QAZ MÜHƏNDİSLƏRİ CƏMİYYƏTİ REGIONAL YARIŞIN QALİBİDİR

Bakı Ali Neft Məktəbinin (BANM) Neft-Qaz Mühəndisləri Cəmiyyəti (SPE - Society of Petroleum Engineers) Qazaxıstanda keçirilən PetroBowl regional seçimlərində ölkəmizi təmsil edərək 1-ci yerin qalibi olub.

Beləliklə, BANM-in Neft-Qaz Mühəndisləri Cəmiyyətinin 5 tələbəsi Kanadada keçiriləcək PetroBowl Çempionatı çərçivəsində təşkil olunan Neft-Qaz Mühəndisləri Cəmiyyətinin illik Texniki Konfrans və Sergisində (SPE Annual Technical Conference and Exhibition - ATCE2019) ölkəmizi təmsil etmək hüququ qazandırlar.

PetroBowl Çempionatındakı bu möhtəşəm uğurlarına görə BANM-in tələbələri Məhəmməd Əliyev, Nihad Abbasov, Gülay İbrahimova, Elmir Abilov və İsmayil Əkbərovu təbrik edir, növbəti yarışlarda müvəffəqiyyətlər arzulayırlar.

Qeyd edək ki, qeyri-hökumət təşkilatı olan SPE-nin əsas məqsədi tələbə və gənc mühəndislərin inkişafına töhfə vermək, neft sənayesinin bütün dünya üzrə təcrübəli mütəxəssislərini bir araya gətirmək, onlara elmi işlərini aparıb nəticələrini təqdim etmək, təcrübələrini paylaşmaq üçün müxtəlif konfranslar, forum, sammit və sərgilər keçirərək şərait yaratmaqdır.

Dadaş Hüseynov: Elmi fəaliyyətimizin nəticələrini dərinləşdirməliyik

Geologiya və Geofizika İnstitutu (GGİ) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası-nın (AMEA) aparıcı elmi müəssisələrindəndir. İnstitutun alimləri geoloji elmin inkişafına, respublika ərazisinin geoloji quruluşunun öyrənilməsi üzrə fundamental və tətbiqi məsələlərin həllinə, Azərbaycanın mineral-xammal bazasının yaradılması və möhkəmlənməsinə əhəmiyyətli töhfələr verirlər. İnstitut bu gün tədqiqatlar və elmi nəticələr baxımından da diqqət mərkəzindədir. GGİ-nin fəaliyyəti barədə daha ətraflı məlumat almaq üçün bu elm müəssisəsinin elmi işlər üzrə direktor müavini AMEA-nın müxbir üzvü, geologiya-mineralogiya elmləri doktoru Dadaş Hüseynova müraciət etmişik. Alimlə müsahibəni təqdim edirik.

-Dadaş müəllim, ilk sualımız GGİ-nin qısa tarixçəsi ilə bağlı olacaq.

İnstitutun yaradılma tarixi 1926-cı ildə Bakıda Azərbaycanın öyrənilməsi və tədqiqi Cəmiyyətinin təşkilatı ilə bağlıdır. Bu Cəmiyyət həm də Geologiya və Geofizika sahəsində tədqiqatlar aparırdı. 1932-ci ildə Cəmiyyətin əsasında SSRİ Elmlər Akademiyasının Zaqafqaziya Filialının Azərbaycan Bölməsi (EAFZAB) təşkil edildi. 1935-ci ildə həmin bölmə əsasında SSRİ Elmlər Akademiyasının Azərbaycan Filialı (SSRİ EAAZF) yaradıldı və onun tərkibinə bir sıra institutlarla yanaşı, Geologiya sektoru da daxil edildi. Geologiya və Geofizika İnstitutunun rəsmi tarixi isə 1938-ci ildən başlayır. Bu tarix kitabında şərəfli və gözəl səhifələr kifayət qədərdir. Geologiya İnstitutunun fəaliyyəti dövründə ona professor Məmməd Ağabəyov (1938-1943), akademik Qambay Əlizadə (1943-1945), akademik Əzəl Sultanov (1945-1949), Azərbaycan EA müxbir-üzvü Əbdül Əliyev (1949-1951), g.m.e.n. Abdulla Bayramov (1952-1954), akademik Şəfəhət Mehdiyev (1954-1958), akademik Əzəl Sultanov (1958-1970), professor Ənvər Əlixanov (1970-1976) rəhbərlik etmişlər. 1976 ildən İnstituta akademik Akif Əlizadə rəhbərlik edir.

-İnstitutun əsas tədqiqat istiqamətləri hansılardır?

İlk fəaliyyət illərindən başlayaraq İnstitut alimlərinin səyi aktual fundamental və tətbiqi məsələlərin həllinə yönəldilmişdir. Burada Azərbaycanın ümumi geoloji xəritəsi və ilk faydalı qazıntılar və mineral sular xəritələri tərtib edilir. Bununla yanaşı fəaliyyətinin bütün dövrlərində neft-qaz geologiyası və geokimyası prioritet istiqamət olmuşdur. Bu istiqamətin inkişafı istedadlı akademik və tədqiqatçılar

adları ilə bağlıdır. Neftin genezisi, sənaye əhəmiyyətli neft-qaz yığımlarının əmələgəlmə və paylanması aktual problemləri uzun illər yorulmadan tədqiq olunmuşdur. Qırıqlıqlı vilayətlərinə tətbiq edilə bilən xüsusi metodika üzrə Azərbaycanda neft və qaz resurslarının proqnoz qiymətləndirilməsi verilmiş, ən perspektivli stratigrafik komplekslər və rayonlar ayrılmış və onların hüdudlarında kəşfiyyat işlərinin aparılması üçün təkliflər irəli sürülmüşdür. "Azərbaycan SSRİ-nin neft və qaz - perspektivli strukturlar xəritəsi" (1:500000 miqyaslı) tərtib və çap edilmişdir.

Nadir təbiət hadisəsi olan palçıq vulkanizminin sistemli tədqiqi İnstitutun mühüm elmi istiqamətidir. 1971-ci ildə dünya geoloji təcrübəsində ilk dəfə olaraq akademik Əhəd Yaqubovun rəhbərliyi ilə "Azərbaycan SSRİ-nin palçıq vulkanları" Atlası tərtib edilib çap olunmuşdur.

-Bu nəticələrin əldə olunması yaqın ki, kifayət qədər mütəxəssis əməyinin nəticəsi hesabına olub.

Bəli. Bütün illər ərzində İnstitutun strukturu vaxtaşırı yeniləşdirilmiş və təkmilləşdirilmişdir. Bu gün GGİ-nin 30-a yaxın şöbə və sektorunda 200-dən çox elmi əməkdaş işləyir. Onların sırasında AMEA-nın 6 akademiki, 4 müxbir üzvü, 26 elmlər doktoru və 61 elmlər namizədi, 30-dan çox aspirant vardır. İnstitutun fəaliyyəti dövründə 80-dən çox elmlər doktoru və 300-ə yaxın elmlər namizədi yetişmişdir ki, onların da əksəriyyəti elmi nailiyyətlərinə, həm də yaratdıqları elmi məktəblərə görə tanınan, öz ixtisaslarının sirrinə dərinlən bələd olan yüksək səviyyəli peşəkar elm adamlarıdır.

-Deməli, GGİ-də elmi kadrların hazırlanmasına diqqət böyükdür?

İnstitutumuzda alim kadrların hazırlığı daim vacib hesab edilmiş və bu missiyanın təşkilatı tərəfinə xüsusi diqqət yetirilmişdir. Belə ki, 1986-cı ildə İnstitutun təşəbbüsü ilə respublikada ilk Təhsil-Elmi Mərkəzi (TEM) yaradıldı. Buraya akademik İnstitut, ali təhsil müəssisəsi - AzNKİ daxil idi, sonrakı illərdə analoji mərkəz Bakı Dövlət Universiteti ilə birgə təsis edildi. TEM-in yaradılmasında məqsəd bir tərəfdən, tələbələrə bilikləri bilavasitə "ilk mənbədən" çatdırmaq və Geologiya İnstitutunun analitik bazasını təhsil prosesinə müasir səviyyədə cəlb etmək, digər tərəfdən isə gəncləri yaradıcılıq işinə tələbək illərindən alışdırmaqdan ibarət idi.

-Dadaş müəllim, digər ölkə alimləri ilə birgə elmi axtarışlarınız olubmu?

Əlbəttə. Bir çox illər ərzində GGİ əməkdaşları "Akademik Kurçatov", "Akademik Vernadski", "Peqas", "Vityaz", "Antares", "Kallisto" və digər elmi-tədqiqat gəmilərində Dünya okeanının geologiyası və mənimsənilməsi üzrə işlərdə fəal iştirak etmişlər. SSRİ EA Okeanologiya İnstitutu ilə birlikdə ilk dəfə olaraq pleystosen və holosenin zonal stratigrafik sxemlərinin korrelasiyası aparılmış, onların transatlantik kəsilişdə paylanması litoloji və geokimyəvi qanunauyğunluqları müəyyən edilmişdir. 2002-ci ildə İnstitutda nüvə partlayışları və zəlzələlərin monitorinqi məlumatlarının Milli Mərkəzi təşkil edilmişdir. Bu mərkəz Azərbaycan ərazisində və qovuşuq Xəzər dənizi akvatoriyasında dünya monitorinq sisteminin bir hissəsi kimi fəaliyyət göstərir və seysmoloji, radionuklid, hidroakustik və infrəsəs monitorinq aparmaq və həm monitorinq obyektləri, həm də beynəlxalq məlumatlar Mərkəzi ilə əlaqə yaratmaq məqsədi daşıyır. Bu məqsədlə İnstitutda "Nüvə sınaqlarının hərtərəfli qadağan edilməsi haqqında saziş

Təşkilatının (NSHQST, Avstriya)" texniki dəstəyi ilə Yer kürəsinin müxtəlif sahələrində yerləşmiş 325 geofiziki stansiyadan informasiya əldə etməyə və Mərkəzi Asiya və Qafqazda nüvə partlayışları və terrorizm təzahürlərinə müəyyən dərəcədə effektiv nəzarət rejimini həyata keçirməyə imkan verən sistem yara-

dılmışdır.

-Bu tədqiqatların nəticələri KIV-də vaxtaşırı yayılırmı?

İnstitutun fəaliyyəti ərzində alimlərin apardıqları tədqiqatların əsas nəticələri çoxsaylı nəşrlərdə öz əksini tapmışdır. 8 mindən çox elmi məqalə, müxtəlif konfrans, simpozium və s. materialları, o cümlədən 300-dən çox monoqrafiya və dərs vəsaiti çap edilmişdir. Bu nəşrlərdən 200-ə yaxın məqalə, bir çox monoqrafiya və kitab xaricdə işıq üzün görmüşdür. 1952-1958-ci illər ərzində yeddiciildlik "Azərbaycan geologiyası", habelə Azərbaycan Respublikasına həsr edilmiş ikicildlik "SSRİ geologiyası" (1972-1976) əsərlərinin hazırlaması və nəşri xüsusilə qeyd edilməlidir.

-Axtarışlar və yaxşı elmi nəticələr olan müəssisələrdə, adətən, elmi məktəblər meydana çıxır. Sizin İnstitutda bu cür məktəblər olubmu?

Əlbəttə. Azərbaycan elmində akademiklərimizdən Şamil Əzizbəyovun petrologiya, Mirəli Qaşqayın mineralogiya və geokimyə, Musa Əliyevin paleontologiya, Əlişrəf Əlizadənin neft-qaz geologiyası, Qambay Əlizadənin stratigrafiya, Akif Əlizadənin paleontologiya və stratigrafiya məktəbləri məşhurdur. Professorlardan Xəlil Əliyullahın, Əbdülhəmid Xəlilovun və digər alimlərin yaratmış olduqları elmi məktəblərin fəaliyyəti də xüsusilə qeyd edilməlidir. Adı çəkilən alimlərin hər birinin elmi məqalələri, monoqrafiyaları, çoxcildli əsərləri, tərtib etdikləri kitab və xəritələri Azərbaycan elminin irəli gətməsində mühüm rol oynamışdır. Həmin elm daşıyıcılarının məktəbləri əsasında və bilavasitə rəhbərliyi ilə yüzlərlə gənc alim yetişmişdir. Təkcə belə bir faktı qabardım: 2003-cü ildə Geologiya İnstitutu və Də-

fəyevi, E.A.Daidbəyovani, N.V.Paşalını, T.M.Hadiyevani və digərlerini xatırlamaq kifayətdir. Amma hazırda geologiya elminin bu mühüm və əsas istiqamətinə maraq, əfsuslar olsun ki, zəifləyib. Son illərdə Geologiya İnstitutu əməkdaşlarının sedimentologiya və sekvensstratigrafiya sahəsində xarici partnyorlarla və yaxud müstəqil surətdə həyata keçirdikləri bir sıra mühüm işlərə baxmayaraq, biz litologiya məktəbinin sıradan çıxması və çökmə süxurların petroqrafiyası, litostatigrafiya, çöküntülərin kollektor xassələrinin tədqiqi və s. kimi istiqamətlərin itirilməsi təhlükəsi sərhədində dayanmışıq. Litoloji-petroqrafik tədqiqatların aparılması üçün zəruri analitik bazanın genişləndirilməsi və yeni kadrların hazırlanması üzrə təcili tədbirlər görülməlidir. Geologiya elmimiz üçün çox vacib olan daha bir istiqamətin - bir neçə onilliklər ərzində akademik Ş.Ə.Əzizbəyov, g.-m.e.d., prof. R.N.Abdulayev, AMEA-nın müxbir üzvü H.V.Mustafayev, g.-m.e.d., prof. F.A.Axundov və digər alimlər tərəfindən yaradılmış vulkanologiya-nın itirilməsi də bizi qayğılandırır. Deyilən məktəbin indiki təmsilçiləri elmimiz üçün vacib olan bu istiqaməti canlandırmağa borcludurlar. Biz çökmə süxurların üzvi maddəsinin öyrənilməsi sahəsində keçmiş SSRİ-də ilk sıralarda olmuşuq. Hazırda isə müasir analitik avadanlığın və ixtisaslaşmış laboratoriyaların olmaması səbəbindən belə tədqiqatları aparmaq imkanından praktiki olaraq məhrumuq. Bu laboratoriyaların ən prioritetli istiqamətlərindən biri ayrı-ayrı ərazilərin və çökmə komplekslərin karbohidrogen potensialının qiymətləndirilməsi sahəsindəki tədqiqatlar olacaq. Hesab edirəm ki, üzvi maddənin geokimyasının öyrənilməsi üzrə yeni ixtisaslaşmış laboratoriyaların yaradılması çox vacibdir.

Ölkəmizin böhranlı illərində mühüm elmi istiqamət olan izotop geologiyası və geoxronologiyadan da itirdik. Bu o deməkdir ki, petrologiya, geodinamika, geokimyə, neft geologiyası, flüidodinamika, filizemələgəlmə, hidrogeologiya və başqa sahələrdə heç bir tədqiqat izotop öyrənilmələr tətbiq edilmədən keyfiyyətli və etibarlı yerinə yetirilə bilməz. AMEA-nın prezidenti, eyni zamanda GGİ-nin direktoru akademik Akif Əlizadə İnstitutda bu istiqamətin yenidən yaradılması barədə düşündür. Ümid edirik ki, son illərdə respublikamızda elmə göstərilən diqqət və praktik payğının bir nəticəsi də elm naminə qeyd edilən niyyətlərimizin reallaşması olacaq.

✎ **Şirməmməd Nəzərli**

Bakı Ekspo Mərkəzində keçirilən sərgilərdə AZƏRTAC öz stendi ilə təmsil olunur

Mayın 15-də Bakı Ekspo Mərkəzində işə başlayan 4 ixtisaslaşmış sərgidə - 25-ci Yubiley Azərbaycan Beynəlxalq Qida Sənayesi - "WorldFood Azerbaijan", 13-cü Azərbaycan Beynəlxalq Kənd Təsərrüfatı - "Caspian Agro", Xəzər Beynəlxalq Qablaşdırma, Tara, Etiket və Poliqrafiya - "Ipack Caspian" və 13-cü Qafqaz Beynəlxalq Mehmanxana, Restoran və Supermarketlər üçün Avadanlıq və Ləvazimatlar - "HOREX Caucasus" sərgilərində AZƏRTAC öz stendi ilə təmsil olunur.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər il olduğu kimi, bu dəfə də stenddə agentliyin müxtəlif illərdə hazırladığı çap və multimedia məhsulları nümayiş etdirilir.

Ekspozisiya ilə tanış olan ziyarətçilərə geniş imkanlarından bəhrələnməyə və 8 dildə xəbər yayyan AZƏRTAC-ın öz məhsullarını mətn, infoqrafika, video, audio-slaydşou və fotolent formalarında dünya informasiya məkanında yayması barədə ətraflı məlumat verilir.

Ənənəvi olaraq hər il keçirilən sərgilərin media tərəfdaşı olan AZƏRTAC-ın ekspozisiyasındakı nəşrlər, multimedia məhsulları, informasiyanın istehsalı və yayılması ilə bağlı məlumatlar maraqla qarşılanır.

Neft-qaz amilindən asılılığı azaltmaq üçün praktik addımlar atılır

Ölkə başçısı İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin

2019-cu ilin birinci rübünün yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında bildirmişdir ki, biz hazırda iqtisadiyyatımızın yeni inkişaf strategiyası üzərində işləyirik. Bu prosesə qabaqcıl beynəlxalq mütəxəssislər, alimlər cəlb ediləcək ki, yeni inkişaf strategiyamız uğurlu olsun və gözəl nəticələrə gətirib çıxarsın.

Atılan hər bir addım iqtisadiyyatın əsas sahələrindən biri hesab edilən sahibkarlığın inkişafına da geniş yol açır. Bu səbəbdəndir ki, sahibkarlıq sahəsində həyata keçirilən siyasətin önündə hər zaman yeniləşmə və modernləşmə dayanır. Dünya Bankı "Doing Business" hesabatında Azərbaycanı 25-ci yere layiq görüb. Dövlətimizin başçısı onu da vurğulayıb ki, biz il ərzində 32 pillə irəliləmişik və ən islahatçı 10 ölkə sırasında yer almışıq. "Əlbəttə, xarici investorlar, eyni zamanda, yerli sahibkarlar bunu görürlər, bilirlər və beləliklə, Azərbaycana sərmayə qoyuluşu prosesi əminəm ki, bundan sonra da təmin ediləcəkdir."

Azərbaycanın əldə etdiyi bütün bu iqtisadi uğurların əsasında dayanan əsas məsələlərdən biri də kiçik və orta sahibkarlığa ayrılan diqqət və qayğıdır. Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü, deputat Rüfət Quliyev məsələ ilə bağlı

qəzetimizə açıqlamasında bildirdi: "Biz bu gün ümumidaxili məhsulun artmasında kiçik və orta sahibkarlığın rolunun daha da artması üçün çalışırıq. Prezidentimizin də qeyd etdiyi kimi, cari ilin birinci rübündə ümumi daxili məhsul 3 faiz artmışdır. Bu bizim üçün çox gözəl nəticədir. Ancaq kifayətdirmi, təbii ki, xeyr. Azərbaycanın inkişaf dinamikası onu deməyə əsas verir ki, bu ilin sonuna kimi bu rəqəm daha da artacaq. Biz də istəyirik ki, ümumi daxili məhsulun artımında kiçik və orta sahibkarlığın payı 60 faizə çıxsın. Artıq inkişaf etmiş ölkələrdə, o cümlədən Yaponiyada, Avropada, Amerikada bu göstərici 65 faizdir və insanların məşğulluğu 70 faizdir."

Son bir ildə Azərbaycanda kiçik və orta sahibkarlığa olduqca böyük önəm verildiyini vurğulayan deputat R.Quliyev bildirdi ki, bu sahənin inkişafı üçün ölkəmizdə müxtəlif agentliklər fəaliyyət göstərir, ayrı-ayrı konsepsiyalar hazırlanır. "Hazırda uğur-

la işləyən Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA) konsepsiyası var ki, mən də onların fəaliyyətlərini yaxından izləyirəm və dəstəkləyirəm. Bu da bir daha cənab Prezidentimizin sahibkarlığın inkişafına necə böyük önəm verməsini təsdiqləyir."

Sahibkarlığın özünü də sosial bir məsələ kimi adlandıran deputat onu da qeyd etdi ki, biz nə qədər kiçik və orta sahibkarlığı çalışıb inkişaf etdirsək bir o qədər sosial məsələlərimiz sürətlə həll olunacaq. "Sahibkarlığın inkişafı işsizliyin azalması, insanların rifah halının yüksəlməsi və eyni zamanda, büdcədə vəsaitin artması deməkdir. Biz gələcək iqtisadiyyatımızın artışıni qeyri-neft sektorunun, eləcə də kiçik və orta sahibkarlığın ümumi daxili məhsulda payının artırılmasının hesabına daha da inkişaf etdirəcəyik"

Nilufər Mustafazadə, "iki sahil"

İRAQDA NEFT HASILATI ARTIB

2010-cu ildən bəri İraqda neft hasilatı iki dəfəyədək artıb, dünya neftinin 5%-i İraqda hasil edilib. Ötən onillikdə 12-ci yerdə olan İraq son illər hasilat həcminə görə İranı ötərək, dünya üzrə dördüncü yerdə qərarlaşıb.

İraqda neft istehlakı da son illərdə 50 % yüksəlib. Buna baxmayaraq, ölkədə yerli tələbatı ödəmək üçün lazım gəldiyindən altı dəfə artıq neft hasil edilir.

İraq Səudiyyə Ərəbistanından sonra OPEK-in ikinci ən böyük hasilatçısıdır və təsdiq olunmuş neft rezervlərinin həcminə görə, dünya üzrə beşinci yerdədir.

İraq hökuməti BP, "Lukoil", "ExxonMobil", "Shell" kimi enerji nəhəngləri ilə əməkdaşlıq sayəsində ölkənin diqqətdən kənar qalan yataqlarını işə salaraq, rezervləri uğurla genişləndirib.

TƏMİR EMAL VƏ İXRACI AZALDA BİLƏR

Malayziyanın "Petro-nas" dövlət enerji şirkəti müvəqqəti olaraq "Sabah Sarawak" kəmərinə təmirə bağlayıb. Sözügedən kəmərin Saravak əyalətində "Bintulu" kompleksini mayeləşdirilmiş təbii qazla təmin edir. Kimanisdən Saravaka mayeləşdirilmiş təbii qaz daşıyan 500 kilometrlik kəmərdə may ayının birindən təmir işlərinə başlanılıb. Təmirin iki ay davam edəcəyi bildirilir.

"Röyter" agentliyinin yaydığı məlumatda bildirilir ki, təmir ölkənin başlıca emal müəssisələrindən biri olan "Bintulu" zavodunda emalın aşağı düşməsinə və eyni zamanda, Malayziyadan mayeləşdirilmiş təbii qaz ixracının azalmasına səbəb olacaq.

AzKİF və "CaspianTech" saziş imzalayıb

Mayın 15-də Azərbaycan Kiber İdman Federasiyası və "CaspianTech" QSC arasında əməkdaşlıq haqqında Sazişin imzalanma mərasimi keçirilib. Sazişi Federasiyanın prezidenti Ramil Əliyev və "CaspianTech" QSC-nin direktoru Vüsal Məmmədov imzalayıblar.

İmzalanma mərasimində Kiber İdman Federasiyasının prezidenti Ramil Əliyev bildirib ki, iki təşkilat arasında əməkdaşlıq ölkəmizdə kiber idmanın daha dinamik və müntəzəm inkişafına xidmət edəcək, ölkəmizin və kiber idmançılarımızın nüfuzlu beynəlxalq yarışlarda iştirak imkanlarını genişləndirəcək və bütövlükdə yerli infrastrukturun və kiber idman icmasının inkişafına kömək edəcəkdir. "CaspianTech" QSC Azərbaycanda idmanın inkişafına hər zaman böyük diqqət ayırmışdır. Bu məqsədlə yaşadığımız rəqəmsal

dövrün öndə gedən idman növlərindən olan kiber idmanın daha da inkişaf etdirilməsinə inanır və dəstəkləyir.

R.Əliyev qeyd edib ki, AzKİF 2011-ci ildə təsis olunmuşdur və eyni ildən Beynəlxalq Kiber İdman Federasiyasının (International e-Sport Federation) üzvüdür. Azərbaycan bu təşkilata üzv olan regionda birinci, postsovet məkanında ikinci ölkədir. İeSF-ə üç illik üzvlük müddətində Azərbaycan bu qurumda yüksək səviyyədə təmsil olunub və ölkəmizə kompyuter idmanı üzrə 6-cı dünya çempionatını (The 6th Esport World Championship 2014, Baku) təşkil etmək həvalə olunub. Dünyanın 33 ölkəsini təmsil edən 300-dən artıq idmançının qatıldığı dünya çempionatının təşkili International eSports Federation və tədbir iştirakçıları tərəfindən yüksək qiymətləndirilmiş və Azərbaycan bu günədek belə yüksək səviyyəli

kiber idman yarışlarının təşkili üçün nümunə olaraq qalmaqdadır.

Ramil Əliyev xüsusi olaraq vurğulayıb ki, hal-hazırda AzKİF Gənclər və İdman Nazirliyi ilə birlikdə kompyuter oyunları üzrə XIII milli çempionatının keçirilməsi üçün hazırlıq işlərini başa çatdırır.

"CaspianTech" QSC-nin direktoru Vüsal Məmmədov bildirib ki, "CaspianTech" QSC (daha öncə "Azerteltek" QSC olmuşdur) Azərbaycanın idman mərc oyunları sektorunda investisiya potensialını qiymətləndirmək məqsədi ilə 19 yanvar 2010-cu il tarixində təsis edilmiş və ticarət nişanı olan "TOPAZ" 2011-ci ildə Azərbaycanda ilk və yeganə qanuni idman mərc oyunu operatoru kimi fəaliyyətə başlamışdır. "TOPAZ" markası yaranan dövrdən bu zamanadək idmanın inkişafına xüsusi dəstəkçi olaraq 2012-ci ildən etibarən Azərbaycan Premyer Liqasının sponsoru, müxtəlif federasiyaların xüsusi dəstəkçisidir. 2011-ci ildən bu günədək müxtəlif idman növlərinə 131 milyon manat investisiya yatırılıb. Eyni zamanda, həm də vergi ödəyicisidir. Bu günədək 175 milyon manat vergi ödəyib. Cari ildə ödədiyi verginin həcmi 12,5 milyon manat olub.

Vüsal Məmmədov qeyd edib ki, bundan başqa, "CaspianTech" QSC hal-hazırda müxtəlif layihələr üzərində çalışaraq Azərbaycanda fərqli idman növlərinin inkişafına səy göstərir.

Şəmsiyyə Əliyeva, "iki sahil"

SOCAR-ın TENDERLƏRİ

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

“Azneft” İstehsalat Birliyi

stendlərə olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə açıq satınalma müsabiqəsi (11003AM-19) üzrə zərflərin açılış tarixlərini uzadaraq yenidən elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət;
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * Müsabiqə təklifi.

Müسابiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 29.05.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan və ya rus dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müسابiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müسابiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son gününədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə təklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

* Müsabiqə təklifi bir əsl və 1 surəti olmaqla 06.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-a qədər zərflərin açılış zalında Satınalmalar qrupuna təqdim olunmalıdır. İddiaçının nümayəndələri qeydiyyatdan keçmələri üçün ən az yarım saat öncədən Satınalan təşkilata gəlməlidir.

* Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

* İştirakçının inzibati binaya buraxılışını təmin etmək üçün müraciət məktubunda iddiaçı şirkəti təmsil edəcək şəxsin adı, soyadı, vəzifəsi mütləq qeyd olunmalıdır.

* İddiaçının müسابiqədə təmsil edəcək şəxsə bağlı sonradan edilən dəyişiklik qəbul olunmayacaqdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

* Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan və ya rus dilində əldə etmək istəyənlər 118 AZN (ƏDV daxil) və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dövrəli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I qrafasında göstərilmiş tarixədək heftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,
Müştəri xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: IBAZAZ2X

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Müqavilənin icra müddəti:

* Satınalma müqaviləsinin təchizat 90 gün ərzində icra olunması tələb olunur\

V. Müsabiqə təklifinin təminatı:

* İddiaçının müسابiqə təklifinin ümumi qiymətinin 1%-i miqdarında təminat tələb olunur. (tələb olunmur)

* Bank qarantiyalarının əsl müسابiqə zərfində müسابiqə təklifi ilə birlikdə təqdim edilməlidir. Əks təqdirdə satınalan təşkilat belə təklifi rədd etmək hüququnu özündə saxlayır.

* Qarantiyayı vermiş maliyyə təşkilatı Azərbaycan Respublikasında və/və ya beynəlxalq maliyyə əməliyyatlarında qəbul edilən olmalıdır. Satınalan təşkilat etibarlı hesab edilməyən bank qarantiyaları qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır.

* Əgər satınalma müسابiqəsində iştirak etmək istəyən şəxslər digər növ təminat (akkreditiv, qiymətli kağızlar, satınalan təşkilatın müسابiqəyə dövlət sənədlərində göstərilmiş xüsusi hesabına pul vəsaitinin köçürülməsi, depozitlər və digər maliyyə aktivləri) təqdim etmək istədikdə təminat növünün mümkünlüyü barədə elanda göstərilmiş əlaqələndirici şəxsə əvvəlcədən sorğu verməlidir və razılıq əldə etməlidir.

* Avans ödənişin təminatının məbləği ən azı ödəniləcək avans məbləğinə bərabər olacaqdır.

* Müqavilənin yerinə yetirilməsi təminatı satınalma müqaviləsinin qiymətinin 5 (beş) %-i məbləğində tələb olunur.

* Hazırkı satınalma əməliyyatı üzrə Satınalan təşkilat tərəfindən ən çoxu 30%-ə qədər avans ödənişinin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulur

VI. Satınalan təşkilatın ünvanı:

AZ1000, Bakı şəhəri, Səbail rayonu; Neftçilər prospekti 73; SOCAR, “Azneft” İB

Əlaqələndirici şəxs:

Qasimov Vüqar
Satınalmalar və Təchizat şöbəsi, mühəndis
korporativ telefon nömrəsi: +99412 521 00 00 - 11 382 (daxili)
korporativ mobil nömrəsi: +99450 841 13 82
korporativ faks nömrəsi: +99412 521 11 72
korporativ elektron ünvanı: Vuqar.Qasimov@socar.az

VII. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices>)

VIII. Müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılış 06.06.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

IX. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müسابiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə bilər:

<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

“Azneft” İstehsalat Birliyinin Satınalmalar qrupu

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

“Azneft” İstehsalat Birliyi

nasoslara olan tələbatı təmin etmək məqsədi ilə açıq satınalma müsabiqəsi (11021AM-19) üzrə zərflərin açılış tarixlərini uzadaraq yenidən elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət;
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * Müsabiqə təklifi.

Müسابiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 27.05.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan və ya rus dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müسابiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müسابiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son gününədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə təklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

* Müsabiqə təklifi bir əsl və 1 surəti olmaqla 04.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-a qədər zərflərin açılış zalında Satınalmalar qrupuna təqdim olunmalıdır. İddiaçının nümayəndələri qeydiyyatdan keçmələri üçün ən az yarım saat öncədən Satınalan təşkilata gəlməlidir.

* Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

* İştirakçının inzibati binaya buraxılışını təmin etmək üçün müraciət məktubunda iddiaçı şirkəti təmsil edəcək şəxsin adı, soyadı, vəzifəsi mütləq qeyd olunmalıdır.

* İddiaçının müسابiqədə təmsil edəcək şəxsə bağlı sonradan edilən dəyişiklik qəbul olunmayacaqdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

* Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan və ya rus dilində əldə etmək istəyənlər 236 AZN (ƏDV daxil) və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dövrəli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I qrafasında göstərilmiş tarixədək heftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: IBAZAZ2X

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Müqavilənin icra müddəti:

* Satınalma müqaviləsinin təchizat 60 gün ərzində icra olunması tələb olunur

V. Müsabiqə təklifinin təminatı:

* İddiaçının müسابiqə təklifinin ümumi qiymətinin 1%-i miqdarında təminat tələb olunur. (ayrı zərfdə təqdim edilməlidir)

* Bank qarantiyalarının əsl müسابiqə zərfində müسابiqə təklifi ilə birlikdə təqdim edilməlidir. Əks təqdirdə satınalan təşkilat belə təklifi rədd etmək hüququnu özündə saxlayır.

* Qarantiyayı vermiş maliyyə təşkilatı Azərbaycan Respublikasında və/və ya beynəlxalq maliyyə əməliyyatlarında qəbul edilən olmalıdır. Satınalan təşkilat etibarlı hesab edilməyən bank qarantiyaları qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır.

* Əgər satınalma müسابiqəsində iştirak etmək istəyən şəxslər digər növ təminat (akkreditiv, qiymətli kağızlar, satınalan təşkilatın müسابiqəyə dövlət sənədlərində göstərilmiş xüsusi hesabına pul vəsaitinin köçürülməsi, depozitlər və digər maliyyə aktivləri) təqdim etmək istədikdə təminat növünün mümkünlüyü barədə elanda göstərilmiş əlaqələndirici şəxsə əvvəlcədən sorğu verməlidir və razılıq əldə etməlidir.

* Avans ödənişin təminatının məbləği ən azı ödəniləcək avans məbləğinə bərabər olacaqdır.

* Müqavilənin yerinə yetirilməsi təminatı satınalma müqaviləsinin qiymətinin 5 (beş) %-i məbləğində tələb olunur.

* Hazırkı satınalma əməliyyatı üzrə Satınalan təşkilat tərəfindən ən çoxu 30%-ə qədər avans ödənişinin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulur.

VI. Satınalan təşkilatın ünvanı:

AZ1000, Bakı şəhəri, Səbail rayonu; Neftçilər prospekti 73; SOCAR, “Azneft” İB

Əlaqələndirici şəxs:

Qasimov Vüqar
Satınalmalar və Təchizat şöbəsi, mühəndis
korporativ telefon nömrəsi: +99412 521 00 00 - 11 382 (daxili)
korporativ mobil nömrəsi: +99450 841 13 82
korporativ faks nömrəsi: +99412 521 11 72
korporativ elektron ünvanı: Vuqar.Qasimov@socar.az

VII. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices>)

VIII. Müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılış 04.06.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

IX. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müسابiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə bilər:

<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

“Azneft” İstehsalat Birliyinin Satınalmalar qrupu

SOCAR-ın TENDERLƏRİ

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

“Azəriqaz” İstehsalat Birliyi

müxtəlif təyinatlı mallara və yükqaldırıcı vasitələrə (lotlar üzrə) olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə açıq satılma müsabiqəsi (29016-19) elan edir.

Lot 1: müxtəlif təyinatlı mallar

Lot 2: yükqaldırıcı vasitələr

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * - Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət;
- * - İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * - Müsabiqə təklifi (müsabiqə təklifləri zərflərinin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 təqvim günü qüvvədə olmalıdır).

* Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 11.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan, ingilis və ya rus dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əslə müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son günü-nədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Satın alınan mallar üzrə müsabiqə təklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

* Müsabiqə təklifləri hər iki lot üzrə bir əslə və iki surəti olmaqla 18.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 10:45-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır.

* Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

III. Keçiriləcək müsabiqənin iştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

* Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan, ingilis və ya rus dilində əldə etmək istəyənlər:

Lot 1 üçün 118 AZN (ƏDV daxil),

Lot 2 üçün 59 AZN (ƏDV daxil),

və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dövrəli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsdən elanın I qrafasında göstərilmiş tarixədək həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: IBAZAZ2X

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Müqavilənin icra müddəti:

Satınalma müqaviləsinin hər iki lot üzrə 60 təqvim günü ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

V. Təltif olunacaq müqavilə üzrə icazə verilən maksimum avans həddi müqavilə dəyərinin 30%-i qədər ola bilər.

VI. Satınalan təşkilatın ünvanı:

AZ1025; Bakı şəhəri; Xətai rayonu; Yusif Səfərov küçəsi, 23

Əlaqələndirici şəxs:

Nəsimi Sultanov.

“Azəriqaz” İB-nin Satınalmaların təşkili şöbəsinin böyük mühəndisi

+994125210000 (daxili 29694)

nasimi.sultanov@socar.az

VII. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices>)

VIII. Müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılışı 18.06.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə LOT 1 üzrə saat 11:00-da, LOT 2 üzrə isə saat 11:15-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

IX. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə biləcək:

<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

“Azəriqaz” İB-nin Satınalmalar qrupu

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

“Azəriqaz” İstehsalat Birliyi

Generatorlara, qaynaq aqreqlarına və PE qaynaq aparatlarına (lotlar üzrə) olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə açıq satılma müsabiqəsi (29017-19) elan edir.

Lot 1: Generatorlar və qaynaq aqreqları

Lot 2: PE qaynaq aparatları

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * - Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət;
- * - İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * - Müsabiqə təklifi (müsabiqə təklifləri zərflərinin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 təqvim günü qüvvədə olmalıdır).

* Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 11.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan, ingilis və ya rus dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əslə müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son günü-nədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Satın alınan mallar üzrə müsabiqə təklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

* Müsabiqə təklifləri hər iki lot üzrə bir əslə və iki surəti olmaqla 18.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır.

* Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

III. Satın alınan mallar üzrə iştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

* Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan, ingilis və ya rus dilində əldə etmək istəyənlər:

Lot 1 üçün 118 AZN (ƏDV daxil),

Lot 2 üçün 118 AZN (ƏDV daxil).

və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dövrəli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsdən elanın I qrafasında göstərilmiş tarixədək həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: IBAZAZ2X

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Müqavilənin icra müddəti:

Satınalma müqaviləsinin hər iki lot üzrə 60 təqvim günü ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

V. Təltif olunacaq müqavilə üzrə icazə verilən maksimum avans həddi müqavilə dəyərinin 30%-i qədər ola bilər.

VI. Satınalan təşkilatın ünvanı:

AZ1025; Bakı şəhəri; Xətai rayonu; Yusif Səfərov küçəsi, 23

Əlaqələndirici şəxs:

Nəsimi Sultanov.

“Azəriqaz” İB-nin Satınalmaların təşkili şöbəsinin böyük mühəndisi

+994125210000 (daxili 29694)

nasimi.sultanov@socar.az

VII. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices>)

VIII. Müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılışı 18.06.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə LOT 1 üzrə saat 11:30-da, LOT 2 üzrə isə saat 12:00-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

IX. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə biləcək:

<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

“Azəriqaz” İB-nin Satınalmalar qrupu

ABŞ-ın xarici siyasətində ikiləşmə: proses daha da dərinləşir

Vaşinqton administrasiyasının xarici siyasi kursunda yeni meyillərin meydana gəldiyi barədə təhlili yazılar tez-tez dərc olunur. Bu məsələ müxtəlif aspektlərdən analiz edilir. Belə bir fikir yaranır ki, hazırda ABŞ rəhbərliyi vahid mövqedən çıxış edə bilmir, bu isə dünya siyasi arenasında ciddi problemlərə səbəb olur. Demək olar ki, bütün qitələrdə Vaşinqtonun yeritdiyi siyasət uğursuz olur. Avropada ondan narazı olanlar az deyil. Asiyada böyük dövlətlərin Amerika ilə problemləri məlumdur. Latın Amerikasında Venesuela məsələsi fikirləri qarışdırıb. Yaxın Şərqdə Suriya, İraq və İran problemlərinin necə həll olunacağı məlum deyil. Digər faktlar da ortaya sual çıxarır: belə davam etsə, global miqyasda hansı geosiyasi trendlər meydana gələ bilər? Həmin kontekstdə mövzu üzərində geniş dayanmağı lazım bildik.

Pompeo və Bolton: iki "qırğı"nın bir hədəfi

Ekspertlər Amerikanın xarici siyasətini təhlil edərkən daha çox ziddiyyətlərdən bəhs edirlər. D.Trampın prezident seçilməsindən sonra dünyanın ən qüdrətli dövlətinin atdığı addımlarda uyğunluqdan çox, vahid mövqeni ifadə etməyən və qeyri-ardıcıl prosesin əlamətləri gözü çarpır. Bu qənaət həmin mövzuya həsr edilmiş analitik yazılarda çox müxtəlif əsaslara görə əldə edilir. Burada C.Nayın "Amerikanın yumşaq gücü"ünə xarakterizə edən zaman gəldiyi nəzəri qənaətlərdən tutmuş, "realpolitik"ə qədər geniş çalarlı yanaşmalar mövcuddur (bax: məs., Joseph S.Nye. American Soft Power in the Age of Trump / "Project Syndicate", 6 may 2019). Məhz onların ümumi mənzərəsi belə bir tezis irəli sürməyə imkan verir: ABŞ-ın xarici siyasəti məqsəd və məzmunca ikiləşməyə doğru gedir!

Bunun səbəbi kimi D.Trampın komandasında vahid mövqenin olmaması göstərilir. Belə ki, Amerika rəhbərliyində "qırğılar" adlandırılan və çox sərt siyasi kursun tərəfdarı olan kadrlar üstünlük təşkil edirlər. İlk sırada M.Pompeonun və C.Boltonun adı çəkilir. Xarici siyasətdə özünü göstərən sərtləşmə həmin kadrlarla əlaqələndirilir. Belə bir fikir ifadə edilir ki, D.Tramp, əslində, başqa ölkələrə hərbi müdaxilənin tərəfdarı deyil. Onun İraqdan, Suriyadan və Əfqanıstandan amerikalı əsgərlərini çıxarmaqla bağlı verdiyi vədləri xatırladırlar. Doğrudan da, D.Tramp bu istiqamətdə addımlar atmağa cəhd göstərir. Lakin son anda hansısa qüvvə prosesin reallaşmasına mane olur.

Suriyada məhz belə oldu. Türkiyə prezidenti R.T.Ərdoğanla telefon danışığında D.Tramp Suriyadan əsgərləri çıxaracağını vəd etdi. Ancaq ətrafdan ona güclü təzyiqlər oldu və fikrini hələlik həyata keçirməyib. Əksinə, yayılan informasiyalara görə, amerikalılar bir qədər başqa statusda Suriyada radikal qruplara

yardım edirlər. İndi onlar qondarma dövlət qurmaqla məşğuldurlar.

İraqda da eyni vəziyyətdir. Vaşinqtonun bu ölkədən çəkilmək niyyəti yoxdur. Əksinə, İraqa indiki qonşu ərazilərə hərbi nəzarət etmək məkanı kimi baxırlar. ABŞ-ın rəhbərliyi məhz İraqa gizli səfərlər edir, orada hərbiçilərlə görüşür və faktiki olaraq, Yaxın Şərqin böyük bir ərazisinə nəzarətin məsuliyyətini onların daşdığını ifadə edirlər. Əfqanıstanda analoji vəziyyət mövcuddur. Burada da Amerikanın hərbi qüvvələri ölkədəki vəziyyətə nəzarəti əldən vermək fikrində deyillər. Terrorla mübarizə adı altında müxtəlif üsullarla burada möhkəmlənməkdədirlər. Belə görünür ki, D.Tramp Əfqanıstandan da əsgərlərini çıxarılmasını reallaşdırma bilməyəcək.

Bütün bunlara son vaxtlar Venesuela və Sudan ətrafında yaranmış gərginlik də əlavə olunub. Daha çox Venesuela məsələsi Amerikanın xarici siyasətinin predmetinə çevrilib. Venesuelada hakimiyyət dəyişikliyinə baş tutmasında D.Trampın M.Pompeonu və C.Boltonu günahlandırdığı bildirilir. Amerika prezidenti isə C.Boltonun aqressivliyini cilovlamağa çalışdığını yazıb. Bu fikri əsas tutaraq, ekspertlər hesab edirlər ki, Vaşinqtonun siyasi kursunda ikiləşmə meydana gəlir. Yəni artıq D.Tramp ətrafındakı "qırğılar"dan şübhəlidir.

Nəhayət, İran və Şimali Koreya məsələsində də fikir ayrılığının bəhs edilir. C.Bolton bir neçə gün öncə bəyanat vermişdi ki, Fars körfəzinə əlavə hərbi qüvvə göndərilər və İran hər hansı addım atsa, "amansızcasına cavab veriləcək". "Amansızcasına" ifadəsi güzgü etmədən və dərhal

İrana hərbi zərbə endirilməsini nəzərdə tutur. Eyni ifadələri bir neçə ay öncə D.Tramp Şimali Koreya ilə bağlı da işlətməmişdi. Onda ABŞ dövlət başçısı Koreyanı xalq və dövlət kimi yer üzündən siləcəklərini demişdi. Bu da KİV-lərin etirazına səbəb olmuşdu. Lakin məhz bu cür çıxışdan sonra Şimali Koreya Amerika ilə danışıqlara başladı. İran isə bunu etmir. Onun fonunda sanki Vaşinqtonda "qırğılar"ın mövqeyi möhkəmlənir.

Dünya siyasəti: yeni risklər və xaosə revac verən amillər

Bununla yanaşı, yenə də Venesuela məsələsi "qırğılar"ın kefini pozur. Çünki D.Tramp Venesuelada prezident N.Maduronun gücünü amerikalıların düzgün hesablamadığı qənaətinə gəlib. Konkret olaraq, "qırğılar"ın prezidentə yanlış və şişirdilmiş məlumat verdiyi ifadə edilir. Onlar Venesuelada çox qısa bir zamanda hakimiyyəti dəyişə biləcəkləri haqqında D.Trampa danışib onu inandırdılar. Hadisələr isə tamamilə başqa mənzərəni ortaya qoydu. Muxalifətin lideri hakimiyyət dəyişikliyinə baş tutmadığını etiraf edib və Vaşinqtondan yardım istəyib. Bununla Amerika hərbi müdaxilə edib-etməmək arasında seçim etməyə məhkum olub. Bunu reallaşdırmaq asan deyil. Çünki Venesuelaya hərbi yardım göstərən başqa böyük dövlətlər var.

İndi amerikalılar ehtiyat edirlər ki, İran daha çətin rəqib ola bilər. Çünki Tehran ballistik raketlərə belə malikdir. Onların xüsusi hazırlanmış hərbi kontingenti mövcuddur və bir neçə ildir ki, Yaxın Şərqdə odun-alovun içindədirlər. Buna baxmayaraq, C.Boltonun aqressiv bəyanatları və İranı hədələməsi də faktdır. Deməli, iki böyük dövlət hansısa

bir nöqtədə toqquşa bilər. Məhz bu məqamda Amerikanın Suriya, Əfqanıstan, İraq və Venesueladan sonra İran məsələsində uğur əldə edə bilməməsi onun beynəlxalq imicinə zərbə ola bilər. Bu isə bumeranq effekti ilə Vaşinqtonun siyasi kursunda ciddi problemlər meydana gətirə bilər. Türkiyə ilə münasibətlərin də qeyri-müəyyənliyə düşməsi fonunda bu, kifayət qədər riskli görünür.

Əslində, Vaşinqtonun xarici siyasətində vahid mövqenin olmadığını təsdiqləyən ən açıq nümunələrdən biri Amerikanın strateji müttəfiq adlandırdığı Türkiyəyə olan münasibətdir. Faktıdır ki, son illər Türkiyə istiqamətində ABŞ rəhbərliyi ziddiyyətli addımlar atır. Bir tərəfdən, Ankaranın strateji əhəmiyyətindən bəhs edir, digər tərəfdən isə həm Türkiyəyə qarşı olan terror qrupları-

na dəstək verir, həm də onu hərbi baxımdan müdafiəsiz buraxmağa istiqamətlənmiş addımlar atır. Konkret olaraq, Amerika Suriya və İraqda yuva salmış PKK, PYD/YPG terror qruplaşmalarını silahlandırır.

Eyni zamanda, Türkiyənin özünün hava hücumundan müdafiə sisteminin yaradılmasına ciddi şəkildə mane olmağa çalışır. ABŞ-ın istehsal etdiyi "Patriot" raket sistemlərini Ankaraya verməkdən imtina etdi. Əvəzində, Türkiyə Rusiyadan "S-400" raket komplekslərini aldı. Ancaq bu barədə müqavilə imzalanana kimi, Vaşinqton əks-hücum keçdi. Onun addımlarından aydın olur ki, təzyiqlə Türkiyəni fikrindən döndərmək niyyətindədir. Lakin Türkiyə birmənalı şəkildə böyük dövlət olduğunu və suveren addımlar atdığını sübut etdi. Konkret olaraq, Ankara "S-400"-lərlə bağlı fikrini dəyişməyəcək. Bunu, deyəsən, amerikalılar anlamaya başlayıblar. İndi Vaşinqton Ankaraya dalbadal öz raket sistemlərini təklif edir. Çalışır ki, Türkiyənin özü bu cür sistemlər istehsal edə bilmək səviyyəsinə yüksəlsin. Ekspertlər isə əmindirlər ki, Ankaranı heç kimse mövqeyindən döndərə bilməyəcək. Bununla Türkiyə istiqamətinin ABŞ-ın xarici siyasətində möhkəm bir faktora çevrildiyini qəbul etmək lazım gəldiyi aydın olur.

Deiyənləri eyni məntiqi sapa düzəldə, ekspertlərin gəldikləri qənaətin xeyli əsası olduğunu görürük. Doğrudan da, Vaşinqton xarici siyasətdə ardıcıl və ədalətli görünmür. Bu sahədə çalışanlar arasında fikir ayrılığı getdikcə daha qabarıq surətdə özünü göstərir. Bütün prinsiplə məsələlərdə Amerikanın atdığı addımlar meydana əlavə çətinliklər çıxarır.

Bu, Avropada, Afrikada, Latın Amerikasında, Asiya-Sakit okean regionunda, Yaxın Şərqdə özünü göstərir. Belə çıxır ki, məsələ Amerika üçün ciddi məzmun kəsb etməyə başlayıb. Yaxın Şərqdə müəyyən siyasi qüvvələrin maraqlarına uyğun siyasət yeritmək, yalnız gizli dairələrdə rəğbət oyada bilər, lakin bu, Amerikanın dünyanın ən qüdrətli dövləti imicinə ciddi zərbədir. Əsrlərdir, dünya miqyasında fəaliyyət göstərən, ədalətli mövqeyə tutmağa çalışan bir ölkənin indiki hansısa məhdud dairələrin təsiri altında olması liderliyə başucalıq gətirmir. Hətta həmin dairənin adı "qırğı" olsa belə! Bircə, Amerikanın xarici siyasətində ikiləşmə yaranan bu faktorun zərəri getdikcə daha çox ola bilər.

Newtimes.az

15 MİN QALON NEFT SIZIB

Amerika Birləşmiş Ştatlarının Renville əyalətində boru xəttində baş verən sızma nəticəsində 15000 qalon neft sızaraq ətrafa yayılıb. Baş verən hadisə canlı təbiətə heç bir mənfi təsir göstərməyib.

Dövlət Neft və Qaz Departamentinin verdiyi məlumata görə, sızma nəticəsində 360 barrel şor su ilə qarışıq neft sızaraq Sherwood adlı ərazinin 2 mil şimalına qədər çatıb.

"İki sahil" "bismarcktribune.com" saytına istinadən xəbər verir ki, dövlət müfəttişi hadisə ilə əlaqədar əraziyə çatıb və əraziyə təmizləmə işləri ilə bağlı monitorinq aparılacaq.

SOCAR-ın TENDERLƏRİ

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

“Azəriqaz” İstehsalat Birliyi

Hava kompressorlarına olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə açıq satınalma müsabiqəsi (29018-19) elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * - Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət;
- * - İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * - Müsabiqə təklifi (müsabiqə təklifləri zərflərinin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 təqvim günü qüvvədə olmalıdır).

Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 11.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan, ingilis və ya rus dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son günündə Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Satın alınan mallar üzrə müsabiqə təklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

* Müsabiqə təklifləri bir əsl və iki surəti olmaqla 18.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 12:00-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır.

* Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

III. Keçiriləcək müsabiqənin iştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

* Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan, ingilis və ya rus dilində əldə etmək istəyənlər 118 AZN (ƏDV daxil) və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dövrəli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I qrafasında göstərilmiş tarixdə həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: İBAZAZ2X

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Müqavilənin icra müddəti:

Satınalma müqaviləsinin 60 təqvim günü ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

V. Təltif olunacaq müqavilə üzrə icazə verilən maksimum avans həddi müqavilə dəyərinin 30%-i qədər ola bilər.

VI. Satınalan təşkilatın ünvanı:

AZ1025; Bakı şəhəri; Xətai rayonu;
Yusif Səfərov küçəsi, 23
Əlaqələndirici şəxs:
Nəsimi Sultanov.
“Azəriqaz” İB-nin Satınalmaların təşkili şöbəsinin böyük mühəndisi
+994125210000 (daxili 29694)
nasimi.sultanov@socar.az

VII. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices>)

VIII. Müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılışı 18.06.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə saat 12:30-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

IX. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə biləcək:

<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

“Azəriqaz” İB-nin Satınalmalar qrupu

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

Geofizika və Geologiya İdarəsi

müxtəlif növ mal-materiallara olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə açıq satınalma müsabiqəsi (12008-19) üzrə zərflərin açılış tarixinin uzadıldığını elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət;
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * Müsabiqə təklifi.

Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 27.05.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 16:30-a qədər Azərbaycan və ya ingilis dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son günündə Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə təklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

* Müsabiqə təklifi bir əsl və iki surəti olmaqla 03.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 10:30-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır.

* Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

* Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan və ya ingilis dilində əldə etmək istəyənlər 177 manat (ƏDV daxil olmaqla). Ödəniş edərək ödənişi təsdiq edən bank tapşırığında açıq satınalma prosedurunun nömrəsi qeyd olunmalıdır.

və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dövrəli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I qrafasında göstərilmiş tarixdə həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 16:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: İBAZAZ2X

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Bank təminatı:

- * Bank təminatı: (Tələb olunmur)
- * İddiənin təqdim etməli olduğu müsabiqə təklifinin təminatı müsabiqə təklifinin ümumi qiymətinin 1 (bir) %-i miqdarında tələb olunur. (Tələb olunmur)
- * Avans ödənişin təminatının məbləği ən azı ödəniləcək avans məbləğinə bərabər olmalıdır. (Tələb olunmur)
- * Müqavilənin yerinə yetirilməsi təminatı satınalma müqaviləsinin qiymətinin 5% (beş) məbləğində müəyyənləşdirilir. (Tələb olunmur)
- * Bank qərantiyalarının əsl müsabiqə zərfində müsabiqə təklifi ilə birlikdə təqdim edilməlidir. Əks təqdirdə satınalan təşkilat belə təklifi rədd etmək hüququnu özündə saxlayır. (Tələb olunmur)
- * Qarantianı vermiş maliyyə təşkilatı Azərbaycan Respublikasında və/və ya beynəlxalq maliyyə əməliyyatlarında qəbul edilən olmalıdır. Satınalan təşkilat etibarlı hesab edilməyən bank qərantiyaları qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır. (Tələb olunmur)
- * Əgər satınalma müsabiqəsində iştirak etmək istəyən şəxslər digər növ təminat (akkreditiv, qiymətli kağızlar, satınalan təşkilatın müsabiqəyə dövrə sənədlərində göstərilmiş xüsusi hesabına pul vəsaitinin köçürülməsi, depozitlər və digər maliyyə aktivləri) təqdim etmək istədikdə təminat növünün mümkünlüyü barədə elanda göstərilmiş əlaqələndirici şəxsə əvvəlcədən sorğu verməlidir və razılıq əldə etməlidir. (Tələb olunmur)
- * Təltif olunacaq müqavilə üzrə icazə verilən maksimum avans həddi müqavilə dəyərinin 30%-dən çox olmamalıdır.

V. Müqavilənin icra müddəti:

* Satınalma müqaviləsinin 30 (otuz) təqvim günü ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

VI. Satınalan təşkilatın ünvanı:

Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, N.Nərimanov rayonu, Heydər Əliyev pr-ti 83 A AZ1033 (indeks),
Əlaqələndirici şəxs:
Güləy İbrahimova
Satınalmaların təşkili şöbəsi, mühəndis.
Telefon: (+99 412) 521-04-17
Faks: (+99 412) 521-04-17
gulay.brahimova@socar.az
ilyas.baqiyev@socar.az

VII. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices>)

VIII. Müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılışı 03.06.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

IX. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə biləcək:

<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

Geofizika və Geologiya İdarəsinin Satınalmalar qrupu

NEFT TARİXİMİZ...

AZƏRBAYCAN NEFT SƏNAYESİ
SOVET HAKİMİYYƏTİ DÖVRÜNDƏ

(1 9 2 0 A P R E L - 1 9 9 1 D E K A B R)

Sovet Rusiyasının hərbi təcavüzü nəticəsində AXC-nin süqutu və neft sənayesinin milliləşdirilməsi

⇒ Əvvəli ötən saylarda

H.Deterdinq Bakı neftini ələ keçirmək planlarında bütün mümkün olan və olmayan vasitələrə əl atırdı. O, 1931-1932-ci illərdə təkcə Rusiya Ümumhərbi İttifaqının hərbi kurslarına 50 min frank həcmində vəsait ayırmışdı. Bundan əlavə, o, bu işə vaxtı ilə Bakı neftindən milyonlar qazanmış Gülbekyanı, Qukasovu Daşnak partiyasının rəhbərlərindən biri Dro Kananyanı, Navosarunyani, Qaqçıyanı, Sergey Turekçıyanı və digərlerini cəlb etmişdi. Onların əksəriyyəti XX əsrin 30-cu illərində Bakı neft mədənlərinin məhv edilməsi üçün xüsusi təlim keçmiş və hazırlıq görmüşdülər. 1933-cü ildə Almaniyada faşistlərin hakimiyyətə gəlməsi ermənilərin fəallığını daha da artırdı. Alman faşistlərinin köməyinə gələn "Daşnak-sutyun" partiyası Bakı neftini ələ keçirmək üçün hər cür təxribatlar törətməyə razılıq verdi. 30-cu illərin ikinci yarısında Bakıya gələn gestapo şefi Henrix Müller H.Himlerin tapşırığı ilə Bakı neft rayonu haqqında müfəssəl məlumat topladığını söyləmişdi. 1938-ci il oktyabrın 17-də "Krauze" ləqəbi ilə Bakıya gələn H.Müller və onun əməkdaşı ilk növbədə "Daşnak-sutyun" partiyasının fəal üzvü Feyliryanın qardaşı ilə görüşür və onun vasitəsi ilə Bakı şəhəri və onun ətraf rayonlarının strateji xəritəsini əldə edir.

Bütün bunlar XX əsrin 20-30-cu illərində Azərbaycan nefti uğrunda gedən mübarizənin nə qədər kəskin olduğunu bir daha təsdiq edir.

1922-ci ildən başlayaraq daha müəqəddi texnika və texnologiyaların tətbiqi nəticəsində neft hasilatının əvvəlcə sabitləşməsinə və sonradan artırılmasına nail olunmuşdur. "Azərneft" texniki avadanlıq və başqa məhsullar almaq məqsədilə ABŞ-ın "Standard Oil" şirkəti ilə müqavilə imzalamaşdı. Bütün bunlar neft hasilatında yeni texnologiyalardan istifadə olunmasına imkan vermişdir.

1920-25-ci illərdə Azərbaycan SSR neft sənayesinin texniki cəhətdən yenidən qurulması əsasən başa çatdırıldı. Fırlanma (rotor) qazma üsulunun tətbiqi neft hasilatı. 1923-cü ildə keçmiş SSRİ-də ilk dəfə olaraq L. Şmidt adına (indiki Səttərxan) neft-maşınqayırma zavodunda rotorla qazma üsulu üçün dəzgah hazırlandı və mədənlərdə tətbiq edildi. Həmin il qazma baltalarının termik üsulla istehsalı təşkil olundu. 1924-cü ildə Suraxanıda bakılı mühəndis M.A. Kapelyuşnikovun ixtira etdiyi (1922-ci il) turbobur vasitəsilə ilk dərin quyu qazıldı və müasir turbin qazmasının əsası qoyuldu. Bu dövrdə mancanaq dəzgahlar, ötürücü dəstləri, ştanq nasosları istehsal olunmağa başlandı. Neftçixarma üçün texniki təchizatın dinamika-sı yüksəldi. Balaxanı - Sabunçu rayonlarında yeni neft yataqları

nın aşkar edilməsi, Bibiheybət rayonunun Bayıl buxtasındakı neft mədənlərinin istismara başlanılması Azərbaycanda neft hasilatının artımına imkan yaratmışdı. Artıq 1925-ci ildə neft hasilatı 1921-ci ilə nisbətən 2 dəfə artmış, mədənlərin elektrifikasişdırılmasına və texniki cəhətdən təkmilləşdirilməsinə başlanmışdı. 1924-1925-ci illərdə hasil olunan neftin 30%-dən çoxu dərin nasos və kompressor üsulu ilə çıxarıldı. 1924-cü ildə Suraxanıda quyuların qapalı dövrandə qazlıft üsulu ilə istismarı tətbiq olundu (bu üsul hələ 1914-cü ildə prof. M.M. Tixvinski tərəfindən işlənib hazırlanmışdı). 1925-ci ildə qazma dəzgahlarının 65%-ə qədəri elektrik enerjisi ilə işləyirdi. 1925-ci ildən başlayaraq neft yataqlarında qazmanın həcmi kəskin surətdə, başqa sözlə, 1920-ci ilə müqayisədə 3,4 min metrdən 203 min metrə yüksəlmiş, nəticədə neft hasilatı artaraq ildə 5,5 - 6,8 milyon tona çatmışdı.

1926-cı ilin əvvəlində ABŞ şirkətləri Aralıq dənizi və Süveyş kanalı bölgələrində neft satışını öz nəzarətlərinə almaq üçün konkret addımlar atmağa başladılar. Bunun üçün Bakıda hasilatı artmaqda olan neftin ixracını həyata keçirmək əlverişli imkanlar açdı. Uğurlu olacağı təqdirdə bu, "Shell"-in həmin bölgədəki hökmranlığına son qoya bilərdi. 1926-cı ilin martında "Standard" şirkətlər qrupuna daxil olan "Vacuum" cəmiyyəti SSRİ-dən neft sindikatından Misirdə satmaq üçün 800 min ton xam neft və 100 min ton kerosin aldı. Bunun ardınca "Standard Oil of New York" tərəfindən daha 500 min ton kerosin almaq üçün sifariş gəldi. Moskva Aralıq dənizinin şərq bölgəsində "Standard"-ın ticarət təşkilatları ilə rəqabət aparmamaq barədə öhdəlik də götürdü. 1927-ci il iyunun 22-də "Standard Oil of New York" bolşeviklərlə 5 il müddətinə çox böyük əhəmiyyətə malik bir müqavilə imzaladı. Müqaviləyə görə, Sovet İttifaqı hər il İs-

tanbul, Port-Səid (Misir) və Kolumbiya limanlarında "Standard Oil"-a 100 min ton neft verməyi öhdəsinə götürürdü.

Bu illər Bibiheybət buxtasının torpaqla doldurulması işləri yenidən sürətləndi. Lakin bu zaman bədbəxtlik baş verdi. Belə ki, bu işlərə rəhbərlik edən mühəndis Pavel Nikolayevič Pototskinin gözləri ağır xəstəlikdən sonra tutuldu. Buna baxmayaraq, o, böyük əzmkarlıq və işgüzarlıq nümayiş etdirərək 1922-ci ildə dənizin daha 27 ha ərazisinin qurudulması üçün qeyri-adi və cəsarətli bir layihə hazırladı. Qeyd etmək lazımdır ki, təkcə Azərbaycanda deyil, eləcə də bütün dünyada ilk dəfə dənizdən neftçixarma işində Bibiheybət buxtasının adı xüsusi yer tutur. Belə ki, əvvəldə qeyd etdiyimiz kimi, Bakıda dənizdən neft çıxarılması işinə 1803-1825-ci illərdə Bibiheybətdən başlanmışdı. Buxtada torpaqtökmə işləri dənizə doğru irəlilədikcə, qurudulmuş sahələrdə quyuların qazılması davam etdirilirdi. 1922-ci ilin 6 noyabrında torpaqla doldurulmuş sahədə ilk qazma quyusu hazır oldu. Quyunun ilk lüləsi palçıq vulkanının ağzına girdi və neft vermədi. Bu fakt körfəzin sonrakı işlənməsi yolunda ciddi maneəyə çevrildi. Bununla əlaqədar ciddi mübahisələr başladı - dənizdən neft çıxarılırsın, ya çıxarılmırsın? Nəticədə 1924-cü ilin may ayında buxtanın torpaqla doldurulması dayandırıldı və qazma işləri yalnız 1924-cü ilin payızında bərpa olundu. Tezliklə 5, 23, 27, 2 nömrəli quyulardan gündəlik hasilatı ümumən 50-100 ton olan neft alınmağa başlandı. Bu quyuların istifadəyə verilməsi Xəzərin dərinliyində olan neft yataqlarının işlənməsinin əsasını qoydu. Torpaqla doldurulmuş dəniz sahəsindən vurulan ilk neft fontanı bütün dünyanı heyretə gətirdi və Beynəlxalq Neft Konqresində böyük bir hadisə kimi qiymətləndirildi.

Bundan başqa, həmin sahədə daha 4 qazma dəzgahı işə salındı. Bundan bir az sonra P.N.Po-

totski buxtada artıq 79 ha sahənin torpaqla doldurulması layihəsini hazırladı və bu layihə də uğurla həyata keçirildi. P.N.Pototskinin cəsarətli və mükəmməl layihələri ölkənin aparıcı mütəxəssisləri tərəfindən yüksək qiymətləndirildi. 1930-cu ildə Bibiheybət körfəzinin ümumi sahəsi 360 ha olan bir hissəsində qurudulma işləri başa çatdırıldı. Qeyd etmək lazımdır ki, Bibiheybət körfəzinin torpaqla doldurulmasında F.Rüstəmbəyov da fəal iştirak etmişdi. Torpaqla doldurulmuş 360 ha sahənin ərazisindən işlənməyə verilmiş 300 ha sahədə 1923-1935-ci illər ərzində yalnız məhsuldar qatın yuxarı lay hissəsindən 15 mln ton neft alınmışdı. Sonrakı illərdə körfəzin qurudulmasının N.S.Timofeyev və V.C.Məlik-Paşayev tərəfindən qiymətləndirilməsi zamanı məlum olmuşdu ki, dalğacıran sahədən dənizə tərəf neftli sahələr qalmış, 90 ha sahənin qurudulmasına isə əslində ehtiyac olmamışdır.

Burada xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, 1923-cü ildə dünyada ilk dəfə olaraq dənizdə - Bayıl limanında ağac dirəklərdən ibarət süni adacığın üzərində qurulmuş 61 nömrəli quyudan neft hasil edilməsi Xəzər dənizinin müxtəlif sahələrində neft və qaz yataqlarının kəşfiyyatı üçün güclü təkan olmuşdur. İlk belə özül buxtanın qurudulmuş sahəsinin şərqində - sahildən 270 metr məsafədə, açıq dənizin 6 metr dərinliyində qoyuldu və onun sahəsi 948 kv.m., uzunluğu isə 55 metr idi (amerikalılar ilk ağac dirəkdən dəniz özülünü yalnız 1937-ci ildə Meksika körfəzində - sahildən 1500 metr məsafədə, suyun 4 metr dərinliyində quraşdırmışdılar). Dəniz quyuları üçün süni adacıkların - özüllərin yaradılması çox zəhmət tələb edən və baha başa gələn iş olmasa da, dəniz şəraiti üçün az səmərəli idi, çünki avadanlığın və yardımçı təsərrüfat qurğularının yerləşdirilməsinə lazım olan böyük sahəyə payaların çox sıx (hər 2 metrdən bir)

vurulmasını tələb edirdi (bir meydançaya təqribən 30 dirək vuruldu). Payaları barja üzərində quraşdırılmış xüsusi dirəkvuran mexanizm (kopyor) vasitəsilə dənizin dibinə vururdular.

1926-1927-ci illərdə buradakı dəniz quyuları ildə 714 min tona yaxın neft verirdi. Sonralar -1932-1933-cü illərdə burada daha iki özül qoyuldu və bir neçə kəşfiyyat quyusu qazıldıqdan sonra məlum oldu ki, neftli sahələrin əhatə dairəsi 1932-ci ildə torpaqla doldurulmuş Bibiheybət buxtasının hüdudlarından kənara çıxır.

20-ci illərin sonlarında "Putä" və "Qaraçuxur", 30-cu illərdə "Lökbatan", "Neftçala", "Pirsaat", "Siyəzən" və "Horadiz" neft yataqları kəşf olunub istismara verildi. 1925-ci ildə uzunluğu 834 km, diametri 250 mm olan 13 nasos stansiyasından ibarət Bakı-Batumi neft kəməri tikilib istifadəyə verildi. 1926-1927-ci illərdə Bakı neft mədənlərində fırlanma (rotor) üsulu ilə qazılan quyuların sayı 67% təşkil etmişdi. 1927-ci ildə ştanqlı dərinlik nasosları ilə quyuların 55%-i təchiz olunmuşdu. 1927-ci ildən etibarən qazmada reversli və dövrüylərinin sayı tənzimlənən elektrik aqreqatları, 1928-ci ildə Balaxanı mədənlərində qaz örtüyünə su və hava vurulmasına əsaslanan "Təkrar istismar üsulu", 1929-cu ildə neft mədənlərində elektrokarotaj ölçmə üsulu tətbiq edildi. Həmin il "Azərneft"-in tərkibində Şərqdə neft sahəsində ilk elmi mərkəz olan "Azərbaycan Neft Tədqiqat İnstitutu" (indi ARDNŞ-in "Elmi Tədqiqatlar İnstitutu"-nun tərkibindədir) yaradıldı.

Qeyd etmək lazımdır ki, XX əsrin 20-ci illərində respublikada ayrıca bir sahə kimi qaz hasilatına başlanıldı. Növbəti illərdə onun istehsalında davamlı artım müşahidə olunurdu. Təbii qazın əsas mənbəyi neft yataqları idi və onlardan neftlə bərabər böyük miqdarda neft qazı alınır. 1925-ci ildə, nəhayət, anladılar ki, "qazı havaya buraxmaq" və ya məşəllərdə yandırmaq səmərəsizdir. 1925-ci ilin yayında qazın yığılması və istifadəsində vəziyyəti düzəltmək üçün iki qaz və qazolindən ibarət olan "Qaz Hasilatı və İstifadəsi İdarəsi (QHİ)" yaradıldı. 1925-ci ildən başlayaraq Bakı neft rayonunda qaz hasilatı kəskin surətdə artmağa başlayır. Əgər 1924-cü ildə qaz hasilatının həcmi 88,5 mln kub metr təşkil etmişdisə, 1925-ci ildə bu rəqəm artıq 160 mln kub metr, 1927-ci ildə 168,7 mln kub metr, 1929-cu ildə 173,4 mln kub metr və 1930-cu ildə 196,1 mln kub metr olmuşdu.

1931-ci ilin 2-6 aprel tarixlərində Leningrad şəhərində RSFSR Dövlət Plan Komitəsinin Geoloji-kəşfiyyat İdarəsinin, İttifaq qaz Trestinin və digər təşkilatların təşəbbüsü ilə II Ümumittifaq Qaz Konfransı keçirilmiş və burada Bakı şəhərinin və Qafqazın bir sıra şəhərlərinin qazlaşdırılması barədə qərar qəbul edilmişdir. Konfrans həmçinin qaz sənayesi ilə bağlı bütün məsələlərin əlaqələndirilməsi üçün Ümumittifaq Elmi Şurasını seçdi.

"Türkməneft" və "Gürcüneft" də daxil olmaqla Bakı neft rayonunda maddi-texniki bazanın möhkəmləndirilməsi, neft hasilatı və emalının inkişafının təmin edilməsi haqqında" ÜİK(b)P MK və SSRİ Xalq Komissarları Sovetinin 1940-cı il 24 dekabr tarixli digər qərarında isə neft sənayesinin daha da sürətlə inkişaf etdirilməsi nəzərdə tutulmuşdu.

⇒ Davamı 22-ci səhifədə

AZƏRBAYCAN NEFT SƏNAYESİ SOVET HAKİMİYYƏTİ DÖVRÜNDƏ

(1 9 2 0 A P R E L - 1 9 9 1 D E K A B R)

⇒ Əvvəli 21-ci səhifədə

Aparılmış elmi-texniki axtarışlar nəticəsində Pirallahı adasında dəniz şəraitində qazma işləri aparmaq üçün metal özüllərdən istifadə olunmağa başlandı. O vaxtdan dəniz neft yataqlarının istismarı üçün müxtəlif konstruksiyalı metal özüllərin geniş tətbiqinə başlanıldı. Metal özüllərin meydana çıxması, öz aralarında tağ şəbəkəsi şəklində bir-birinə bağlanmış qazma-doldurma dirəklərinin yeni nəsillərinin meydana çıxmasına bir təkan oldu. Bu özüllərin köməyi ilə hələ XX əsrin 30-cu illərində dəniz neft yataqlarının istismarı üçün maili istiqamətdə qazma işləri aparıldı və 1933-cü ildə Bayıl limanı sahilində SSRİ-də ilk dəfə rotor üsulu ilə maili quyunun qazılmasına başlanıldı.

1934-cü ildə "Azərbaycan Neft Təsərrüfatı" jurnalında tanınmış dağmədən mühəndisi Fətulla Rüstəmbəyovun gələcək illərdə dəniz mədənlərinin salınması təcrübəsinə və dənizdə neft hasilatının inkişaf yollarının müəyyənləşdirilməsinə həsr olunmuş silsilə məqalələri dərc olundu. Bu məqalələrdə o, dəniz neft yataqlarının işlənməsi barədə fikir irəli sürmüş və gələcək "Neft Daşları" da daxil olmaqla, dəniz şelfinin altı mümkün perspektiv yataqlarını sadalamışdır. Bu məqalələr Xəzər dənizində sualtı neft yataqlarının kəşfində və işlənməsində, dəniz özüllərinin tikintisində və qazma işlərinin təşkilində əldə edilmiş təcrübəni ümumiləşdirən ilk iş idi.

Beləliklə, Azərbaycan neft sənayesində 1923-cü ildən başlanan texniki yenidənqurma işlərinin birinci mərhələsi 1934 -cü ildə yekunlaşdı.

1935-ci ildə mühəndis N.C.Timofeyev dəniz sahillərində metal boru özüllərin quraşdırılmasını təklif etdi. 1935-1936-cı illərdə Pirallahı adasının simal-qərbində dənizdə ilk dəfə metal boru özüllər quraşdırılır və qazma işləri başa çatdıqdan sonra bu sahədən gündə 150-300 ton xammal alınır. Lakin qurğular müəyyən istismar həddindən sonra sıradan çıxdıqları üçün qarşıya çətin dəniz şəraitində uzun müddət fəaliyyət göstərməyə qadir olan yeni texniki vəsaitlərin yaradılması məqsədi qoyulmuşdu. 1938-ci ildə mühəndis N.S.Timofeyev fərdi metal özülün layihəsini təqdim etdi və avadanlıqlar hazırlandıqdan sonra Pirallahı adasının şimalında kəşfiyyat-qazma işlərinə başlandı. Mühəndis N.Timofeyevin metal boru özüllər konstruksiyasının quraşdırması ilə dəniz özüllərinin hazırlanmasında yeni istiqamət açıldı.

1936-cı ildə A.M.Pobedinin rəhbərliyi altında "GeoLoq" barkasında (mühərrikli kiçik gəmi) KA-300 qazma qurğusu quraşdırılmışdı və nəticədə üzən qazma qurğusu alındı. Bu qurğunun köməyi ilə geoloji təcrübədə ilk dəfə Abşeron boğazının Mərdəkan "çıxıntısı" rayonunda dəniz dibinin geoloji xəritəsi tərtib olundu.

1930-cu ildən başlayaraq SSRİ-də qaz hasilatı da artmağa başladı. Əgər 1930-cu ildə qaz hasilatı 460 mln kub metr təşkil etmişdisə, 1938-ci ildə SSRİ Dövlət Plan Komitəsi Sovet İttifaqının üçüncü beşillikdə qazlaşdırılması məsələsinə baxdı. Dövlət Plan Komitəsinin 28 dekabr 1938-ci il tarixli qərarı qaz sənayesinin inkişafı barədə SSRİ hökumətinin qəbul etdiyi ilk rəhbər sənədlərdən biri idi.

SSRİ-nin əsas neft bazası olan Azərbaycan neft rayonunun inkişafını təmin etmək məqsədilə ÜİK(b)P MK və SSRİ Xalq Komissarları Soveti 1940-cı il yanvarın 24-də "Azərbaycan SSR-də neft hasilatını və emalını gücləndirmək tədbirləri haqqında" xüsusi qərar qəbul etmişdilər.

Bu iki qərar 1940-1941-ci illərdə neft və qaz hasilatında və emalında kəskin yüksəlişə nail olmaq üçün müəyyən şərait yaratmışdı. Azərbaycan SSR neft sənayesi kadrlarla gücləndirildi, fasiləsiz surətdə maddi-texniki, mədən tikintisi, kəşfiyyat-qazma vasitələri və texnikası ilə təmin olundu. Bunun nəticəsi kimi Böyük Vətən müharibəsinin əvvəllərində Azərbaycan neftçiləri nəinki neft hasilatında görünməmiş artıma nail ola bilmiş, həm də ölkəni gətdikcə artan həcmdə yanacaq ilə təchiz etməyə imkan verən ehtiyat fondu yaratmışdılar. Bakı neftçilərinin fədakar əməyi sayəsində Azərbaycan SSR-də neft hasilatı 1939-cu ilə müqayisədə (21.547,5 min ton) 1940-cı ildə 22.175,3 min tona çatdı. Bu da SSRİ üzrə neft hasilatının 71,4 %-ni təşkil edirdi.

Azərbaycan SSR-də yeni geoloji axtarış üsullarının - seysmik kəşfiyyat və qaz yataqlarının çəkilişi üsullarının uğurlu tətbiqini də qeyd etmək lazımdır. Bu üsullar neft sənayesində yenicə tətbiq olunmağa başlasa da, Böyük Vətən müharibəsi illərində onların köməyi ilə müsbət nəticələr əldə edilmiş, yeni neft yataqları kəşf olunmuşdu. 1940-cı ildən 1945-ci ilədək Azərbaycan geoloqları tərəfindən aparılmış kəşfiyyat işləri yüksək debittli quyu fondunu xeyli artırmağa imkan verən qazma üçün əlverişli nöqtələrin müəyyənləşdirilməsi ilə nəticələnmişdi.

1941-ci ildə Bibiheybət yatağında Bayıl dağının ətəyində usta Ağəmətulların briqadası tərəfindən turbin üsulu ilə qazılan maili quyunun dərinliyi 2000 metr idi və o, dünyada maili üsulla bu dərinlikdə qazılmış ilk quyu olmuşdur. Sonralar Ağəmətulların bu təcrübəsi Xəzərdə yeni neft yataqlarının açılmasında və SSRİ-nin digər neft rayonlarında axtarış-kəşfiyyat işlərinin aparılmasında geniş tətbiq olunmuşdur. Ümumiyyətlə, Azərbaycanın neft sənayesi müharibədən əvvəlki illərdə beşillik planlar əsasında inkişaf edərək, respublikanın xalq təsərrüfatının aparıcı sahəsinə çevrilmişdi. Həm də nəzərə almaq lazımdır ki, istər müharibədən əvvəl, istərsə də müharibə illərində (1941-1945-ci illər) Azərbaycanın neft sənayesinin əsasını Bakı neft mədənləri təşkil edirdi. Bütün neft emalı və neft-maşınqayırma zavodları da Bakıda yerləşirdi.

Sahənin texniki cəhətdən yeni vasitələrlə və avadanlıqlarla təchiz edilməsi və neft təsərrüfatının idarəedilmə strukturunda aparılan təşkilati dəyişmələr neft sənayesinin inkişafına müsbət təsir göstərirdi.

Sahənin texniki təchizatının yaxşılaşdırılması və neft təsərrüfatının idarəetmə strukturunun yenidən qurulması neft sənayesinin inkişafında müsbət rol oynadı.

Beləliklə, 1925-1940-cı illəri Azərbaycan SSR-də ikinci neft "canlanması" (neft bumu) dövrü kimi qiymətləndirmək olar, çünki bu canlanma böyük bir ərəzidə sovet hakimiyyətinin möhkəmləndirilməsinə xidmət edirdi.

✍ **Cəbi Bəhramov,**

AMEA A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun elmi işlər üzrə direktor müavini, t.ü.f.d., dosent

"Bakcell"ın PULSUZ 4G İnternet kampaniyası oktyabr ayına kimi davam edəcək

320 mindən artıq abunəçi "Mənim Bakcellim" mobil tətbiqindən yararlanır

"Bakcell" şirkəti PULSUZ 1 GB kampaniyasını oktyabr ayına qədər uzadıb. Bu ilin mart ayında elan edilmiş kampaniyanın şərtlərinə əsasən, "Mənim Bakcellim" mobil tətbiqetməsini yükləyib öz nömrəsi ilə qeydiyyatdan keçən hər bir "Bakcell" abunəçisi 1 Gb PULSUZ İnternet trafiki əldə edir.

Mobil tətbiqetmə "Google Play" və yaxud "Appstore"dan yüklənilib pulsuz istifadə oluna bilər. Qeyd edək ki, hədiyyə yalnız "Mənim Bakcellim"də ilk dəfə qeydiyyatdan keçən abunəçilərə təqdim olunacaq. Kampaniyada iştirak edib PULSUZ İnternetdən yararlanmaq üçün abunəçinin mobil cihazı 4G şəbəkəsini dəstəkləməli və 4G SIM-kartı ilə təmin olunmalıdır.

Kampaniyanın müddətinin uzadılması Android və iOS platformalarında istifadə üçün nəzərdə tutulmuş "Mənim Bakcellim" rəqəm-

sal internet portalı və tətbiqetməsinin uğurları ilə bağlıdır. Belə ki, 2018-ci ilin fevral ayında istifadəyə verilmiş "Mənim Bakcellim" tətbiqetməsini cəmi bir il ərzində 320 mindən çox "Bakcell" abunəçisi yükləyib və bu rəqəmsal kanal üzərindən uğurla həyata keçirilmiş aylıq əməliyyatların sayı 30 minə çatıb. Tətbiqetmə abunəçilər arasında böyük rəğbət qazanıb, onun "Google Play" və "Appstore"da reytingləri isə çox yüksəkdir.

"Mənim Bakcellim" abunəçilərə məlumat mərkəzinə zəng etmədən və müştəri xidməti mərkəzinə getmədən

mobil nömrə ilə istənilən əməliyyatı həyata keçirmək imkanı verir. "Mənim Bakcellim" istifadəçilərə maksimum şəffaflıq və rahatlıq, zəng olunmuş nömrələrin siyahısı, zənglərin vaxtı və müddəti və sərf olunmuş məbləğlər daxil olmaqla nömrənin istifadə tarixçəsinə aid bütün məlumatlara tam nəzarət imkanı və hətta onlayn çat kimi üstünlükləri təqdim edir. Qeyd edək ki, həftənin 7 günü, günün 24 saati ərzində fəaliyyət göstərən və 20 saniyəlik ilk cavab vaxtını təmin edən onlayn çat funksiyası üzərindən hər ay 7000 nəfərdən çox müştəri sorğusu emal

olunur.

"Mənim Bakcellim" mobil tətbiqetməsini Android və iOS sistemləri ilə çalışan cihazlar üçün aşağıdakı linklərdən yükləmək olar:

http://bit.ly/Menim-Bakcellim_android

http://bit.ly/Menim-Bakcellim_IOS

"Bakcell" özünün rəqəmsal müştəri xidməti kanalını daha da inkişaf etdirəcək və müştəriləri daha üstün istifadə təcrübəsi və daha geniş təhlükəsizlik imkanları ilə təmin etmək məqsədilə yaxın gələcəkdə "Mənim Bakcellim" applikasiyasına yeni maraqlı və faydalı funksiyalar əlavə edəcək.

Dünyanın qeyri-adi insanları

Dünyada elə insanlar var ki, bədənələrinin əzələrinə görə digərlərindən fərqlənirlər. Onlarda bədən əzələlərində olan qüsurlar ya anadangəlmə olur, yaxud da sonradan xəstəlik nəticəsində qazanılır. Təəsüflər olsun ki, belə insanların qeyri-adi əzələri onların həyat fəaliyyətinə mənfi təsir göstərir və ya ağrı hissi verir.

Gəlin tarixdə ən böyük bədən hissələri ilə yadda qalan dünya rekordlarına nəzər yetirək.

* İnsan bədəninin proporsionallığı təkcə valideynlərdən ötürülən bir gen deyil. Buna bir çox faktorlar təsir göstərir. Ən uzun barmağa sahib olan şəxsin adı Leonid Stadnik olub. Onun əlinin uzunluğu 31 santimetr olub. Adi insanların əllərinin uzunluğu təxminən 24 santimetr olur. Bundan başqa, bu şəxs dünyanın ən uzun adamı hesab olunub. Onun boyunun uzunluğu 2,59 metr olub. 2014-cü ilin avqust ayında Leonid 44 yaşında beyninə qan sızması nəticəsində dünyasını dəyişib.

* Ukrayna vətəndaşı, təqaüdcü Sergey Malçenko qulaqlarının iriliyinə görə məşhur olub. Lakin buna baxmayaraq təqaüdcünün eşitmə qabiliyyəti çox zəifdir və o, eşitmə cihazından istifadə edir.

Böyük Britaniya vətəndaşı olan Husseyn Besad adlı şəxs ovucunun böyüklüyünə görə dünyada məşhurluq qazanıb. Leonid Stadnikdən ecor Husseyn ikinci ən böyük ovuca sahib olan insandır. Onun ovucunun böyüklüyü 30 santimetrə bərabərdir.

* İnsanın ağzında olan dil orqanı 5 santimetrə qədər uzunluqda olur. Lakin elə insanlar var ki, onlarda bu orqan həddindən artıq uzun olur.

İngiltərədən olan Stiven Teylor adlı qadının dilinin uzunluğu 10 santimetrə bərabərdir. Qamburqa Enika İrmler sakini qadınların arasında dünyada ən uzun dilinə sahibdir.

Sultan Koson adlı şəxs ən uzun əlin sahibidir. Bu record "Ginnesin rekordlar kitabı"na daxil olub. Türk basketbolçunun əlləri beynində aparılan

əməliyyatdan sonra uzanmağa başlayıb. Əməliyyat zamanı boyun uzanmasına cavab verən hipofiz zədə aldığı üçün nəticə belə olub. Onun əllərinin uzunluğu 27,5 santimetr, 26 yaşında isə Sultanın əllərinin uzunluğu 2,46 metrə bərabər olub.

İngiltərəli Mendes Allers dünyanın ən böyük ayağına sahibdir. Ən maraqlı tərəfi odur ki, onun ayaqları durmadan böyüyür və hər il rekord təzələnilir. Onun pəncəsinin uzunluğu 40 santimetr, baldırının gövdəsi 90 santimetrdir. Sağ ayağı sol ayağından 13 santimetr qısadır və pəncəsi 180 dərəcə çönmüş formadadır. Uzaqdan qadına baxsaq onun ayaqları bədən digər hissələrindən böyükdür. Bu qadının təkə ayaqlarının çəkisi 95 kiloqramdır. Bu gün Mendes Allersin ayaqları dünyanın ən böyük ayağı hesab olunur.

Adi insanların boynunda 7 fəqərə sümüyü var, lakin Fu Fəndju adlı şəxsə bu fəqərələrin sayı 10-a bərabərdir. Bu defektə görə, o, dünyanın ən uzun boğazlı olan adam hesab olunur. Fu Fəndju 6 yaşı olanda onda skolioz xəstəliyi aşkar olunub. Artıq fəqərə sümüyü Fuya gəzməkdə çətinlik törədir. Buna görə də xüsusi əməliyyat ilə artıq fəqərə sümükləri çıxarılacaq.

✍ **Könül Cavid,**
"İki sahil"

SOCAR-ın TENDERLƏRİ

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

“Neftqaztikinti” Trestı

“İTRİ-nin Çilov adasında yerləşən 88m-lik radio-qüllə qurğusunun əsaslı təmiri” (Sifariş №11504) obyektı üzrə təmir işlərinin satın alınmasını təmin etmək məqsədi ilə açıq satınalma müsabiqəsi (25005-T-19) elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət: (forma əlavə olunur);
 - * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi: (ödənişin təyinatında iştirak ediləcək müsabiqənin nömrəsi və iddiaçının tam adı göstərilməlidir);
 - * Müsabiqə təklifi: Bağlı zərfdə (2 nüsxə, 1 əsl, 1 surəti).
- Müsabiqə təklifinin qüvvədə qalmasına dair bank təminatı: 8000 manat (ƏDV-siz)
- Müsabiqə təklifinin təminatı üzrə bank qarantıyasının etibarlılıq müddəti müsabiqə təklifləri zərflərinin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü olmalıdır.
- Müsabiqə təklifinin təminatı üzrə bank qarantıyası müsabiqə təklifinin 3%-i həcmində olmaq şərtlə, 12.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 10:30-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır. Əks halda iddiaçının müsabiqə təklifi olan zərf açılmadan geri qaytarılacaqdır.

Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 04.06.2019-cu il (ən gec müsabiqə təkliflərinin təqdim olunmasının son tarixindən 7 iş günü əvvəl), Bakı vaxtı ilə saat 16:30-a qədər Azərbaycan dilində (tələb olunan əcnəbi dil) Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son günü-nədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə təklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

- * Müsabiqə təklifi bir əsl və bir surəti olmaqla 12.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 10:30-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır.
- * Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

- * Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan dilində əldə etmək istəyənlər 236 manat (ƏDV-illə) və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dönerli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I qrafasında göstərilmiş tarixədək həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN 9900003871
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod:805250,
Müxbir hesabı: AZ03NABZ0135010000000002944
VÖEN 9900001881
SWIFT BIK: İBAZAZ2X.

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Müqavilənin icra müddəti:

- * Satınalma müqaviləsinin 6 ay ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

V. Satınalan təşkilatın ünvanı:

___1018___ (indeks nömrəsi);
___Bakı___ (yerləşdiyi şəhər);
Xətai rayonu (yerləşdiyi inzibati rayon və qəsəbə);
2922-ci məhəllə Zığ yolu küçəsi “41C”(yerləşdiyi küçə və ya prospekt);
_ “Neftqaztikinti” Trestinin inzibati binası(yerləşdiyi bina, mərtəbə).
Əlaqələndirici şəxs:
Yavər İbrahimov(soyadı və adı).
LİOŞ şöbə rəisi(struktur bölmənin və vəzifənin adı)
(994 12) 5210760 (mobil 0508425060) (əlaqələndirici şəxsin korporativ telefon nömrəsi)
yaver.ibrahimov@socar.az(əlaqələndirici şəxsin korporativ elektron ünvanı)

VI. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:
www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notice>)

VII. Müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılış 12.06.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

VIII. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə biləcək:

<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

“Neftqaztikinti” Trestinin Satınalmalar qrupu

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

“Neftqaztikinti” Trestı

“İTRİ-nin Pirallahı qəsəbəsində yerləşən 44m-lik radio-qüllə qurğusunun (SAP inv №5000228) aşınmaya qarşı təmiri” (Sifariş №11503) obyektı üzrə təmir işlərinin satın alınmasını təmin etmək məqsədi ilə açıq satınalma müsabiqəsi (25004-T-19) elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət: (forma əlavə olunur);
 - * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi: (ödənişin təyinatında iştirak ediləcək müsabiqənin nömrəsi və iddiaçının tam adı göstərilməlidir);
 - * Müsabiqə təklifi: Bağlı zərfdə (2 nüsxə, 1 əsl, 1 surəti).
- Müsabiqə təklifinin qüvvədə qalmasına dair bank təminatı: 8000 manat (ƏDV-siz)
- Müsabiqə təklifinin təminatı üzrə bank qarantıyasının etibarlılıq müddəti müsabiqə təklifləri zərflərinin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü olmalıdır.
- Müsabiqə təklifinin təminatı üzrə bank qarantıyası müsabiqə təklifinin 3%-i həcmində olmaq şərtlə, 12.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 10:30-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır. Əks halda iddiaçının müsabiqə təklifi olan zərf açılmadan geri qaytarılacaqdır.

Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 04.06.2019-cu il (ən gec müsabiqə təkliflərinin təqdim olunmasının son tarixindən 7 iş günü əvvəl), Bakı vaxtı ilə saat 16:30-a qədər Azərbaycan dilində (tələb olunan əcnəbi dil) Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son günü-nədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə təklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

- * Müsabiqə təklifi bir əsl və bir surəti olmaqla 12.06.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 10:30-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır.
- * Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

- * Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan dilində əldə etmək istəyənlər 236 manat (ƏDV-illə) və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dönerli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I qrafasında göstərilmiş tarixədək həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:
Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN 9900003871
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod:805250,
Müxbir hesabı: AZ03NABZ0135010000000002944
VÖEN 9900001881
SWIFT BIK: İBAZAZ2X.

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Müqavilənin icra müddəti:

- * Satınalma müqaviləsinin 4 ay ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

V. Satınalan təşkilatın ünvanı:

___1018___ (indeks nömrəsi);
___Bakı___ (yerləşdiyi şəhər);
Xətai rayonu (yerləşdiyi inzibati rayon və qəsəbə);
2922-ci məhəllə Zığ yolu küçəsi “41C”(yerləşdiyi küçə və ya prospekt);
_ “Neftqaztikinti” Trestinin inzibati binası(yerləşdiyi bina, mərtəbə).
Əlaqələndirici şəxs:
Yavər İbrahimov(soyadı və adı).
LİOŞ şöbə rəisi(struktur bölmənin və vəzifənin adı)
(994 12) 5210760 (mobil 0508425060) (əlaqələndirici şəxsin korporativ telefon nömrəsi)
yaver.ibrahimov@socar.az (əlaqələndirici şəxsin korporativ elektron ünvanı)

VI. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:
www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notice>)

VII. Müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılış 12.06.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

VIII. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə biləcək:

<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

“Neftqaztikinti” Trestinin Satınalmalar qrupu

Gün eynəyi seçərkən nəyə diqqət yetirməli?

Günəş eynəyi aldığınız zaman nəzərə alınması lazım olan ən əhəmiyyətli xüsusiyyət şüşələrinin ultrabənövşəyi şualardan qoruma dərəcəsidir. Normalda günəş eynəkləri üçün nəzərdə tutulmuş hər şüşə ultrabənövşəyi şuaları müxtəlif nisbətdə blok edə bilər, lakin effektiv ultrabənövşəyi blokaj üçün xüsusi örtüklər tələb olunur. Günəş eynəklərinin UVA və UVB məhdudlaşdırma səviyyələri araşdırılmalı, 99%lik qoruma dərəcəsinə (ideal 100 faiz blokaj) üstünlük verilməlidir. UVA və UVB şualarının qarşısını alan etikətli UV 400 etikəti nə sahib olan bir cüt günəş eynə-

UV (Ultraviole) qoruması

Günəş eynəyi aldığınız zaman nəzərə alınması lazım olan ən əhəmiyyətli xüsusiyyət şüşələrinin ultrabənövşəyi şualardan qoruma dərəcəsidir. Normalda günəş eynəkləri üçün nəzərdə tutulmuş hər şüşə ultrabənövşəyi şuaları müxtəlif nisbətdə blok edə bilər, lakin effektiv ultrabənövşəyi blokaj üçün xüsusi örtüklər tələb olunur. Günəş eynəklərinin UVA və UVB məhdudlaşdırma səviyyələri araşdırılmalı, 99%lik qoruma dərəcəsinə (ideal 100 faiz blokaj) üstünlük verilməlidir. UVA və UVB şualarının qarşısını alan etikətli UV 400 etikəti nə sahib olan bir cüt günəş eynə-

yi gözünüzün ətrafındakı həssas dərinizi, gözlərinizi qoruyaraq sizə rahat bir görünüş təmin edəcəkdir. Günəş eynəklərində istifadə edilən aynalı örtüklər gözə gələn işığın miqdarını azaldaraq ultrabənövşəyi şualardan qoruma nisbətinə təsir edir.

Polariz işıq qoruması

Polariz şüşələr su, şüşə, qar və qumda əks olunan günəş şualarının süzülmesi ilə parlaqlığı azaldır. Bu növ eynəklərdən sürücülər və xüsusilə qış və su idmanları ilə məşğul olanlar istifadə etməlidirlər. Lakin polariz edilmiş şüşəyə malik günəş eynəklərinin gündəlik istifadəsi zamanı bəzi mənfi cəhətləri olur. LCD ekranlı nəzarət panellərində görmə keyfiyyətini azalda bilər.

Şüşə rəngi

Bütün günəş eynəklərinin şüşəsi parlaqlığı azaltmaq və görmədə aydınlığı artırmaq üçün

rənglidir. Günəş eynəyində şüşə rənginin seçilməsi şəxsi zövqlərdən asılı olsa da, seçdiyiniz rəngin bəzi sahələrdə görünüşünə təsir edəcəyini unutmayın. Şüşənin rəngi işığın gözünüze necə çatacağını, digər rəngləri necə görə biləcəyinizi və ziddiyyətli rəngləri necə seçə biləcəyinizi müəyyənləşdirir.

Nə zaman hansı rəngdə eynək seçilməlidir?

Qəhvəyi, boz, yaşıl: Bu rənglərdəki günəş eynəklərinin ortaüstü parlaqlıq şəraitində parıltıların qarşısını alması və göz yorğunluğunu azaltması gözlənilir.

Sarı, qızıl, açıq qəhvəyi: bu rəngli eynəklər parlaqlıq mənasında daha az qoruma ilə təmin etsələr də, orta səviyyəli qoruma performansını göstərirlər. Bu eynəklərin istifadəsi xüsusilə xizək sürməklə məşğul olan və ya digər qış idmanlarıyla maraqlananlar üçün olduqca əhəmiyyətlidir.

Çəhrayı, qırmızı: buludlu hava şəraitində keçiriləcək xizək yarışları zamanı seçilə bilər. Əlavə olaraq mavi və yaşıl rəngdə arxa planı olan obyektlərin görünüşünü artırır, bu da onları yaşıl sahələrdə (məsələn meşədə) istifadəsi üçün daha uyğun olur.

Aynalı şüşələr: işığı daha çox əks etdirib gözə daha az keçməsinə təmin edən reflektor günəş eynəkləri obyektləri olduğundan daha qaranlıq göstərir və istifadələri ümumi olaraq qumlu, suyu, qarlı və yüksək hündürlük şərtləri üçün uyğundur.

Çərçivə materialı

İstifadə olunan şüşə və çərçivə materialları günəş eynəyi seçimi baxımından aydınlıq, çəki, sağlamlıq və xərclər nəzərə alınmaqla vacib məsələdir. Şüşə və

polikarbonat materialından hazırlanan eynəklər daha davamlıdır. Çərçivə daha yüngül və allergiya yaratmayacaq materialdan hazırlanmalıdır.

Çərçivə və şüşə seçimindən başqa, günəş eynəyinin üzünüze uyğun olması da vacibdir. Buna görə uyğun bir günəş eynəyi burun və qulaqlarınıza rahatlıqla təzyiq və ya sürtünmə yaratmadan yerləşdirilməlidir. Gözünüzün sağlamlığı üçün günəş şualarının yuxarıdan, üzünüze (məsələn, kirpiklər toxunmadığı kimi) gözlərinizə çatma bilməyəcəyindən və qaş bölgənizi əhatə etməsindən əmin olaraq seçmək daha yaxşıdır.

Röya Rasimqızı,
"İki sahil"

Bu günün havası

Ölkə ərazisində gözlənilən hava şəraiti ilə bağlı məlumat açıqlanıb.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən Milli.Az-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava dəyişkən buludlu, əsasən yağmursuz keçəcək.

Səhər bəzi yerlərdə zəif duman olacaq. Cənub-qərb küləyi günün ikinci yarısında şimal küləyi ilə əvəz olunacaq.

Havanın temperaturu Abşeron yarımadasında gecə 15-18, gündüz 25-29, Bakıda gecə 15-17, gündüz 27-29 dərəcə isti təşkil edəcək.

Atmosfer təzyiqi norma daxilində 761 mm civə sütunu, nisbi rütubət gecə 65-75, gündüz 40-50 faiz olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında havanın əsasən yağmursuz keçəcəyi, lakin gündüz bəzi dağlıq rayonlarda şimşək çaxacağı, yağış yağacağı, leysan xarakterli olacağı gözlənilir, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Gecə və səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq, şərq küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu gecə 14-18, gündüz 27-32, dağlarda gecə 8-13, gündüz 17-22 dərəcə isti təşkil edəcək.

"Barselona", "Mançester Siti" və "Bavariya" onu istəyir

"Atletiko"-nun futbolçusu Rodri Hernandes (Rodri-go) Avropanın 3 böyük klubunun maraq dairəsinə düşüb.

Milli.Az qol.az-a istinadən xəbər verir ki, "Barselona", "Mançester Siti" və "Bavariya"-nın 22 yaşlı yarım müdafiəçinin təminat qiyməti olan 70 milyon avronu ödəməyə hazır olduğu bildirilib.

Ancaq Madrid klubu rəhbərliyi futbolçunu satmadan əvvəl onun əvəzləyicini transfer etmək niyyətindədir. "Atletiko"-nun R.Hernandesin yerinə "Real"-in yarımmüdafiəçisi Markos Llorenteni almaq istədiyi iddia olunur.

Ayı ovçuların soyuducusunu oğurladı

Rusiyanın Kamçatka bölgəsində maraqlı hadisə qeydə alınıb.

Milli.Az ölkə.az-a istinadən bildirir ki, ayı ovçuların yeməklə dolu soyuducusunu oğurlayıb.

Ovçular avtomobillərini yolun kənarında saxlayıblar və nə ilə məşğul olublar. Bu zaman ayı maşına yaxınlaşıb və kuzovdakı yeməklə dolu soyuducunu götürərək aradan çıxıb. Oğurluq anını ovçular da görüblər və onlardan biri baş verənləri mobil telefonun yaddaşına köçürüb. Ovçular havaya bir neçə dəfə atəş açıblar ki, ayı qorxsun və soyuducunu buraxaraq qaçsın. Amma yırtıcı soyuducunu dişində dartaraq aparıb.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

SOCAR-ın "Azneft" İB-nin Dalma Qurğularının Təmiri və Kirayəsi üzrə Eksperimental İstehsalat Müəssisəsinin direktoru Nazim Qafarov və əmək kollektivi İdarənin baş mühəndisi Mehman Kərimova, əzizi **İbadət xanımın** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

TƏSİSÇİ:

Baş redaktor:
Vüqar RƏHİMZADƏ

Baş redaktorun I müavini:
İsmayıl HACİYEV

Bakı: Kapital Bankın 1 saylı Xətai filialı H/hesab
№AZ19AIB380300194437
00306107
Kod № 200071
VÖEN: 2000157291

TELEFONLAR:

Qəbul otağı: 530-26-46, 430-87-97
Baş redaktorun I müavini: 530-26-36
FAX: 430-87-47
Mühasibatlıq: 430-87-27
e-mail: ikisahil@azdata.net

Ünvan:

AZ1012 Bakı,
H.Zərdabi
prospekti-88

Qəzet "İKİ SAHİL"-in kompüter mərkəzində yığılır və "AZƏRBAYCAN" nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap olunur.

Çapa imzalanıb:
16.05.2019-cu il saat 01⁰⁰
Qiyməti: 40 qəpik, Sayı: 8214
İndeks: 0151, Sifariş: 1389

Qəzetdə "AZƏRTAC", "OLAYLAR", "AzadInform", "TREND", "SİA", InterFAX informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunub.

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.